

nyheter

Kirka og sex

Åse Røthing og Per Christan Strøm har hvert sitt synspunkt på seksualitet. Ja visst, kirka har noe å si om sex.

Side 3

Fakultetsledelse vil rydde opp

Mat.nat.-studentene har ikke vært representert i fakultetsorganer i høst. Nå ber fakultetsledelsen studentutvalget å arrangere studentråd for å få valgt inn representanter.

Side 6

Tinget i Tromsø reddet

Studentene ved HiTø tok seg selv i nakken, og har nå klart å få 10 av 12 representanter til studentstyret på HiTø: Tinget i Tromsø.

Side 7

500 i demonstrasjon

Utdanningsminister Jon Lilletun var den store, stygge ulven da 500 studenter samlet seg på torget i protest mot regjeringens forslag til statsbudsjett.

Side 8

kultur

Nina Karin Monsen:

I "Velferd uten ansikt" argumenterer Monsen for at vi forveksler virkelige behov og mangler med lyster og selvishet. Hun tror vi som samfunnsborgere risikerer å ende opp som moralske tiggere hvis vi opprettholder en avhengighet til velferdsstaten.

Side 18

Jaga Jazzist, Palace of Pleasure og Tranzania: Cd-anmeldelser av utgivelser fra dbut.

Side 20

Temaartikkel:

Utdrag fra et lesedrama. Dette var opprinnelig en eksamensbesvarelse på vektalsmenet i økofilosofi. Her belyses den aktuelle opplevelser av eksamenskonseptet også som form.

Side 22 og 23

meninger

Leder

Se til Guatemala.

Side 2

Kronikk

Ansvarlige? Av ASLs førstekandidat Markus Lie.

Side 2

Leserbrev

Send inn innlegg til utropia@stud-org.uit.no

Side 16

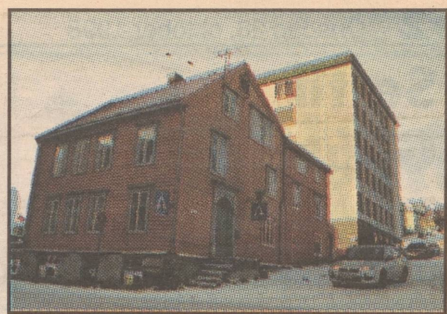
Husk Utropia på Internett: WWW.UTROPIA.NO
Nå med egen søkemotor!

Arkitektonisk krise

Tromsøs estetiske framtid ligger i hendene på byplanleggere og kommunepolitikere. Hvilke hensyn de tar, vil være avgjørende for din opplevelse av byrommet i framtida.

Side 19

Rådstua nedfor rådhuset.
FOTO: METTE STRENGEHAGEN

Utropia

Studentavisa i Tromsø

- Nr. 14
- 28. oktober 1998
- Uke 44
- 23. årgang

Studenter til studentpolitikere:

- Profiler dere!

Bare en av ti studenter brukte stemmeretten sin i årets valg til studentstyret. Studentene Gøril Johansen, Gerd Smedsrud, Kjersti Helgeland og Lene Kvalø mener mye av forklaringen ligger hos studentstyrepolitikere.

– Studentpolitikere må profilere seg mye bedre. Det holder ikke å dele ut løpesedler noen dager mens valget foregår, sier student Lene Kvalø.

Av de 602 stemmene som ble avgitt ved urnevalget, fikk Sosialistisk studentlag (SSL) hele 49 prosent av stemmene. De beholdt sine fem representanter de fikk inn ved brakvalget sitt i fjor.

Den nystartede jusslista Ansvarlige studenters liste fikk 25,3 prosent av stemmene, to representanter, og rett inn på en klar andreplass.

Side 4 og 5

FOTO: ANDRÉ KVERNHAUG

Studentene Gøril Johansen, Gerd Smedsrud, Kjersti Helgeland og Lene Kvalø.

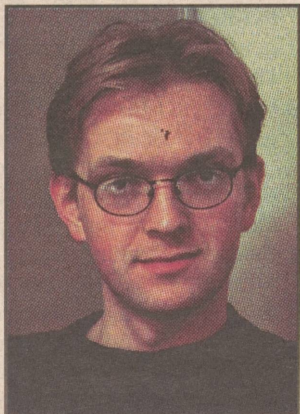
Global sosialist

Vedad Hadziavdic fra Bosnia er opptatt av fredsarbeid og konfliktløsning.

Han sitter i komiteen som skal

dele ut studentenes fredspris. Tidligere var han med i Ja til EU.

Side 12

Verden i Tromsø

For tredje år på rad gikk "Verden i Tromsø" av stabelen. Shuttle er et samarbeidsprosjekt mellom nordiske og sørafrikanske musikere, der både Bendik Hofseth, Stian Carstensen og Gito Baloi er representert. Seks flerkulturelle dager med blant annet mattorg, konserter og filmer ble avholdt.

Side 20

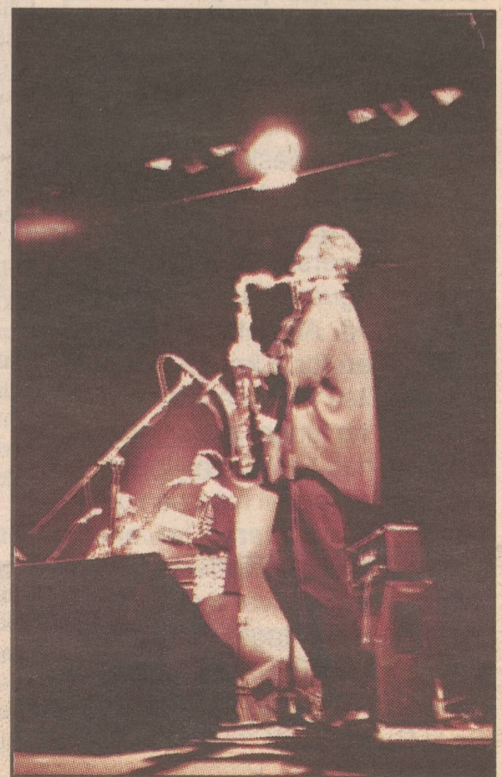

FOTO: CECILIE KNOPH BERG

Se til Guatemala

■■■ Nylig besøkte Luz Mendez fra Guatemalas tidligere gerilja, URNG, Tromsø. URNG har lagt våpnene på bakken, og konsentrerer seg heller om politisk arbeid i samarbeid med militæret og regjeringen. Luz Mendez glødet i sin tro på den nylig undertegnede fredsavtalen mellom partene.

■■■ På nordligere breddegrader, i Nord-Irland, signerte John Hume og David Trimble langfredag i år en fredsavtale på vegne av sine politiske meningsfeller. Til og med IRA er villig til å diskutere fred, men idet de satte seg til samtalebordet, trakk ekstreme krefter seg ut av dialogen og skapte RIRA, "The Real IRA".

■■■ Folket i Guatemala har også ytterliggående grupperinger som kan velte fredsarbeidet, og et stort antall fattige bønder uten identitetspapirer er avskåret fra å kunne stemme ved folkeavstemningen om fredsavtalen, som i stor grad vil bety et sterkere indre fellesskap.

■■■ Det som imidlertid er den største faren for fredsprosessen i Guatemala, er dessverre at all oppmerksomhet i den senere tid har vært rettet mot temperaturskiftet i Nord-Irland. Irene gjør i aller høyeste grad et viktig og riktig arbeid som bør honoreres, men både pressen og ikke minst Nobelinstituttet kunne for en gangs skyld ha rettet blikket fra vår vestlige navle. Dermed kunne man både sette fokus på, og stimulere fredsarbeid i andre deler av verden. Det er på høy tid at trenden snus, og at vår vestlig-antropologiske imperialisme ikke lenger er standard for fredsprisvinnere.

■■■ Nobelinstituttets nær hundre år lange levetid, har fredsprisen blitt tildelt en sør- eller mellomamerikaner kun fem ganger. Mange mottakere har vært europeiske diplomater eller politikere. Rigoberta Menchú Tum er et strålende eksempel på at Nobelinstituttet kan tenke alternativt, både fordi hun er kvinne og guatemalaner.

■■■ I Guatemala ble hundretusenvis av mennesker drept på åttitallet, deriblant studenter ved U-Tøs samarbeidsuniversitet; San Carlos-universitetet, og mer enn en million guatemalanere ble drept på flukt. Alt dette iverksatt av regjeringen for å knuse geriljaen. Nå har altså partene sett døden i kvitøyet, og funnet at nok er nok. I seks år har URNG, militæret og regjeringen jobbet med den omfattende fredsavtalen. Det eneste som gjenstår er å få flertall i folkeavstemningen over nyttår i 1999.

■■■ I disse dager starter komiteen for studentenes fredspris sitt arbeid. Utfordringen er herved gitt: Se til Guatemala.

Ansvarlige?

Kronikk av Markus Lie, studentstyreleder-kandidat, Ansvarlige studenters liste

Jeg så på TV-Tromsø torsdag 22. oktober der en representant for Norsk Elevorganisasjon ble spurt følgende spørsmål: Dere studenter som har det såpass bra, er det ikke unødvendig å klage når dere ser hvordan andre svakere stilte i samfunnet har det? Ja, er det noen grunn til å klage?

Studentene i Tromsø er i en spesiell situasjon på landsbasis. Med en lang og tøff vinter kreves det ekstra tiltak for at det sosiale livet skal veie opp for en tung mørketid. At man har et bra sosialt engasjement blant studentene ved Universitetet i Tromsø er bra, men rammebetingelsene for aktivitetene må bedres.

For det første kreves det at vi studenter får et sosialt møtested. Dette stedet må være slik at det kan avholdes konserter, drives kafé, ha kontorer for ulike studentgrupper og ha muligheter for å drive en studentradio bare for å nevne noe. Om dette "studenthuset" skal ligge nede ved kaia i form av et 100 meter langt ombygd skip eller være et hus, synes jeg er mindre interessant. Det viktigste er at vi får et sosialt møtested!

Videre er det på sin plass med en studentidrettshall. I Oslo har de to, det samme har de i Trondheim. I Tromsø har vi ikke én. Behovet for en idrettshall er utvilsomt og bevilgende myndigheter burde straks få øynene opp for behovet. Til dem som sier vi må velge mellom idrettshall eller studenthus, det er ikke snakk om enten-eller, men både-og. Studenthus skal vi i studentstyret sammen med ulike investorer få på bena i løpet av 1999, hvis alt går som vi håper. Idrettshus er en oppgave for universitetets ledelse i samarbeid med Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Ledelsen ved universitetet må være seg bevisst den sammenheng det er mellom studenttall ved universitetet og fasilitetene studentene tilbys.

I tillegg til dette kreves det fortsatt høyt engasjement fra studentene i Tromsø. Ansvarlige studenters liste (ASL) vil gjøre samskipnaden brukerstyrt. Det vil si at vi studenter bestemmer hva som skal være samskipnadens politikk. Det være seg barnehagesatser, kantinepriser eller catering virksomhet. For å opprettholde en sosial profil på studenttilbudet er det viktig at ikke barnehagesatsene økes. Men dette betyr ikke nødvendigvis fredning av kantineprisene, som i dag faktisk finansierer barnehagedriften. Her må man gå aktivt inn og se om man kan kutte ned andre utgifter, eventuelt øke satsene for andre brukergrupper enn studentene. Vi vil aktivt gå gjennom samskipnadens samlede virksomhet.

Den konklusjon jeg trekker av spørsmålet som ble stilt NEO-representanten er at vi må begrunne våre krav og berettigede vår eksistens. Kommunikasjon mellom universitetet og samfunnet må bli bedre. Dette må gjøres til et satsningsområde. Det er viktig både for universitetet og for samfunnet at man har en god dialog. Vi som kommende arbeidskraft i

samfunnet må få være med på å sette premissene for hvordan morgendagens arbeidsplasser skal se ut. Jeg tror ikke det er naivt å tro at vi allerede på et tidlig stadium har noe å tilføre dagens arbeidsgivere. Når ikke bedrifter og arbeidsgivere ser behovet for oss studenter, er det vi studenter som må si ifra at de har behov for oss. Hvem har for eksempel sagt at Norsk Hydro ikke trenger filosofer? Selvfølgelig trenger Norsk Hydro filosofer! Poenget er bare at de ikke vet det selv før en filosof har fortalt dem det. Og motsatt, dagens arbeidsgivere må få gi signaler til oss om hvilke kvaliteter de er ute etter hos morgendagens arbeidskraft. På denne måten kan studenter korrigere studiene sine underveis i forhold til hvor de har lyst å jobbe når de er ferdigutdannet.

Også internt på universitetet trengs det åpenhet og kommunikasjon. Det er et problem at under 10 prosent av studentene ved universitetet stemte ved årets urnevalg (selv om dette var en bedre oppslutning enn ved urnevalget året før). Vi vil forbedre kommunikasjonen mellom studentene og studentstyret ved å offentliggjøre dagsorden ved studentstyremøtene ved oppslag rundt på universitetsområde. I tillegg vil vi unngå å lage rapporter som er unntatt offentlighetens innsyn. Slike rapporter skaper et grunnlag for spekulasjoner som skader

studentdemokratiet. Dette tror jeg vil bedre engasjementet rundt studentstyret.

Et annet område som har stor betydning for kvaliteten på utdanningen er studiefinansieringen. I dag har ungdom som skal studere tre faktiske muligheter:

1. Du kan bo hjemme mens du studerer, 2. Du kan jobbe ved siden av studiene, eller 3. Du kan være heldig å få tak i velstående foreldre som kan betale studiene dine.

Ingen av disse alternativene er alternativer som regjering eller storting selv er fornøyd med. De vil at studenter skal studere på full tid, og komme igjennom studiene på normert tid. Her er slag ordet gjennomstrømming. Selvfølgelig kan man diskutere om man er interessert i en modell som satser på raskest mulig progresjon gjennom studiene. Men om man så gjør, så må forholdene legges til rette for at det blir mulig for flere og gjennomføre et slikt løp. Da kan man ikke avspise studentene med 20.000 kroner mindre i året enn minstepensjonistene. Denne inkonsekvensen må selv en regjering med rekordlavt utdanningsnivå oppfatte, og enten endre målsetting for utdanningspolitikken eller endre rammevilkårene for studentene. Her må det da være mulig å bruke oljemilliardene. Avkastning garanteres!

Tromsø kristelige studentforening holdt debattmøte om Kirken og sex.

Har kirka noe å si om sex?

TF-stipendiat Åse Røthing og marineprest Per Christian Strand snakket til overmål om sex i forhold til menighetens medlemmer og alle andre man vil ta med i statskirken. Strand forkynte dom og straff over syndere, og at Bibelen står fast som det frigjørende element. Røthing argumenterte med eksempler på nevrotiske tilfeller der seksualitet er gjort til ikke-tema og kristne jenter føler seg fordømt av Gud og kirkens ledere.

Andreas Knudsen
Karsten Raddatz (foto)

– Alt ved mennesket har med Gud å gjøre, også seksualiteten.

Marineprest Strand tok en konservativ og lavmælt tone overfor publikum i det velprofilerte arrangementet av Tromsø kristelige studentforbund. I innlegget fokuserte Strand på utenomekteskapelig sex som synd som fører til dom. Uansett ville han unngå å fordømme i sin omtale om denne synden. Han tegnet opp det første budet, som heter at "du skal ikke ha andre guder enn meg" og kalte dette overskriften for alle andre bud. Å bryte dette budet er en stor synd, men synd kan ikke rangeres – den bare er.

Marinepresten mente at likegyldighet overfor synden å bryte ekteskapet er en synd mot Gud, som er alt annet enn likegyldighet.

Et frigjørende budskap

Per Christian Strand kunne slå fast at den norske kirke er bygget på bibelens ord, og at den er forpliktet til å forkynde bibelens budskap. Allikevel er ikke kirkens rolle å si hva som er rett og galt – bare til å fortelle om

det som har med menneskets relasjon til Gud å gjøre. Mennesket må innse sitt forhold til Gud og ta imot nåden som fører til frelse.

Kirken måtte altså si noe om sex for at mennesket skal frigjøres gjennom å tvinge fram et enten-eller. Vi må møte vår seksualitet i møte med Gud. Strand påstod at seksualiteten må utvikles innenfor grenser, og at dette skjer altfor lite i dag. Folk som sier at kirkens krav fører til nevrotiske tilfeller, tar feil. Nevroser vil oppstå når seksualiteten får utvikle seg helt fritt.

Malt inn i et hjørne

– Kirken har ikke noe å si om sex, slik som kirken har framstått.

Åse Røthing refererte til Paul Ler-Salvesen som sa at kirken har malt seg inn i et hjørne og fratatt seg muligheten til å snakke med folk. Hun tok utgangspunkt i sin nye bok "Sex, kjønn og kristentro" hvor hun har intervjuet en rekke unge jenter om deres seksuelle erfaringer innenfor et kirkelig ungdomsmiljø. Hun trakk konklusjonen at kristne miljøer er preget av en fortielseskultur der man later som om man følger reglene. Man lar være å stille spørsmål fordi man frykter å bli fordømt av venner og ledere. Dette fører til en problematisk kobling til ens egen seksualitet.

Monopol på sannhet

Kirken ønsker formelt å komme i dialog med sine medlemmer. Den eneste konkrete muligheten som til nå er uttalt, er et ønske om dialog om fenomenet overgrep.

Åse Røthing mente at dette blir umulig fordi saken innbefatter dialog på normal seksualpraksis, og at kirken opptre belærende og som eier av sannheten. Dette er ikke holdbart fordi bibelforkynnelse uansett dreier seg om fortolkning. I dag er det en rekke vrangforestillinger om sex innenfor kirken, som at "lederne taler på vegne av Gud" og "jo mer sex, jo mindre kristendom".

Homofili må godtas

Åse Røthing slo fast at seksualitet handler om både gudsbilde og menneskesyn og ikke bare om sexakten. Hun spurte om hva slags gud man tegner et bilde av gjennom for eksempel nekting av homofilt samliv. Seksualitet må kobles fra begrepet synd for at kirken skal kunne opptre med troverdighet. Klarer den dette, vil den kunne hevde et frivillig alternativ i å avstå fra sex med sin partner før et ekteskap.

Seksualitet i det moderne samfunn er blitt preget av bruk-og-kast-mentalitet. Seksualitet handler om forvaltning av et annet menneskes intimitet og sårbarhet, og Gud og bud vil stå i veien for det andre mennesket gjennom kirkens praktisering av religion. Åse Røthing mente at bibelteksten er preget av sin samtid og beskriver et patriarkalsk kjønnsrollemønster som ikke gir tilstrekkelig grunnlag til å definere synd som fører til dom og straff.

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, og du når flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller via e-post.

"Jeg må bare få beklage på det sterkeste hvis det kunne virke som om jeg i artikkelen min (The End, Utopia 30. september 1998) på noen som helst slags måte har misbrukt Bibelen og bibelske sitater."

Les videre på side 16.

Utopia

Studentavisa i Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø.
Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Per Steinar Moen

Kulturredaktør:
Marianne Søndmør

Deskansvarlig:
Anders Henriksen

Fotoansvarlig:
André Kvernhaug

Internettansvarlig:
Harald Groven

Redaksjonen:
Stine Eidissen Bya, Lars Åke Andersen, Martin Tjersland, Marit Helene Stensen, Siri Vaggen Olsen, Lise Anita Swensen, Vegard Bønes, Kjersti Nielsen, Ingrid Hedlund og Asbjørn I. Bartnes, Hallgeir Løland Torpe, Lars Danielsen, Kristian Misund, Aslak Haanshuus, Ørjan Haugholt, Ragnhild Vik Nilsen, Hadi Lile, Torstein Solli Hansen, Håvard Bråthen, Erlend Bønes, Irene Foss, Antal Csipa, Dag Ellingsen, Kjetil Storeide, Andreas Knudsen, Cecilie Knoph Berg, Per Christian Strøm, Ole Fjereid, Hilde Holmeffjord, Ken Mømann, Asbjørn Moe, Turid Espelund, Trude Haugseth, Håvard Stangnes, Ingvild Holvik, Nina Sandvik, Edel Cecilie Disch og Mette Strengenhagen.

Adresse:
Universitetet – SVF
9037 Tromsø

Kontortid:
Mandag-fredag kl. 09.00-16.00
(Glassburet, SVF-kjelleren)

Telefon:
77 64 57 20 (Glassburet)
77 64 53 66 (Desken)

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@stud-org.uit.no

Internett:
http://www.utopia.no

ISSN:
0806-9611

Trykk:
Bladet Tromsø,
i et opplag på 5000

Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud

Neste deadline:
5. november 1998

Neste utgivelse:
11. november 1998

Usynlig valgkamp:

— Gi oss mer informasjon

Bare en av ti studenter tok seg tid til å avgi stemme ved årets studentstyrevalg.

— Studentpolitikerne må profilere seg selv i mye større grad enn hva de har gjort i dag, mener studentene Gøril Johansen, Lene Kvalø, Kjersti Helgeland og Gerd Smedsrup.

Per Steinar Moen
André Kvernhaug (foto)

Etter en uke med muligheter til å avgi stemme på en av de fire politiske listene, valgte bare 9,5 prosent av studentene å benytte seg av muligheten. Selv om resultatet er bedre enn fjorårets 6,7 prosent (som igjen var en forbedring fra 1996-valget), er mange svært skuffet over valgdeltagelsen.

— Jeg stemte ikke ved valget. Mitt politiske engasjement på universitetsnivå er lav, innrømmer Gøril Johansen som tar statsvitenskap grunnfag. Også Lene Kvalø på religionsvitenskap lot være å stemme, og legger hovedansvaret for studentenes generelle lave interesse for studentpolitikk på studentpolitikkerne.

— Studentpolitikerne må profilere seg mer aggressivt. Det holder ikke å bare dele ut løpesedler noen dager mens valget foregår, mener Lene Kvalø.

Allmøter

Valg til studentstyret er en relativt ny ordning. I 1994 ble det siste hovedallmøtet arrangert, hvor alle registrerte studenter kunne komme med sine synspunkter. Men dårlig oppmøte resulterte i et ønske om et mer stabilt studentdemokrati.

Likevel ville både Gøril, Lene, Kjersti og Gerd stille opp på allmøter i studentpolitikken, for å få bedre innsikt i universitets- og studentpolitikk.

— Jeg tror studenter vil vite mer om hva som skjer i studentpolitikken, men det finnes ikke rom for kommunikasjon mellom studentpolitikkerne og vanlige studenter, sier Kjersti Helgeland, en av de 602 studentene som stemte ved årets urnevalg.

Todelt ansvar

Kjersti Helgeland er enig i at valgkampen har vært usynlig.

— Det har vært veldig lite informasjon om dette valget. Utopia hadde riktignok noen sider. I tillegg ble det arrangert debatter i Bodegaen, men disse var alt for lite tilgjengelig. Likevel mener jeg at det var bedre å stemme enn ikke å stemme. Studentene har også et ansvar for den dårlige valgopplutningen, sier hun.

Lene Kvalø er bare delvis enig.

— Men det er jo de politiske listene som vil at vi skal stemme på dem. For at vi skal vite hvem vi skal stemme på, må jo listene profilere sin politikk i forkant. Det har riktignok vært noen drypp om studentpolitikk her og der, men det holder ikke, sier hun.

— Det koster veldig lite å stemme. Jeg stemte fordi vi

Gøril Johansen, Gerd Smedsrud, Kjersti Helgeland og Lene Kvalø mener studentpolitikkerne må gjøre mer for å profilere seg selv.

trenger noen til å rope for idrettshall og studenthus for oss, sier Gerd Smedsrup.

Negativ fokusering

De mener dessuten at den negative fokuseringen på studentpolitikken i forbindelse med økonomisaken tidligere i høst, har skadet engasjementet.

— Studentstyret burde være mer opptatt av sak og ikke drive med så mye personfokusering hvor man skal finne syndebukker og injuriere folk. Jeg er sikker på at studentstyret gjør mange gode ting, men etter oppslagene i lokal media i høst, får jeg negative assosi-

asjoner til studentstyret, sier Gøril Johansen.

Dårlig tid

Studentvenstrelaget gir seg selv strykkarakter når det gjelder valgkampen.

— Vi fikk rett og slett ikke tid til å lage noen valgkamp eller delta i debatter. Alle på lista vår har vært opptatt med eksamener og jobb, sier førstekandidat Stian Jensen fra Studentvenstrelaget.

Men både Sosialistisk studentlag (SSL) og Ansvarlige studenters liste (ASL) er mer eller mindre fornøyd med egen innsats.

— Jeg synes SSL har gjort

mye i denne valgkampen. Vi har fått lagd valgplakater og løpesedler. Dessuten har vi deltatt i debattene i Bodegaen, sier Ketil Steigen fra SSL.

Også Markus Lie fra ASL smiler i disse dager, selv om de tapte sin tredje kandidat til Studentvenstrelaget etter omregning.

—Vi deltok iallfall i debattene, i motsetning til enkelte andre lister. ASL kunne gjort mer i valgkampen, men på grunn av vi er inne i et eksamenssemester, fikk vi ikke nok tid, sier han.

Studentstyrevalget i tall

På de forskjellige urnene

Liste	MH	NFH	UB	HG	DOM	PSY	MAT
SSL	50,0%	34,5%	40,3%	62,7%	58,8%	100%	46,9%
ASL	26,1%	1,8%	41,1%	19,4%	5,9%	0%	9,4%
SVL	8,0%	7,3%	3,5%	3,7%	17,6%	0%	23,4%
MOD	15,9%	56,4%	15,2%	11,1%	17,6%	0%	20,3%
Antall	89 (1)	56 (1)	237 (6)	110 (2)	17 (0)	22 (5)	71 (7)

(blanke stemmer i parentes)

MH: Medisin- og helsefagsbygget

NFH: Norges fiskerihøgskole

UB: Universitetsbiblioteket, humaniora, samfunnsfag og jus.

HG: Hovedgården

DOM: Domus

PSY: Psykologiseksjonen, Åsgård.

MAT: Realfagsbygningen.

Mandatfordeling etter antall stemmer:

Sosialistisk studentlag

Faste: Torgeir K. Fylkesnes, Johanne Skoe Jakobsen, Vedad Hadziavdic, Jon Chr. F. Nordrum og Ketil Steigen.

Vara: Per Christian Strøm, Kari Lydersen, Helge Notø, Svein Rottem og Bjørn Lindberg.

Ansvarlige studenters liste

Faste: Markus Lie og Kine Steinsvik.

Vara: Tom-Bertil Eriksen og Michael Reiertsen.

Moderat liste

Faste: Pål Storvik og Anette

Kaurin.

Vara: Ina Kjøl og Nils K. Bakke

Studentvenstrelaget

Fast: Torleif Vaage.

Vara: Stian Jensen.

Andel stemmer pr. parti

Liste	% stemmer (diff.)	Mandater (diff.)
SSL	49,0 (+2,6)	5 (0)
ASL	25,3 (-)	2 (-)
MOD	18,6 (-2,5)	2 (0)
SVL	7,1 (-12)	1 (-1)

SSL: Sosialistisk studentlag

ASL: Ansvarlige studenters liste

MOD: Moderat liste

SVL: Studentvenstrelaget

Sosialistisk studentlag (SSL) klarte å følge opp fjorårets suksess, og kapret nesten halvparten av alle stemmene. Ansvarlige studenters liste (ASL) fikk to representanter, og følger opp tradisjonen at førstegangslister gjør gode valg. Moderat liste beholdt sine to representanter

fra forrige valg. Studentvenstrelaget fikk inn en representant, med fire stemmers overvekt til ASLs tredje representant. Sosialdemokratisk studentforbund (SSF) som hadde en representant ved forrige valg, stilte ingen liste ved årets valg.

Soleklar sosialistseier

For andre året på rad stikker Sosialistisk studentlag (SSL) vekk med halvparten av de politiske representantene til studentstyret.

Per Steinar Moen
André Kvernhaug (foto)

– Vi er mer glad denne gangen enn hva vi var i fjor. SSL har hatt leder Torgeir Knag Fylkesnes og arbeidsutvalgmedlem Jon Christian Fløysvik Nordrum i ett år, og nå har vi fått fornyet tillit, konkluderer SSLs femte-representant Ketil Steigen.

I fjor overrasket SSL med et brakvalg på tross av at det var første gangen de deltok i studentstyrevalg ved universitetet. Med 46,4 prosent av stemmene i fjor, og halvparten av representantene i studentstyret, ble det et sosialistisk flertall blant de politisk valgte representantene i studentstyret. Etter et år i posisjon klarer SSL å kopiere bedriften. I år fikk de 49 prosent av stemmene, og like mange representanter som i fjor.

– Vi gikk fram fra i fjor, og det tar vi som en stor bekræftelse på at studentene vil at vi skal

fortsette arbeidet vårt enda et år, sier Ketil Steigen.

Han er likevel den første til å innrømme at hovedgrunnen til SSLs fremgang er at partiet er det eneste politiske alternativet på venstresiden, spesielt etter at Sosialdemokratisk studentforbund (SSF) ikke stilte liste ved årets valg.

– Studenter flest har liten mulighet til å ha noen formening om hvordan de forskjellige representantene i studentstyret har vært. Jeg tror ikke vår innsats på studentstyremøtene har gitt oss mange stemmer, sier Ketil.

Leder

I fjor stilte han opprinnelig opp i Utopia som lederkandidat men ombestemte seg senere og lot Torgeir Knag Fylkesnes stille som lederkandidat. Fylkesnes går ikke for gjenvalg, men vil heller satse på en karriere innenfor universitetsstyret. Dermed ønsker Steigen å stille som leder.

– Et arbeidsutvalg uten et eneste medlem av SSL ser jeg på som utenkelig etter det valget vi har gjort. Vi er klar over at vi nesten tok halvparten av stemmene, og vi er beredt på å ta ansvar – inkludert lederver-

Kjetil Steigen vil stille som SSLs kandidat til studentstyreledervervet.

vet hvis vi må, sier han.

Men han ønsker ikke å stille som leder for enhver pris. Steigen håper at de politiske listene klarer å bli enige om en kandidat alle kan ha tillit til, og da er det ikke så viktig hvor lede-

ren kommer fra.

– Mye avhenger av fakultetsvalgene, som på langt nær er unnagjort. De politiske representantene er i mindretall med ti representanter mot fakultetenes 11, så det er for tidlig å dele ut verv nå, sier Steigen.

I likhet med SSL ønsker ASL også å ha lederkandidaten. Markus Lie stiller gjerne opp som studentstyreleder neste sesong.

– Jo, jeg ser ikke det som avgjørende at lederen i studentstyret skal komme fra det største partiet, sier Markus Lie.

Studentvenstrelaget

Ut og inn

– Vi hadde ingen plakater, ingen møter. Det eneste vi hadde som minnet om valgkamp var intervju i Utopia.

Dette sier Studentvenstrelagets Stian Jensen. Han greide nesten å late som om han var fornøyd med det begredelige valgresultatet.

Harald Groven
André Kvernhaug (foto)

Han synes Studentvenstrelaget er belastet med en viss Sponheim-effekt. Planer for å omdøpe finnes også. Etter en så beskjeden valgkamp kan dere vel omdøpe dere til A.A., anonyme akademikere, foreslo Utopia

Studentvenstrelaget så først til å miste begge sine representanter ved årets valg, men valgstyret brukte feil forholdstall ved første utregning. I ettertid kom andrekandidat Torleif Vaage inn i studentstyret på bekostning av en representant fra Ansvarlige studenters liste (ASL).

– Det ligger ikke noe forsøk på juks bak dette, sier Stian Jensen.

Eneste kandidat inn ble til slutt Torleif Vaage. Selv gir Stian Jensen opp studentpolitikken i denne omgangen.

Økonomisaken ingen betydning
Han tror ikke økonomisaken

har hatt noe å si for oppslutningen om Studentvenstrelaget.

– Vi har aldri trukket oss fordi studentstyret er fullt av sosialister, men på grunn av hvordan økonomisaken ble håndtert. I neste periode er økonomisaken ute av verden og det er et nytt grunnlag for å konstruktiv politikk, sier Jensen.

Om de andre listene gav Sti-

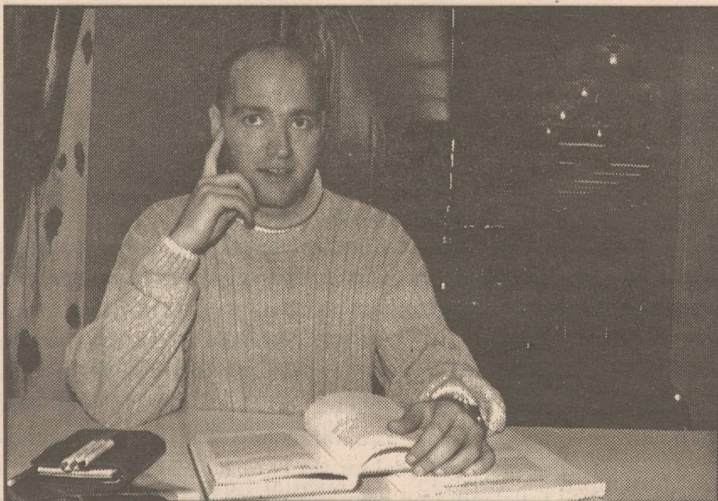
an Jensen den glatte lag.

– SSL vil fjerne karakterer, så man skal gå rundt å evaluere hverandre og sånt piss. Men de er dyktige til å mobilisere velgere. Moderat liste tror de kan konkurranseutsette alt mulig. De forstår ikke at samskipnaden er studentenes egen organisasjon, kritiserer han.

Heller ikke ideen om studentbåt har venstrelaget noe til overs for. Stian Jensen ser helst at studentene kommer til universitetsområdet enn at de sendes til byen.

Demonstrasjonen mot statsbudsjettet kunne studentvenstrelaget styre sin begeistring for.

– Det fører ikke frem å rope fy, fy, Lille-tun du er en dr###k. Demonstrasjoner burde være siste middel om andre mer åpne kanaler ikke fører frem, sier han.

Stian Jensen forklarer valgnederlaget til Studentvenstrelaget med dårlig valgkamp.

Ansvarlighet selger

Nykommere gjør det alltid bra ved studentstyrevalgene. I 1997 vant Senterekstrimistenes liste (SEL) studentstyrevalget som nykommere, og vi kjenner til brakvalget til SSL i fjor hvor de fikk fem av ti representanter. Årets nykommer kommer fra Det juridiske fakultet, og kaller seg for Ansvarlige studenters liste (ASL). I noen dager så det ut som om de skulle klare å kapre hele tre av ti plasser, men på grunn av regnefeil i valgstyret visste det seg at Studentvenstrelaget egentlig skulle ha en av ASLs representanter. Likevel kom Markus Lie og Kine Steinsvik inn i studentstyret.

– Vi er veldig fornøyd med å bli det nest største politiske listen ved urnevalget. Men det er noe bittert å miste det ene mandatet vårt på overtid. Vi sukker litt over å ha vært litt uheldig, sier toppkandidat Markus Lie.

Frisk pust

På tross av et noe svulstig navn, lover ASL å være ansvarlig.

– Vi kan være med på hundre kompromisser i en sak, bare vi får satt saken ut i livet. Det ligger i navnet vårt, vi kommer ikke til å forlate et møte selv om vi blir nedstemt, sier Markus Lie med klar adresse til enkelte representanter som trakk seg i forbindelse med økonomisaka tidligere i høst.

Samtlige på ASLs liste kommer fra Det juridiske fakultet. På tross av den sterke tilhørigheten til et fakultet, kommer ikke ASL til å være en fakultetsliste.

– Egentlig er det litt tilfeldig at vi bare har jusstudenter på vår liste. Lista ble satt sammen i løpet av kort tid like før fristen gikk ut. Til neste valg vil vi åpne for muligheten til å ha studenter fra andre fakulteter på lista vår, sier Markus Lie.

Store fakultetsforskjeller

Studentene hadde muligheten til å stemme ved syv urner plassert på de fleste universitetsbygninger. Tidligere tendenser har vist at politiske partier til venstre står sterkere ved samfunnsvitenskapelige og humanistiske fag, mens mer konservative partier alltid gjør det bra på Norges fiskerihøgskole (NFH) og Mat.nat. Denne tendensen slo til i år også, hvor Moderat liste fikk hele 56,4 pro-

sent av stemmene ved NFH, og Studentvenstrelaget fikk 23,4 prosent av stemmene ved Mat.nat.

Årets lille kuriositet finner vi på psykologiseksjonen hvor SSL gjør et mildt sagt overveldende valg: 100 prosent av stemmene tilfalt SSL. Nå skal det sies at bare 17 psykologistudent stemte ved valget, men resultatet er overraskende. En rekord som blir vanskelig å slå.

Problemer på Mat.nat.:

Fakultetsledelse ber studentene rydde opp

Studentutvalet på Mat.nat. har ikke fått valgt studentrepresentantene til fakultetsstyret, studieutvalg og i fakultetets valgstyre. Fakultetsledelsen på Mat.nat. har nå tatt affære og sendt et brev til studentene hvor de oppfordrer dem til å rydde opp.

Per Steinar Moen og
Erlend Bønes
Karstein Raddatz (foto)

I tillegg kritiserer fakultetsledelsen en del interne valg til studentutvalget som skal ha bli foretatt i høst. "Fakultetsledelsen har også blitt kjent med at valg som studentene har foretatt i høst, ikke har fulgt studentenes vedtatte regler og etter vårt syn knapt kan sies å ha foregått etter demokratiske prinsipper, og at det derfor har oppstått en splittelse i studentmassen", står det i brevet til studentutvalget underskrevet prodekanus Bjørn Solheim og fakultetsdirektør Sylvia Labugt.

– Konsekvensene er størst for studentene som ikke har noen til å representere deres syn i de forskjellige sakene som blir tatt opp i fakultetsorganene. Men for vår del vil vi ha respons fra studenthold, sier Bjørn Solheim.

Oppfordrer

I brevet oppfordrer fakultetsledelsen at studentutvalget skal holde et studentråd, for så å "arbeide seg igjennom valg av de nødvendige representanter til ulike verv" for å komme "ut av den uoversiktlige og krisepregede situasjonen".

Solheim understreker at de ikke ønsker å blande seg inn i studentutvalgets arbeid.

– Vi har hatt flere oppgitte studenter ved fakultetet vårt som har tatt kontakt med oss i denne saken. Studentene må ordne opp i denne saken selv. Men vi trenger representanter til våre organer, sier han.

Nekter å uttale seg

Studentutvalget på Mat.nat. nekter å uttale seg til Utopia. Først henviser leder Torleif Vaage oss til sekretær Robert Hagen oss til sekretær Robert Hagen som behandler saken for studentutvalget. Men Robert Hagen er

lite snakkesalig av seg.

– Ingen kommentar, sier han til Utopia på spørsmål om han kan kommentere brevet fra fakultetsledelsen. Han vil heller ikke kommentere hvorfor han ikke vil kommentere brevet.

– Utopia får skrive hva dere ønsker. Det gjør dere hele tiden, sier han.

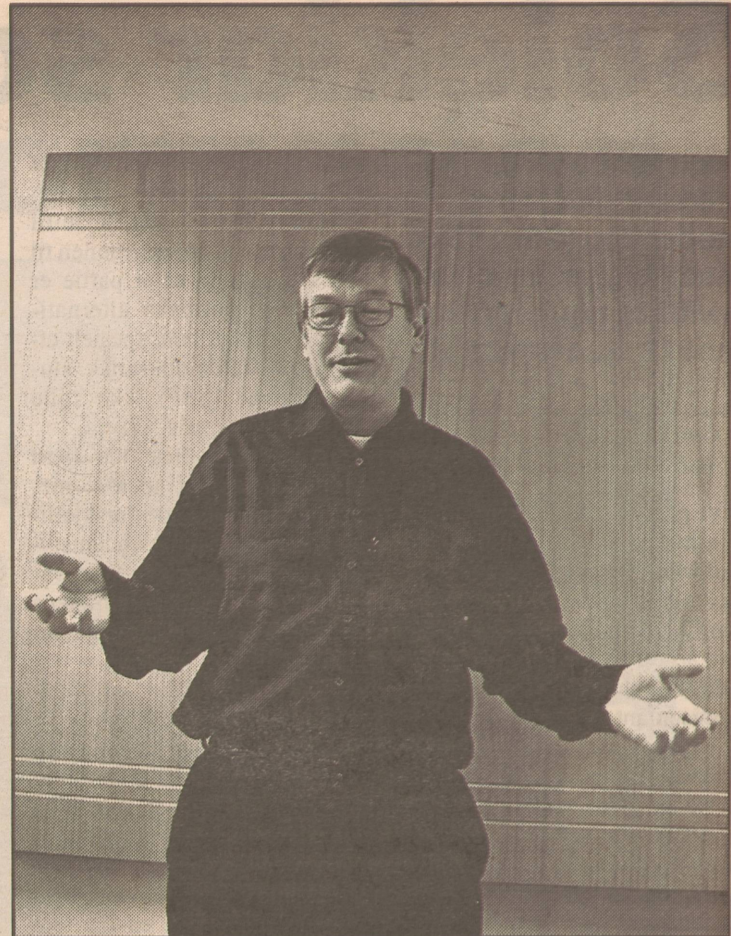
Fakultetsledelsen har motatt et firesiders brev fra studentutvalget, hvor deres brev blir kritisert. "En rekke uriktige påstander blir framsatt", skriver sekretær Robert Hagen i studentutvalget.

Urimelig

Han mener også at fakultetsledelsen i brevet har fremstilt studentutvalget som en gjeng likegyldige personer som ikke gjør jobben de er valgt til å gjøre. "Noe jeg personlig finner meget urimelig og tildeles svært krenkende da dette ikke medfører riktighet", hevder Hagen i svarbrevet.

Han mener også at påstanden om at valgene ikke skal ha fulgt studentenes vedtatte regler og knapt etter demokratiske prinsipper er feil.

"En usedvanlig sterk påstand

ETTERLYSER: Prodekanus Bjørn Solheim etterlyser studentrepresentanter fra Mat.nat. Studentutvalget vil ikke uttale seg til Utopia i den forbindelsen.

– spesielt med tanke på at det er en påstand uten rot i virkeligheten. En gylden regel for alle som skal sette frem sterke påstander er at man bør sjekke sine kilder før man går offentlig ut med dem – det kan jeg ikke se at De har gjort i denne sak."

Studentrådsmøte

Det har vært forsøkt å avholde studentrådsmøter flere ganger, og senest torsdag 21. oktober, men dette møtet ble ikke avholdt.

Utopia søker

Stilling utlyses:
desksjef

Gjelder for perioden: 1. januar 1999 til 31. desember 1999. Overlapping fra og med siste nummer og ut året.

Lønnet verv: 30 000 kr.

Søknadsfrist: Torsdag 5. november 1998.

Desksjefen har ansvaret for Utopias layout og datautstyr. Desksjefen har ansvaret i samarbeid med nyhets- og kulturredaktør å fordele sidene, er ansvarlig for ombrekkingen av avisa og for å levere inn avisa til trykkeriet. Desksjef skal holde løpende kontakt med trykkeri.

Hoveddelen av desksjefens arbeid skjer i løpet av arbeidshelgene.

Vedkommende er ansvarlig for kursing av nye medarbeidere i deskarbeid.

Søkeren må være medlem av redaksjonen. Søknaden leveres ansvarlig redaktør Per Steinar Moen.

Stilling utlyses:
ansvarlig redaktør

Gjelder for perioden: 1. januar 1999 til 31. desember 1999. Overlapping fra og med siste nummer og ut året.

Lønnet verv: 85 000 kr.

Søknadsfrist: Torsdag 5. november 1998.

Ansvarlig redaktør velges på åremål for ett år (med mulighet for gjenvalg ett år til) og velges fra Utopias redaksjon. Stillingen innebærer det overordnede ansvar for alle ledd i produksjonen av Utopia, samt å sørge for at dette foregår i samsvar med det gjeldende reglement. Det betyr i praksis å ha kontinuerlig oversikt over Utopias drift, dvs. økonomi, layout, redaksjonelt innhold (både kultur- og nyhetsstoff), trykking, distribusjon og reglement. I tillegg fungerer ansvarlig redaktør som nyhetsredaktør, med ansvar for nyhetsdelen. Stillingen innebærer at vedkommende må tilegne seg god oversikt og innsikt i universitetets administrasjon og organisasjoner. Nyhetsansvarlig holder de ukentlige nyhetsmøtene, administrerer innhenting

av aktuelle saker til hvert nummer, fordeles sakene til medlemmene av redaksjonen og sørger for at disse kommer inn før deadline. I samarbeid med deskansvarlig fordeles sakene over nyhetssidene.

Ansvarlig redaktør skal følge opp arbeidet de ansatte i redaksjonen gjør.

Ansvarlig redaktør har vanlig sensurerende makt over begge redaksjoner, og står juridisk ansvarlig for avisas redaksjonelle innhold. Ansvarlig redaktør står ansvarlig for Info-avisa.

Søkeren må være medlem av redaksjonen. Søknaden leveres ansvarlig redaktør Per Steinar Moen.

Stilling utlyses:
redaksjonssekretær

Gjelder for perioden: 1. januar 1999 til 31. desember 1999. Overlapping fra og med siste nummer og ut året.

Lønnet verv: 30 000 kr.

Søknadsfrist: Torsdag 5. november 1998.

Redaksjonssekretæren skal holde oversikt over Utopias økonomi, og se til at alle utgifter og inntekter kan dokumenteres. Redaksjonssekretæren skal også se til at utgiftene blir betalt og inntektene krevd inn. Etter som Utopia i stadig større grad må forholde seg lover og regler, må regnskapet føres på en tilfredsstillende måte.

Regnskapet blir ført av regnskapskontor, men redaksjonssekretæren skal til enhver til ha oversikt over Utopias økonomi. Det er redaksjonssekretærens ansvar å holde kontakt med regnskapsfører og se til at denne har alt som trenges for å føre regnskapet. Dessuten vil redaksjonssekretæren fortsatt plikte å holde redaksjonen informert om den økonomiske utviklingen.

Redaksjonssekretæren skal også hente inn annonser og holde kontakt med annonsørene. Vedkommende skal lage annonsene om nødvendig og se til at desksjefen/redaktør vet hvor mye annonser det er til hvert nummer. En fullstendig og informativ oversikt over annonsører skal også føres.

Søkeren må være medlem av redaksjonen. Søknaden leveres ansvarlig redaktør Per Steinar Moen.

Studentdemokratiet på høgskolen reddet

På tross av store problemer med å få inn kandidater til studentstyret ved Høgskolen i Tromsø (HiTø), ser det nå ut til at 10 av 12 representantene i Tinget i Tromsø (TiT), studentstyret ved HiTø, vil bli valgt. Dermed kan studentene på HiTø puste lettet ut.

Per Steinar Moen

Tidligere gikk høyskolestudentene ut i lokal media og truet deres egne studenter med å nedlegge deres øverste organ. Kun to personer hadde sagt seg villig til å stille til valg på studentstyrets 12 plasser.

I ytterste konsekvens ville dette medført til at studentenes øverste organ ville blitt nedlagt, og samskipnaden hadde fått til oppgave å dele ut 1,6 millioner kroner i innbetalt semesteravgift. Men etter mediaopplagene har nesten samtlige plasser i studentstyret nå blitt fylt.

Suppleringsvalg

– På et ekstraordinært møte vedtok vi at det skulle bli avholdt nytt suppleringsvalg til studentstyret. Vi gikk ut med oppfordringer til å stille til valg, og det hjalp, sier avtroppende studentstyreleder Inger Lise Olsen.

Til nå har studentstyret fått inn kandidater til nesten samtlige plasser i studentstyret. I tillegg har de fleste avdelingene på høyskolen også klart å skaffe vararepresentanter. Men Avdeling for helsefag har bare klart å stille en fast kandidat, og ingen vararepresentanter.

– Studentstyret må ha minst to representanter fra hver av de fire avdelingene for å være vedtaksdyktig. Siden Avdeling for helsefag bare har klart å stille en representant, har vi fortsatt problemer, mener den avtroppende studentstyrelederen.

Ser gjennom fingrene

Løsningen blir trolig å se gjennom fingerene på kravet om to representanter fra hver avdeling inntil helsefagstudentene klarer å få flere representanter til studentstyret.

Den 4. november blir det avholdt et suppleringsvalg til studentstyret hvor de nye kandidatene vil bli valgt. Rett etter suppleringsvalget vil det bli avholdt konstituerende møte hvor ledervervene blir fordelt.

Studentstyreleder Inger Lise Olsen konstanterer at høyskolestudentene likevel vil inn i Tinget i Tromsø.

Studentenes egen fredspris

Alle husker vel TV-bildene fra studentopprøret i Kina i 1989, da en uvæpna student alene stilte seg i veien for en enorm stridsvogn. Men hvem vet navnet på denne studenten? I kampen for fred har studenter i årenes løp ofte spilt en sentral rolle, uten at de i ettertid har fått så mye anerkjennelse for det. Dette vil den internasjonale studentfestivalen i Trondheim gjøre noe med: Nå får studentene sin egen fredspris.

Trude Haugseth

Den internasjonale studentfestivalen i Trondheim (IS-FiT) har bestemt at det skal opprettes en studentenes fredspris. Den skal deles ut til en student eller en studentorganisasjon som har utmerket seg spesielt innenfor freds- og menneskerettighetsarbeid.

Prisen vil bli utdelt annenhvert år, samtidig med at festivalen arrangeres. Den første prisen vil bli delt ut når festivalen går av stabelen for femte gang, 5.-14. mars 1999.

– Ingen student har noen gang fått Nobels fredspris. Det er forståelig nok, etter som det finnes mange kvalifiserte kandidater, sier Sigvart Voss Eriksen, leder i IS-FiT 99, på pressekonferansen om prisen.

– Studentenes fredspris er ment å være et supplement, ikke en konkurrent til Nobels fredspris, og må ikke oppfattes som noen kritikk av No-

bel-komiteens vurderinger. Bakgrunnen for å lansere studentenes fredspris er ønsket om å sette søkelyset på de kamper som utkjempes av studenter i fredens og menneskerettighetens navn, og oppmuntre studenter til å fortsette arbeidet mot undertrykkelsen, uttaler Eriksen.

Bringe sammen studenter

Ideen bak den internasjonale studentfestivalen i Trondheim, som har eksistert siden 1990, var ønsket om å sprengte landegrensene og bringe sammen studenter fra hele verden til en begivenhet som skulle være både en festival og en konferanse på samme tid.

Man hadde et ønske om å belyse studentenes rolle i en tid med dramatiske samfunnsendringer. Samtidig skulle studenter fra hele verden lære og ta med seg erfaringer og kunnskaper hjem.

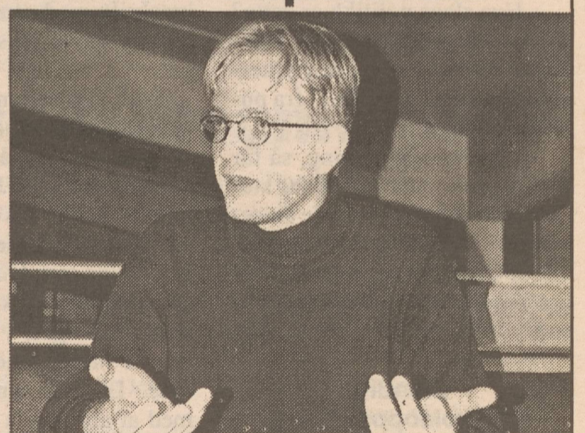
Festivalen har til nå vært

Vedad Hadziavdic hadde for mye kunnskap: Får likevel sitte i fredspriskomite

Den bosniske studenten Vedad Hadziavdic fikk først ikke lov til å sitte i en komité som skulle utdele studentenes fredspris under en konferanse i Trondheim til neste år fordi arbeidsutvalget mente at han som bosniak student "dessverre vil kunne inneha en del kunnskap om et område der vi allerede ser at det finnes aktuelle kandidater til prisen."

Per Steinar Moen
André Ravnåsberg (foto)

Tromsøstudenten Vedad Hadziavdic sitter i komiteen som skal utnevne studentenes fredspris i mars til neste år. Faksimile fra Utopia nr. 13, 1998.

en stor suksess, og kan vise til prominente gjester som Dalai Lama, Chai Ling, lederen for studentopprøret i Kina i 1989, og Gro Harlem Brundtland.

Hver gang festivalen arrangeres, har den et tema; i år er temaet konfliktløsning.

Tromsøstudent i priskomiteen

Hvem som helst kan sende inn forslag om kandidater til fredsprisen. Kandidatene blir vurdert av arbeidsutvalget i Trondheim, som har til oppgave å skaffe all mulig informasjon om de foreslåtte kandidatene. Deretter velger AU ut ti kandidater.

Blant disse ti kandidatene skal en utvalgt komité velge ut en vinner. Denne komiteen på åtte personer består av både studenter og samfunnsstopper med lang erfaring innenfor freds- og menneskerettighetsarbeid.

Som noen kanskje har fått med seg, er fysikkstudent ved Universitetet i Tromsø, Vedad Hadziavdic fra Bosnia, valgt inn i komiteen.

– Det er en stor ære. Jeg har selv vært aktiv i fredsskapende arbeid, og det er viktig å få anerkjennelse for det man gjør. Det viser at det er den riktige veien å gå – at det funker, sier Vedad.

Kamp for kunnskap:

500 demonstrerte

Under stort mediaoppmøte marsjerte flere hundre aksjonister fra universitetet til byen med store bannere og under sang og opprop. Regjeringens framlegg til statsbudsjett provoserte fram et unisont uttrykk fra studentene mot departementet med krav om overføringer for å innvilges regjeringens tidligere løfter om idrettshall og nytt teorifagsbygg.

Per Steinar Moen
Asbjørn Moe (foto)

Parolene ble materialisert i en stor isoporblokk med innskrevne paroler på demonstrasjons-scenen på torget utenfor kulturhuset. Over 500 studenter og skoleelever møtte opp i byen til studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes åpning av aksjonsmøtet. Han fokuserte på den "evige kampen" for bedre studievilkår. Kunnskap er den mest sentrale byggesteinen i enhver samfunnsplanlegging. Norge er blant verdens rikeste land, men rik på hva da? spurte Fylkesnes.

– Vi studenter ligger under EUs fattigdomsgrense, og til og med mistepensjonistene har mer enn oss. Sosialklientene har også mer – vi ligger under enhver norm i samfunnet, og det er opplagt at noe må gjøres, sa han.

Regjeringen foreslo at lånerenta i ett år til skal følge markedet. I april neste år er sannsynligvis lånerenta kommet opp i over ni prosent.

– Hva slags politikk er dette? Ønsker vi politikere som fører denne politikken? spurte Fylkesnes til et rungende "Nei" fra publikum.

– Gjør man ingenting, så får man ingenting. Forrige gang studentene i Tromsø krevde krisehjelp fra statskassen, ble det bevilget 29 millioner kroner, selv om kravet var 25 millioner, sa han.

Elendig høyskoleoppslutning

Under demonstrasjonen i byen og på universitetet var Høyskolen i Tromsø særdeles dårlig representert. Under én prosent av høyskolestudentene møtte opp for å protestere mot statsbudsjettet, selv høyskoleøkonomien også blir fatalt rammet av prioriteringene. Utopia tok kontakt med Thomas Nordgård, representant for høyskolestudentene. Han beklager på det sterkeste den lave oppslutningen fra høyskolen, og han forteller at skolen sliter med et forferdelig dårlig engasjement på politikk og aksjoner. Nordgård understreker

at det er gjort dramatiske kutt til Høyskolen i Tromsø, men sier i samme vending at problemet ikke er spesielt i år da skolen lider under konstant ressursmangel de siste årene. Han er enig i universitets paroler.

Studentbevegelse mot Lilletun

Demonstrasjonen i byen ble holdt i gang med en rekke appellholdere som hadde hvert sitt tema å uttrykke sin fortvilelse med. For hver gang ett av kravene til utdanningspolitikk var behandlet, ble en seksjon i nevnte isoporblokk med innskrevet parole, kappet ned med motorsag. Visualiseringen satte store utropstegn til kravene om idrettshall, teorifagbygg og bedre studiefinansiering. Etter at alle bitene var skjært ned, ble de demonstrativt bygget opp motsatt vei, slik at innskrift med studielån dannet en høy søyle på scenen på torget.

Som høydepunkt i hele demonstrasjonen hadde det lyktes aksjonkomiteén å kontakte utdanningsminister Jon Lilletun på telefon for å besvare spørsmål på direkten. Lilletun ble møtt med buing over lydanlegget. Første spørsmål gikk på om regjeringen har gått i fra løftet om høyere stipendandel til studentene. Lilletun unnskyldte seg med at alle må ta sin del av det stramme budsjettet som skal få ned renta på landsbasis.

– Dessuten har stipendandelen økt med 4-5 prosent siden 94, sa han.

Målet er førti prosent stipendandel, et løfte som ble gitt av den nye regjeringen på Voksenåsen-konferansen for nøyaktig ett år siden.

Teorifagbygg

På spørsmål om teorifagbygget måtte Lilletun si at det ikke gis rom for oppføring av et eneste statlig nybygg i statsbudsjettet. Teorifagbygget i Tromsø har imidlertid spesifisert førstepri-

oritet. Byggestopp som følge av innstramming er det også som har rammet den planlagte idrettshallen.

Fylkesnes konfronterte Lilletun med realveksten i budsjettet til KUF som er beregnet

til to prosent.

– Hvor viktig er kunnskap? spurte studentstyre-

lederen retorisk.

Lilletun viste sterkere holdning til dette spørsmålet da han fortalte om en planlagt levekårsundersøkelse som regjeringen skal bruke i sin vurdering av studentenes vilkår. Han ville ikke godta Fylkesnes' påstand om at studentene har det så dårlig at de er under EUs fattigdomsgrense. Han nektet videre på at studentenes situasjon er uholdbar og ville heller karakterisere den som vanskelig og tøff.

Avslutningen av samtalen med kirke-, utdannings- og forskningsministeren ble en rød klut for demonstrantene. Lilletun uttalte at utdanningspolitikken som koalisjonsregjeringen fører, er ansvarlig, og at studentene vil være glad for denne linjen når en gang utdannelsen er gjort ferdig. Lilletun måtte ta farvel med studentene under høylytt misnøye fra de oppmøtte.

Sterke virkemidler:
Rundt 500 studenter demonstrerte mot regjeringens forslag til statsbudsjett; noe de mener kan bli kunnskapens fall her i landet.

Telegiganten med Åpen linje til UiTø

Avstanden mellom forskning i næringslivet og næringsliv på universitetet ble betydelig mindre da universitetet og Telenor Forskning og Utvikling (FoU) undertegnet en samarbeidsavtale 1. oktober. Det er spesielt innen fagområdene telemedisin og fjernundervisning at Telenor og UiTø skal samarbeide.

Harald Groven (tekst og foto)

Universitetsdirektør Harald Overvaag og administrerende direktør i Telenor Forskning og Utvikling, Oddvar Hesjedal forvalter begge hvert sitt budsjett på omkring 750 millioner kroner. Selv om førstnevnte driver utdanning og sistnevnte driver business, er likhetene mange. Begge institusjonene har forskning og kunnskapsfrembringelse som hovedaktivitet. I følge universitetsdirektør Harald Overvaag får universitetet allerede i dag 20 prosent av sine inntekter fra næringslivet. Overvaag er nøye med å presisere at UiTø ikke har vært noen sinke når det gjelder samarbeid med næringslivet. Avtalen med Telenor FoU vil være til hjelp når universitetet skal få utbygd et fagtilbud innen telemedisin og fjernundervisning.

1000 telemedisinere i Tromsø

Er det egentlig nødvendig for pasienter å møte sin lege ansikt til ansikt under en konsultasjon, eller kan lege og pasient liksom gjerne sitte flere hundre kilometer fra hverandre og la undersøkelsen bli foretatt over Internett? Ved å la kommunikasjonen foregå via telenettet kan det gjøres enorme innsparinger i tid og penger. I utviklingen av denne teknologien er telemedisinsk av-

deling i Tromsø blant de fremste i verden. I denne prosessen er interessene til universitetet og Telenor i høy grad sammenfallende. Telemedisinsk avdeling ved RiTø har økt fra 20 til 35 ansatte bare siden årsskiftet 1997. I fremtiden er planen å opprette en telemedisinpark med 1.000 ansatte. Tomta er allerede fradelt og avsatt areal er hele 45.000 kvadratmeter.

Jobb innen IT?

Telenor Forskning og Utvikling i Tromsø rekrutterer de fleste av sine ansatte fra universitetsmiljøet. Av 43 personer som er eller har vært ansatt, er 27 rekruttert fra UiTø.

Det er ikke bare informatikere som Telenor FoU er på utkikk etter. De har også rekruttert medarbeidere fra tradisjonelle fag som sosiologi og psykologi. Dette forteller leder av Telenor FoU i Tromsø Pål Ytterstad til Utopia. Telenor har også planer om å flytte virksomheten fra sentrum til universitetsområdet, slik at de kommer i nærmere kontakt med universitetsmiljøet.

Sponsing av universitetet
Telenor FoU vil gå inn for å toppfinansiere vitenskapelig ansatte innen IT. I dag er kun halvparten av disse stillingene på informatikk besatt. Toppfinansiering vil si at Telenor går

Universitetsdirektør Harald Overvaag undertegner samarbeidsavtale med leder i Telenor Forskning og Utvikling, Oddvar Hesjedal.

inn og betaler lønn utover tariffen, slik at lønnsbetingelsene for akademisk ansatte akademikere blir konkurransedyktig sammenlignet med næringslivet. Telenor FoU vil også tilby veiledning av hovedfags- og doktorgradsstudenter innen fagområder der de sitter med spesiell kompetanse.

– Støtten vil kanskje komme opp i millionbeløp allerede i 1999, sier Ytterstad til Computerworld.

Telenor FoU vil bistå med teknisk kompetanse og uttesting av trådløst datanett for ansatte og studenter på universitetet.

Intet Fornebu-sug

Administrerende direktør i Telenor FoU, Oddvar Hesjedal mener oppbygning av et tungt IT-senter ved UiTø vil motvirke det såkalte "Fornebu-sugget" – det vil si at det nye IT-senteret på fornebutomta skal trekke

til seg personer med datakompetanse fra desentrale strøk.

Hesjedal tilbakeviser at Telenor fører sentraliseringspolitikk. Det har blitt inngått samarbeidsavtaler med høyskoler og universiteter på seks andre steder i landet.

Fakta om Telenor

Telenor omsetter årlig for ca. 25 milliarder kroner. Dette er mer enn fire ganger så mye som Norges fire universiteter har i utgifter til sammen. Det er faktisk tre milliarder mer enn de samlede utgifter til høyere ut-

danning her til lands. Konsernets datterselskap Telenor Forskning og Utvikling har inntekter på 750 millioner. Det er omtrent like mye som Universitetet i Tromsø.

Presidievalg i studentsamfunnet

I uke 47 skal senatet i studentsamfunnet velge sitt nye presidium, og nå trengs det kandidater.

Johanne Skoe Jakobsen

Studentsamfunnet har som sin målsetting å være en selvstendig, partipolitisk- og livssynsneutral organisasjon hvis fremste oppgave er å fremme, utvikle og koordinere den studentsosiale virksomhet i Tromsø.

Samfunnet har et stort potensiale, og så lenge det finnes folk som ønsker å gjøre noe for et bedret studentmiljø er Samfunnet et sted for utfoldelse og mulighet.

Senatet er Studentsamfunnets øverste organ og består av 20 personer som er Samfunnsborgere, dvs. medlemmer av Studentsamfunnet. Disse er valgt av lederne for Samfunnets undergrupper. Det er Senatet som velger presidiet, som blir valgt for et år om gangen.

Presidiet består av 5 personer: president, finansminister, internminister, utenriksminister

og generalsekretær. Disse har sine oppgaver med å lede og administrere Studentsamfunnet og dets respektive deler.

Presidenten er Studentsamfunnets øverste leder, og er den som står over makta. Presidenten er Samfunnets ansikt utad, og leder senatet.

Finansministeren, Samfunnets nummer to, holder oversikt over Samfunnets økonomi. Dette være seg fra å kontrollere at konsertene ikke går med underskudd til å søke om penger fra ymse hold.

Internministeren holder kontakten med og mellom medlemsgruppene til Samfunnet. Dessuten sørger han for å kalle inn til møter mellom medlemsgruppene.

Utenriksministeren er presidiets representant i PR-konsulatet, og har ansvaret for å delegere informasjon utad i samarbeid med resten av PR-konsulatet. I tillegg er utenriksministeren kontaktperson for Høgskolen, og har som oppgave å integrere HiTø i Studentsamfunnet. Utenriksministeren skal også jobbe med borgergoder og eksterne avtaler.

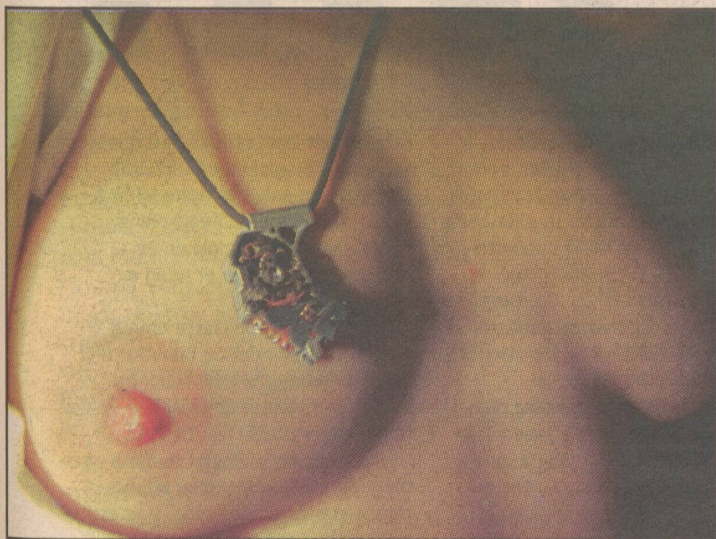
Sistemann er generalsekretær-

ren. Han/hun har som oppgave å innkalle til konsil-møter, og ha kontakten med konsulatene, dvs. de fem gruppene som er direkte underlagt presidiet; Konsertkonsulatet, PR-konsulatet, Café Bodega, Bandkonsulatet og Idrettskonsulatet. Generalsekretæren har også ansvaret for å opprette en gruppe som har som sitt hovedansvar å ta seg av ulike arrangement, som for eksempel Circus Maximus.

Den 1. januar 1999 skal medlemmene det nye presidiet tiltre sine verv. Det stilles kun to krav til deg som ønsker å stille som kandidat til et av disse vervene; det første er at du er, eller blir, før du stiller som kandidat, medlem av Studentsamfunnet, det andre er at du ønsker å jobbe aktivt for et bedret studentsosialt miljø ved universitetet og ønsker å opprettholde Samfunnet som en kulturinstans her i Tromsø.

Har du spørsmål eller ønsker å melde ditt kandidatur, ta kontakt med:

Studentsamfunnet i Tromsø, Hovedgården UiTø, tlf:776 44 916, fax:776 46 535, mail: ssamfunn@mail.sst.org.uit.no

En ny verden

Mette Strengenhagen (tekst og foto)

Telemedisin vil si at informasjonsteknologi tas i bruk i helsesektoren slik at sykehusene blir uavhengig av hvor pasientene fysisk befinner seg. Telemedisin kan anvendes både i

undersøkelse, overvåkning, behandling av og administrasjon av pasienter. Dermed kan store transport og administrasjoner fjernes. Undersøkelser kan gjøres hos en lokallege via datanett, istedenfor at pasienten må gjøre en lang reise til et sentralsykehus.

INNFOR TUSEN TIMERS DAGEN NÅ!

Det metriske systemet regulerer våre liv, så hvorfor ikke bruke det samme systemet til å måle tiden også? Når vi allere-de har kiloliter, kilogram og kilometer - så hvorfor ikke også en kiloklokke?

Det er et faktum at jorden roterer 365 1/4 ganger i løpet av sin årlige ferd rundt solen. Enhver triksing og juksing med tallet 365 1/4 vil gi oss flere problemer enn vi kan forestille oss - langt mindre håndtere. Derimot kan vi vurdere å endre målenhetene for en dag, som tilsvarer den tiden jor-

den bruker på å dreie en gang rundt sin egen akse. Slik som det er i dag, blir tiden mer eller mindre tilfeldig inndelt i 12- eller 24-timers klokker. Timene er igjen inndelt i 60 - ikke bare en, men to ganger. Dette gir oss 86.400 basis enheter med tid pr. dag, populært kalt «sekunder». Hvis vi i stedet velger å inndele døgnet etter et metrisk system, og etablere 1000-timersdagen eller kiloklokken, ville vi tilfredsstillte de mange som klager over at tiden strekker ikke til. Tenk på det! 1000 timer hvert døgn! Og timen kan igjen deles på 10, 100 eller 1000, noe som vil gi oss opp-

til en million tidsenheter pr. døgn. Til vanlig bruk, ville 1000-timersdagen eliminere behovet for sekunder og minutter. Det viser seg nemlig at hver tusendel av et døgn (vår nye tidsenhet) er det samme som 86,4 gamle sekunder. Motsatt kan man si at et gammelt sekund, tilsvarer 0,011574 nye tidsenheter. Dette er nær nok for de fleste. Kl. 6.00 etter det gamle systemet, ville ganske enkelt bli kl. 250 med det nye systemet. De som pleide å komme hjem fra jobben kl. 18.00, ville nå komme hjem kl. 750. Og hvis du er vant til å spise nøyaktig kl. 19.30,

skal du forsette å gjøre det kl. 812,5. «0,5» utgjør faktisk bare 43,2 sekunder, så ikke bry deg. Du kan verken drikke ut eller sette deg til bords så raskt uansett. Ditt favoritt-TV-program, som før pleide å starte kl. 21.00, begynner nå kl. 875. Og hvis du vanligvis ser TV til kl. 01.30, vil du heretter slå av apparatet kl. 62.5. For at du virkelig skal forstå hvordan dette vil revolusjonere ditt liv, er det nyttig å dele tiden på 10 en gang til. Hvis du f.eks. foretrekker egget kokt i 3 minutter, skal du heretter sette timeren på 20.83. Hvis du imidler-

tid liker det best etter 2 1/2 minutter, setter du klokken på 17,36. Det sier seg selv hva dette vil få å si for nøyaktigheten i eggkoking. Fordelene med kiloklokken er mange og store. Her er noen av dem:
1) Du slipper kompliserte omregninger fra sekunder og minutter til timer, bare legg til eller trekk fra.
2) Du får mye mer tid til å få tingene gjort.
3) Du får en ny mulighet til å etablere og holde realistiske tidsfrister for mange plikter som i dag er helt ute av kontroll.

til oppslag

På overflaten er Ox en boksavis med stadig nytt og interessant redaksjonelt stoff. Inni er Ox melk i fire smaksvarianter: Streit Sjokolade, Mango Melon, Mocca Sjokolade og Solbær med Lakris. Ox får du på bensinstasjoner, i butikker, kiosker og i de fleste skolekantiner. Alt, og mye mer blir videreført på internett: www.ox.no

OX LESES ISKALD

Kamp for rettferdighet i Guatemala

Den tidligere geriljabevegelsen i Guatemala, URNG, har lagt ned våpnene og er i ferd med å danne et politisk parti. Målene er de samme som før, men ikke metodene. Representant for URNG, Luz Mendez har vært på besøk i Tromsø og sist mandag snakket hun for interesserte studenter i Bodegaen i Hovedgården.

Øyunn Holen (tekst og foto)

I desember 1996 undertegnet URNG (Guatemalas Nasjonale Revolusjonære Enhet), militæret og regjeringen fredsavtalen som åpner for en fredelig og demokratisk utvikling i landet. Undertegnelsen av fredsavtalen med dens forskjellige delavtaler åpner for en ny etappe i landets historie.

Etter 30 års borgerkrig, satte partene seg til forhandlingsbordet i 1990. Det tok 6 år å forhandle fram den omfattende avtalen som tar for seg de fleste sektorer i samfunnet. Luz Mendez var som eneste kvinne, del av forhandlingsdelegasjonen på URNGs side av bordet.

– Det var viktig å få til en omfattende avtale og ikke bare avslutte den væpna kampen, framhever Luz Mendez. – Vi må også finne ut hvordan vi skal bygge landet videre og få til en utvikling som tjener flertallet i befolkningen. Kun slik vil vi få en sterk og varig fred i landet.

– Avtalen er nå undertegnet og regjeringen har startet arbeidet med å gjennomføre endringer i samfunnet som de har forpliktet seg til gjennom fredsavtalen, med det er fortsatt langt igjen, forteller Mendez.

Rettferdig fordeling av jord

– Et av de største problemene har vært å få gjennom en avtale som gir bedre fordeling av rikdommen i landet, og da spesielt fordelingen av jord. 2,5 prosent av befolkningen eier to tredeler av den dyrkbare jorda. Den feile fordelingen har vært årsaken til opprøret og en av våre viktigste kampsaker gjennom 36 år med væpna kamp, ved siden av kravet om større demokratisk frihet og bedre rettigheter for kvinner og indianere, sier hun.

Til neste år er det valg, og URNG vil fortsette kampen politisk:

– Vi kommer sammen med andre politiske partier og folkelige bevegelser som har støttet oss, danne en bred koalisjon på venstresida. Tidligere har partier på venstresida vært forbudt. Det er nå dannet et politisk rom som tillater også andre folkelige organisasjoner

– I valget til neste år vil vi sammen med andre politiske partier, bl.a. FDNG (Frente) og flere folkelige bevegelser som har støttet oss, danne en bred koalisjon på venstresida i Guatemaltekkisk politikk. Det er helt nytt for oss å kunne stille til valg. Det krever også stor omstrukturering innad i organisasjonen. Tidligere har partier på venstresida vært forbudt. Det er nå dannet et politisk rom som tillater også andre folkelige organisasjoner å arbeide åpenlyst.

Hærens styrker har blitt redusert med en tredel, samtidig som geriljaens folk har kommet ned fra fjellene og levert inn sine våpen.

– Reduksjon av hæren er også et svært viktig punkt i fredsavtalen. Nesten hele tiden siden Guatemala ble uavhengig fra spanjolene i forrige århundre, har hæren hatt stor makt. Selv i perioder med sivil regjering har hæren i realiteten hatt stor makt, og dirigert hva regjeringen skulle gjøre, sier Luz Mendez.

Massakrer på 80-tallet

Guatemalas historie er historien om en

ekstremt skjev jordfordeling, militær undertrykkelse og diskriminering gjennom århundrer. Da folkelige krav om rettferdighet ikke førte fram, oppsto det grupper som tok til våpen mot militærdiktaturet på 1960-tallet. Geriljagrupperne hadde støtte blant de fattige bøndene på landsbygda. På begynnelsen av 80-tallet satte hæren inn store styrker mot landet egen befolkning i forsøk på å knekke geriljaen. Enkelte hevder at 140.000 mayaindianere på landsbygda ble massakrert. Hele landsbyer ble utslettet, og over en million mennesker ble drevet på flukt.

Men også studenter og intellektuelle som kunne være trolige til å sympatisere med "feil side", ble drept. Dette paralyserte omtrent all aktivitet ved San Carlos universitetet som Tromsø nå har en utvekslingsavtale med. Den væpna konflikten har ført Guatemala inn i ytterligere vold og terror, og gjort de fattige enda fattigere.

Historisk fredsavtale

For partiet URNG vil nå den viktigste oppgaven bli å sikre at fredsavtalen vir-

Luz Mendez er representant for Guatemalas nasjonale revolusjonære enhet.

kkelig gjennomføres.

– Skal fredsavtalen bli gjennomført, må flere grunnlovsendringer bli vedtatt. Guatemala må omdefineres til en flerkulturell og flerspråklig nasjon. Spansk er i dag oppført som eneste språk, mens

det i realiteten snakkes 23 forskjellige språk. Rettsvesenet må endres for at vi skal få en fungerende rettsstat, sier hun.

Luz Mendez mener likevel at den viktigste grunnlovsendringen blir å legge om hærens virksomhet fra å være rettet mot landets egen befolkning til å beskytte landets grenser. En nasjonal, uavhengig politistyrke skal bygges opp for å vokte den sivile sikkerheten.

– Det er svært mye som gjenstår, men det er likevel historisk at vi har fått en fredsavtale som understøtter store sosiale og politiske endringer i samfunnet, og at regjeringen ikke har som uttalt politikk å undertrykke sin egen befolkning, understreker Luz Mendez.

Folkeavstemning

På nyåret vil det avholdes folkeavstemning om grunnlovsendringene.

– Vi er sikre på at de aller fleste guatemalanere støtter fredsavtalen, men det finnes sterke høyrekrefter som går mot avtalen, blant annet partiet til tidligere president og general Rios Montt som stod for de verste overgrepene på 80-tallet. Partiet har store ressurser til å drive propaganda. Dersom vi taper folkeavstemningen, vil det slå beina under store deler av fredsavtalen.

– I tillegg er det mange fattige bønder på landsbygda som ikke har identitetspapirer og dermed ikke kan stemme, avslutter Mendez.

Samarbeid og vennskap med Tromsø

I forbindelse med at Rigoberta Menchu ble kreert til æresdoktor ved Universitetet her i Tromsø for noen år siden, ble det undertegnet en utvekslingsavtale mellom UiTø og San Carlos-universitetet i Guatemala.

Øyunn Holen (tekst og foto)

Denne utvekslingsavtalen begynner nå å ta form ved at UiTø driver to forskningsprosjekter sammen med San Carlos i Guatemala. Disse prosjektene er finansiert via NUFU (Norsk utviklings- og forskningsfond). Det ene prosjektet har Institutt for historie ansvaret for, sammen med Instituto Interetnico ved San Carlos og omhandler mayaindianernes kultur. 60 prosent av befolkningen i Guatemala er mayaindianere, men det er de spanskaltalende hvite og mestisoene som dominerer samfunnslivet.

Det andre prosjektet er medisinsk rettet og tar sikte på å finne relasjoner mellom innendørs luftforurensning på grunn av åpen ild og luftveissykdommer. Fra UiTø side er det Institutt for planlegging og lokalsamfunnsforskning som har ansvaret for dette prosjektet.

– Prosjektene er fortsatt i startgropa, men vi synes vi har kommet godt i gang, sier leder ved Senter for miljø- og utviklingsstudier (SEMUT), Jens Revold, som har fungert som et bindeledd til San Carlos-universitetet.

Og han fortsetter:

– Det viktigste ved prosjektene er ikke forskningsresultatene i seg selv, men å bygge forskningskompetanse innenfor disse områdene i Guatemala. Det er også meningen å få til en utveksling på studentnivå. SEMUT gir stipend til hovedfagsstu-

denter som ønsker å gjøre hele eller deler av hovedfagsoppgaven sin i Guatemala. Foreløpig har det vært få som har benyttet seg av stipendet. Kanskje fordi få vet om det? undres Revold.

Vennskapsby

Tromsø kommune har innledet vennskapsby samarbeid med Quetzaltenango i Guatemala. I fjor vår var ordføreren i Quetzaltenango, Rigoberto Quemé på besøk her i byen, og i løpet av høsten har Alfhild Yttergård planer om å dra til Guatemala, forteller kommuneansatt Bård Jørgensen.

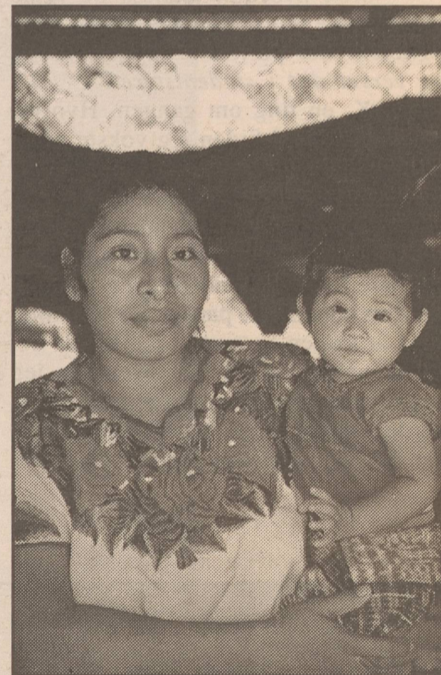
– Hvorfor velge en by som ingen kan uttale navnet på?

Jørgensen ler litt.

– Quetzaltenango ligger i fjellene i hjertet av det området som flesteparten av mayaene befolker, og kan nærmest regnes for mayaindianernes hovedstad. Nord-Norge har en samisk befolkning, og da bør vi legge vekt på urbefolkningsperspektivet når vi velger vennskapsbyer, sier han.

– Vi ønsker å trekke vennskapet fra det politiske planet og ned på et folkelig plan. Vi vil derfor prøve å få engasjert idretten, musikere, skoler og andre i vennskapsar-

beidet. En barneskole i Tromsø har allerede en vennskapsskole i Quetzaltenango.

UiTø har iverksatt samarbeidsprosjekter med San Carlos-universitetet i Guatemala.

Fakta om Guatemala

Borgerkrigen i Guatemala varte i 36 år (1960 – 1996). Voldspanen 1980-1983 resulterte i ca 140.000 drepte, 440 landsbyer jevnet med jorden, ca 250.000 foreldreløse barn, ca en million interne flyktninger, ca 100.000 flyktninger i Mexico.

Guatemala er nr. 2 i verden i økonomisk forskjell mellom fattige og rike.

Mindre enn 2% av befolkningen eier 65% av den dyrkbare jorda.

De fleste velstående betaler ikke skatt.

60% av befolkningen er Maya-indianere.

Det snakkes 23 forskjellige språk i landet.

Analfabetismen er på ca 45 %.

6,7 % av alle levende fødte barn dør før de er 5 år.

58 % av befolkningen lever under fattigdomsgrensen.

Kilde: Tom Berry "Inside Guatemala" og UNICEF-statistikk for 1997.

Global sosialist

Det er lett å lytte til Vedad Hadziavdic. Når han uttrykker seg er det godt begrunnet og gjennomtenkt. Med konsise og velartikulerte setninger fremstår den bosniske studenten som en fin og anvendbar formel; det er nesten skamløst.

Marianne Søndmør
André Kvernhaug (foto)

– Jovial, intelligent, nysgjerrig, naiv, intens, redelig og sympatisk. Lovordene hagler fra alle hold – din far karakteriserte deg som opptatt av alt som er rundt deg, er det ditt lodd?

– Heh, jeg har vel liten lyst til å motsi noen på dette. Jeg liker å tenke på meg selv som en saklig person. Det at jeg er naiv ser jeg på som positivt. Jeg liker å stille meg åpen til det meste som virker interessant. Det hele dreier seg rett og slett om ønsket til å forske, finne på ting og lese. Det er mye takket være min far at jeg alltid har hatt disse interessene. Jeg er helt enig i hans beskrivelse av meg, for å si det slik!

Vedad har rukket mye på kort tid. Han er oppvokst i Bosnia, på videregående engasjerte han seg i elevorganisasjonsarbeid og var med på å starte elevgrupper. En stund jobbet han i radio både som journalist, oppleser og programansvarlig. Han har vært skuespiller i en teatergruppe. Nå sitter han i studentstyret for Sosialistisk studentlag og er med i komitéen som skal utnevne studentenes menneskerettighetspris.

– Men hvordan knyttes de ulike aktivitetene dine sammen? Tverrfagligheten, det politiske engasjementet og vervet ditt i studentstyret?

– OK, en ting om gangen. Hvorfor jeg er sosialist? Siden jeg vokste opp i et land med kun et regjerende parti hadde vi ingen klare meninger om verken sosialisme eller kapitalisme, hva som var bedre eller hva som var verre. Vi ble bare fora, masseideologien kom fra det kommunistiske partiet. Det var først etter at krigen brøt ut at jeg hadde det første valget til å tenke over hva jeg egentlig sto for, hvordan jeg ønsket at verden skulle se ut. Men på den tiden var det ikke slike ting jeg var mest opp-

tatt av. Jeg var mest opptatt av å overleve.

Der andre må ty til svulstige floskler, griper han tak i det mest vesentlige. Det er helt nødvendig med en evne til å orientere og kommunisere med verden. Så liker han da heller ikke å bli kategorisert.

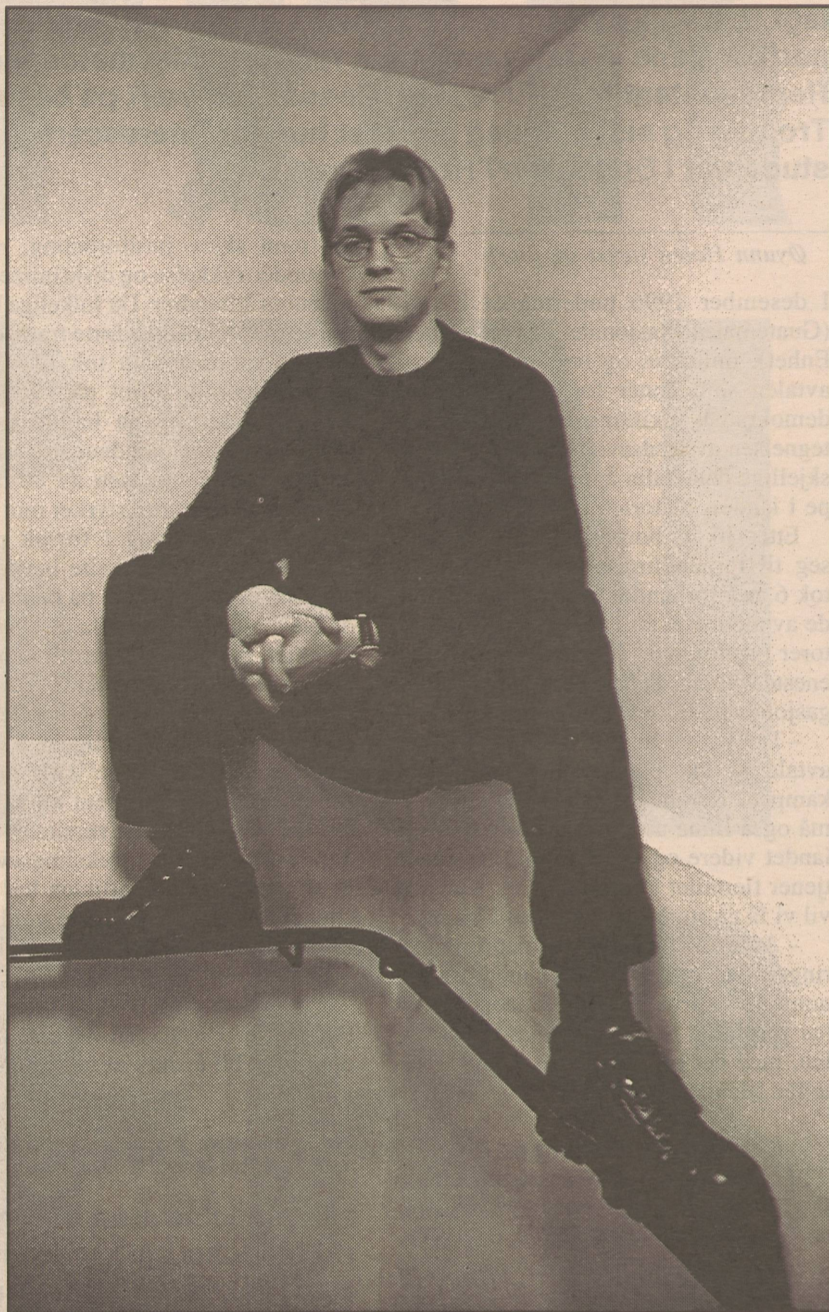
– Da jeg kom til Norge fant jeg ut at jeg ikke ønsket å være en som bare jobber fra åtte til fire eller være en liten flyktning som holdt kjeft. Jeg valgte å engasjere meg i samfunnet siden jeg likevel skulle bo her. Krigen har preget meg mye, og det har gjort at jeg har fått sans for både nasjonal og internasjonal solidaritet. Det var kanskje det som var utgangspunktet for min sosialistiske tro. Jeg satte meg inn i hva sosialistene sto for, hvilket samfunn de ønsket å bygge. Men jeg støtter ikke sosialistene i alle saker, det er alltid ting å være uenig i. Når det gjelder valg og det å stemme på et parti, noe jeg mener alle burde gjøre, velger man det partiet man har mest sansen for. Man må kanskje være litt pragmatisk. Du har prinsipper, du har et utgangspunkt, skaff deg masse informasjon om de aktuelle sakene. Så kan du prøve å løse problemene.

– Du har mange "vyer" og tilsvarende kvalifikasjoner både fra ditt fredsarbeid i Rainbow siden 1991, via Ja til EU under din tid i Bergen, til plassen din i komitéen som står for utnevnelsen av de norske studentenes menneskerettighetspris. En sosialist for en europeisk union?

– Hvorfor jeg er for EU? Det er akkurat det jeg svarte på. Jeg er ikke enig i alle deres saker, men det er mulig å kombinere og integrere sosialismen innenfor EU. Grunnen til at jeg valgte å bli med i Ja til EU var konfliktløsningen. Først og fremst ble jeg jævlig irritert når Nei til EU valgte å trekke paralleller mellom tidligere Jugoslavia og EU hvor de sa at "her har man en union som gikk i oppløsning på en måte som kan skje med EU." Det er jo bare piss. Først og fremst dreier det seg om to unioner som er bygd på helt forskjellig grunnlag. Det andre er at EU er en form for arbeidsbord for å løse konflikter. Uansett uenigheter har du folk som setter seg ned og diskuterer. Jeg vil ikke blande meg inn i den norske EU-debatten utover disse problemstillingene. EU har i hvert fall flere gode enn dårlige sider. Det er noe man kan arbeide med i framtida. Det å stå utenfor er feigt, mener Vedad.

Selv om Vedad er målrettet, havnet han i Tromsø ved ren slump. NTNU var førsteprioritet, men det ble Ishavsbyen og fysikkstudier. Er avstandene for store for en bosnier?

– Jeg tror at når du først har kommet til Tromsø er det vanskelig å flytte herfra. Jeg må si at den tida jeg har tilbrakt her kanskje er noe av det beste jeg har opplevd i hele mitt liv. En liten by hvor det skjer vanvittig mye. En by i Nord-Norge, i villmarka, i Helvete! Også er det hundreogtyve forskjellige nasjoner som bor her i byen! Jeg har ikke bodd så lenge i Norge, men fordi jeg har truffet mange interessante folk gjennom det å engasjere meg, har jeg i stor grad tilpasset meg det norske samfunnet. Jeg merker at de problemene norske studenter sliter med også er mine problemer. Jeg kan selvfølgelig ikke vurdere alt jeg opplever i Norge ut fra det jeg opplevde i Bosnia. Her oppe har vi det godt, ikke sant?

Vedad Hadziavdic: studentstyrepolitiker, fysikkstudent, samfunnsengasjert og bosnier.

Det fins viktige ting; som det å gå i aksjoner, og det fins selvsagt ting som jeg liker og misliker. Er du uenig, vel så må du gjøre noe med det! De erfaringene jeg har fra Bosnia kan brukes i enkelte situasjoner. Men i forhold til studenthverdaglige problemer er der også ting som kun gjelder mine erfaringer i Bosnia. Men, jo, jeg merker av og til at – jeg vil ikke si at jeg hever meg over ting – men jeg ser muligens ting ut fra en helt annen synsvinkel når det gjelder enkelte saker.

Han sier at han i stor grad forholder seg til resten av verden. Han klarer ikke å tenke at han kun bor i Norge: Det er nok at han ser på nyhetene at det har skjedd en eller annen massakre i et eller annet land; da er hele dagen ødelagt. Muligens er det denne intense innlevelsen. Det gjelder også faget hans.

– De gangene jeg må ta blodprøve, svimer jeg nærmest av, sier han og ler.

Neste jul er han ferdig utdannet sivilingeniør i fysikk. Vil han få problemer med å skaffe seg en jobb når man leser Hadziavdic på søknaden? Selv har han et håp om at det vil gå bra. Da han studerte i Bergen jobbet han i en tverrfaglig gruppe som drev på med bildebehandling – folk han fortsatt har kontakt med og som gjerne vil ha ham med på fremtidige prosjekt.

Han har allerede valgt det området han skal jobbe videre med, og håper på en stilling innen medisinsk billedbehandling.

– Hvis du er jurist og kommer til et fremmed land, kan du ikke jobbe der. Det er andre lover der. Hvis du er økonom, fins det forskjellige systemer og regler,

men hvis du er fysiker – uansett hvor du kommer fra støter du på en fyr og dere begynner å prate. Naturvitenskapene binder folk sammen. De var ikke opptatt av hvor jeg kom fra i det hele tatt. Vi drev på med samme ting. Vi hadde lært det samme helt siden grunnskolen, vi hadde nesten samme bakgrunn, det er et samfunn for seg selv! Jeg hater flagg, nasjonalsymboler, nasjonalsanger – det er ting som skiller mellom folk. Jeg er interessert i ting som kan glede mennesker, slik som kultur, vitenskap og ønsket om gjøre verden til et bedre sted. Jeg kan ikke komme på en eneste krig som har blitt stoppet på grunn av religiøse folk som sier "nei, våre religioner forbyr oss å drepe mennesker". Jeg tror ikke på religioner. Som mennesker er vi rett og slett ikke i stand til å håndtere dem. De misbrukes.

– Mener du det er på tide at vi får en global identitet?

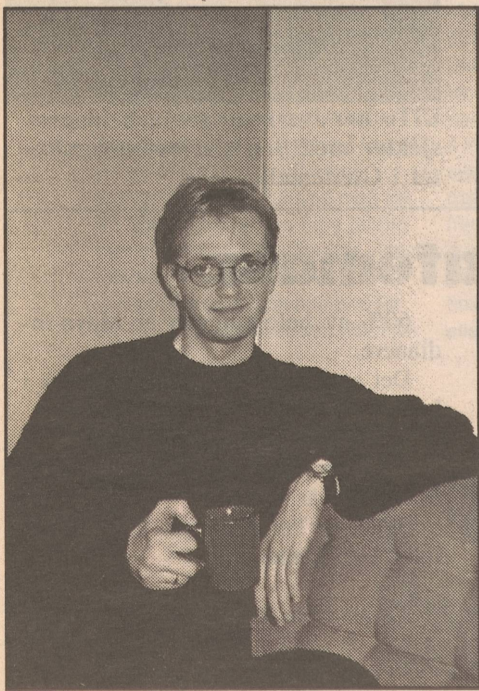
– Ja, er ikke det den rette løsningen? Det hadde løst mange problemer!

– Vi får i så tilfelle unngå at det kommer noen fra en annen galakse for å bygge en interplanetarisk vei der jordkloden er..?

– Vi får tenke på det når det skjer. We'll cross that bridge when it comes to that.

Nå må det jo nevnes som eksempel på positiv diskriminering at Vedad ser ut som en høyreist arier. I tillegg spiller han gitar, leser de store klassikerne som Celin og Kafka. Og stadig denne forbannede vennligheten.

Det er nesten til å gråte av.

Fra kuvøse til åpen himmel

UTENFOR TROMSØ:

Himmelen er dobbelt så lys og har stjerner. Stillheten er dobbelt så stille og kan høres. Ingen skismøring eller endeløse fotturer. Periferien åpenbarer en kompakt storhet med noen få mennesker som sitter på alt. Vi dro ut for å se Senja og storhavet. Vi fikk se mye mer. Mellom skumle fjell og langs en umulig kyststripe bor det mennesker som har sett dette hele livet. De andre herfra spaserer rundt i gatene i Tromsø eller Oslo. Vi titter ut og hjem og fisker og går på bygdefest.

Av Andreas Knudsen og Irene Foss (tekst)
Asbjørn Moe og Mette Strengenhagen (foto)

Turen til ytre Senja gikk knirkefritt tur/retur uten taxi eller trasking. Avreise fredag etter skoletid og retur til Tromsø søndag før midnatt.

Prisene ligger på et helt akseptabelt nivå når man er student, og båter og busser har plenty med ledige plasser.

Utopia tok en prat med folk på reise og jobb langs veien.

Billig og offentlig

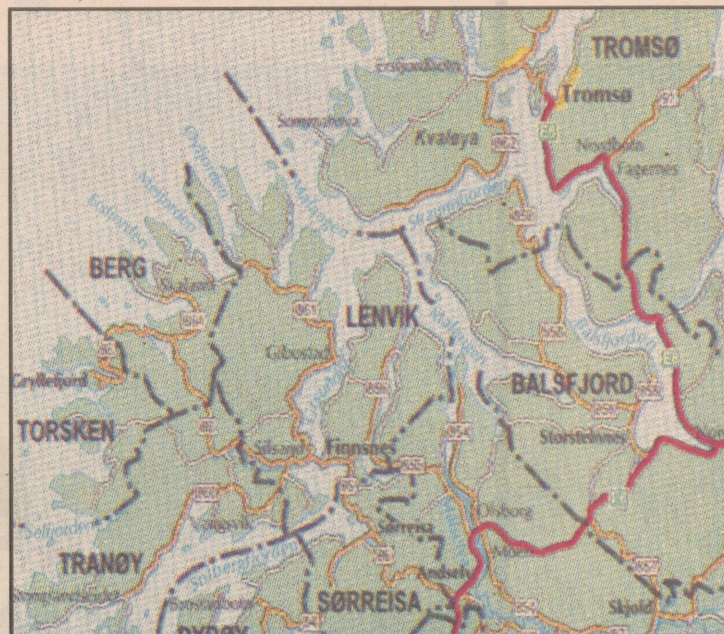
Første etappe: Prostneset til Finnsnes med hurtigbåten til TFDS. Kaptein Siverson har vært på ruten siden 70-tallet og er strålende fornøyd med jobben. Inne i kabinen traff vi Ka-

riane fra Harstad som var på vei hjem fra jobb i Tromsø.

Andre etappe: Finnsnes til Hamn med bussen til Senja Bilruter. Det blir dessverre mørkt ikke langt fra Gisundbroa mellom Finnsnes og Silsand. Selskapet i femtisetere består av noen få eldre kvinner og en mann. Ei av dem spør oss om vi har bestilt bra vær. Røykepause midtveis – en sympatisk reisemåte.

Tredje etappe: Turen fra Hamn og videre mot Gryllefjord og Torsken ble vanskeligere. Vi satt på med bussjåføren her, men tilbaketuren måtte vi ordne med lokalbefolkningen. Det ble ikke noe problem – etter en halvtime kjente vi alle som var utendørs den dagen.

Returen: Samme vei til Finnsnes, men derfra med buss tilbake til Tromsø, via Bardufoss. En forbannet lang tur, tenkte vi, men tiden fløy med bussbytte og god stemning i kupeen.

HAMN i SENJA

Fakta

Senja: Norges nest største øy, bare slått av Hinnøya.

Innbyggertall: 15175 (1996)

Største tettsteder: Gryllefjord og Torsken. Hamn i ytre Senja; et nedlagt fiskevær omgjort til turiststed.

Brødrene Bengt og Ketil har reist fra byen for å bosette seg i ytre Senja. I god kjer-ringa-mot-strømmen-stil satser de på et nedlagt fiskevær, nemlig Hamn.

Her har fiskeværet blitt ombygd til vertshus med rosa leiligheter til leie. Til og med dusjen er rosa.

Stor suksess

Nord-Norge forneker seg ikke. Med Hamns beliggenhet og na-

tur kommet det turister fra fjern og nær.

– Vi har 80 prosent dekning hele sommeren, sier Ketil, det er knapt nok et rom å oppdrive.

At selv et nedlagt fiskevær er nært knyttet til sjøen, vitner hamnbassenget om. Småbåter på rekke, selv om de tas tidlig opp for vinteren. Brygger og en sjark. Og så en molo, da.

Bygdefest

Når turistsesongen går mot slutten holder de det gående med blant annet konferanser, julebord og bryllupsfester. Stedet blir også samlingspunkt for lokalbefolkningen. Godt plassert

mellom Senjatrollet og Gryllefjord kommer nabobygdningene til bygdefest. Alt fra 18-åringene til pensjonister sitter ved bordene og drikker øl. Drikker øl og hører på to gitarspillende blonde piker fra Sverige, som er på turne i Nord-Norge. Stemningen stiger idet glassene heves i en skål. En 35-årsdag skal feires, med svenske bursdags-sanger som dessert. Det hele topper seg når eierne inviterer til et heidundrende nachspiel, som varer ut i de små timer.

Severdigheter

Hamn er ikke bare et nedlagt fiskevær. Her har det tidligere

vært stor aktivitet.

En ti minutters tur unna ligger nikkellgruva fra 1800-tallet. Da gruva var i drift bodde det omkring 500 mennesker her. Nå består den av spennende rester man kan utforske. Gruvene er ennå åpne. Klatrer man over gjerdet blir man svimmel. Da faller man ned og brekker nakken. Eller kanskje går alt bra.

Velger man å gå på fjelltur kan man besøke et gammelt vannkraftverk. Det ligger tjueminutters gange fra veien og er det ideelle sted å spise matpakke og drikke te.

Pensjonert sjømann:

Mellom torskekjæker, tunger og tørrfisk

Mens vi vandrer omkring i nærheten av den nedlagte nikkelgruva kommer vi over en mann som står og sløyer fisk.

Vi blir nysgjerrige og går bort for å snakke med han. Han er gammel sjømann og heter Leif, forteller han. Nå er han pensjonist. Leif bor i Tromsø, men i sommerferiene ser han sitt snitt til å komme seg til barndoms-hjemmet i Senja.

– Setter jeg meg ned i godstolen, dør jeg ti år før tida.

Man må jo holde seg i form, smiler han.

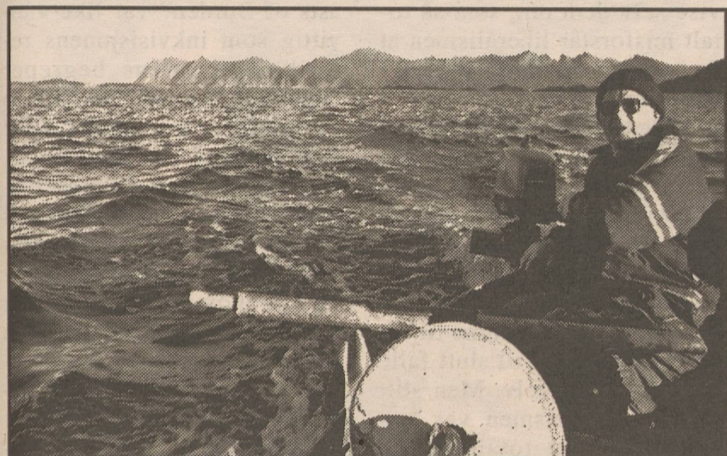
Leif trives med å fiske, noe fiskene som henger til tørk rundt omkring huset, vitner om.

– Fisken bruker omtrent en uke på å tørke, forteller han oss idet han bøyer seg over bordet og fortsetter med å sløye fisk.

Vi nikker og kikker ned i et spann med småsei. Før var seien stor, får vi vite. Nå duger den knapt nok til noe annet enn agn.

Torsk er det mye av. Både kjæken og tunga er god mat, sier han, og viser hvordan man skjærer torsketunge.

– Kjempego'!

Til havs med jukse, ekkolodd og makrell

Mens vi vandrer omkring i nærheten av den nedlagte nikkelgruva kommer vi over en mann som står og sløyer fisk.

Leif leder vei mot naustet der båten ligger fortøyd, og vi klatrer ned en loddrett, rusten stige. Vel plassert i båten fester han ekkoloddet.

– Den er praktisk til å måle dybde og lokalisere fisk. Man skal da bruke de hjelpemidler man kan få tak i, sier han, og gir oss i oppdrag å se etter fisk. Det er lite fisk å se på ekkoloddet og vi drar lenger ut.

– Man må ut på dypt vann, sier Leif, og gir beskjed om at lina skal over bord ved femti til

seksti meters dyp.

Leif kjører og Utropia fisker.

Ved første tegn til fisk stopper vi og hiver ut lina. To småtorsk dras opp og hives ut igjen.

– Knapt en munnfull, hevder han, duger bare til agn.

En uttalelse som får støtte av Utropias fiskeinteresserte medarbeider. Lina kastes ut igjen og fangsten blir en makrell. Makrelen bløgges, det vil si at fisken får kuttet halspulsåren, og vi drar videre for å prøve lykken et annet sted.

Leif kjører og Utropia fisker.

– Det var dårlig med fisk her, sier han. Hadde jeg hatt større båt skulle jeg ha tatt dere med lenger ut, hvor det er mye fisk. Men vinden er for sterk og båten for liten.

Han stanser motoren og lina slippes over bord.

Vi får napp på første kast, en sei, men mister den igjen. Senere blir fiskelykken bedre; to store torsk trekkes opp på ett og samme kast. I de påfølgende forsøk fanger vi en huse, men da er det også stopp.

Ekkoloddet gir beskjed om at fisken har forsvunnet, og vi vender nesene mot land.

– Jeg kjører dere til Hamn, så slipper dere å gå så langt, sier han. Fisken kan sløyes i båten.

Ved kai spør Leif om vi vil sløye. Utropias medarbeider lar seg ikke be to ganger og griper etter kniven. Hodet kappes av, buken sprettes opp og innvollene hives til måkene.

Det er tid for middag.

Ute av byen

Jeg får ikke røyken i ansiktet her!

Lukten av hav og tjære fyller hjernerommet og får meg til å glemme det vanlige. Her ute faller alt inn i bildet. Den iskalde sjølufta gjennom jakka er uunnværlig. Alt holdes på plass av den stabile havflata som liksom aldri har beveget seg. Kjølilig, uten regn og aldri dekkende snø. Vår dag må ha tidd i tusen år. Som den endeløse flaten utover til horisonten. Krusninger og senket himmel. Forlatte merder i grell oransje. Uforståelig harmonisk og en parodi på det lykkelige menneske i naturen – mennesket som har dratt sin kos og kommet tilbake som turist. Titonnere i moloen rundt båt-plassen vitner om noe annet. Et rolig øyeblikk eller noen sekunders opphold i en evindeligg malende kvern.

Mann med hund i Gryllefjord

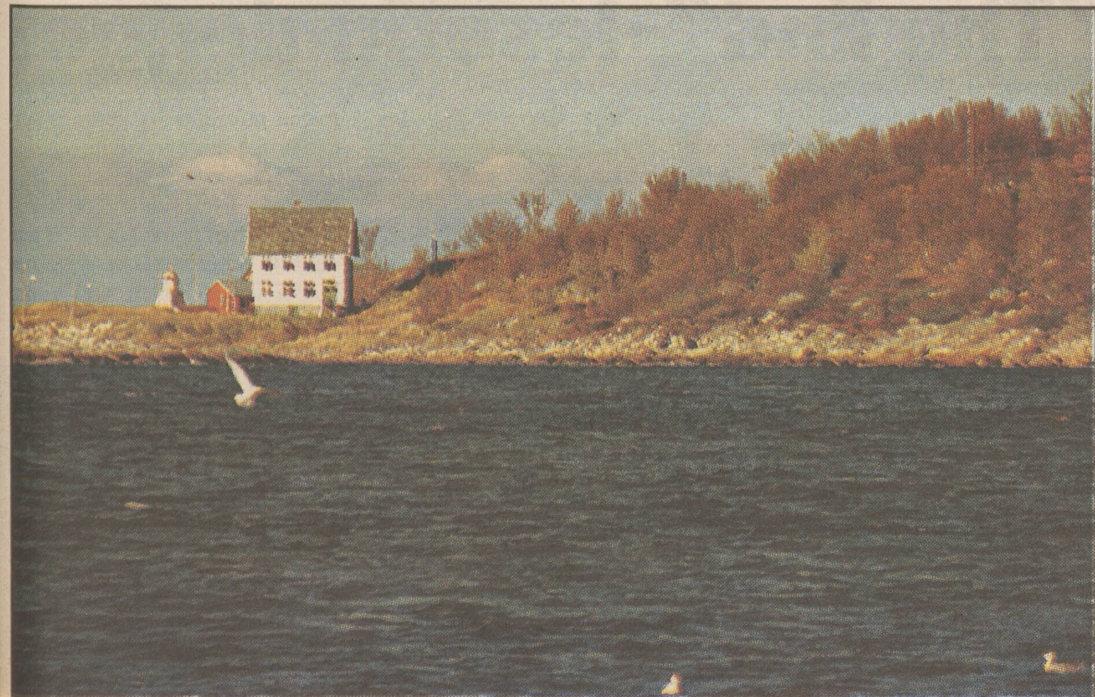
Hermod Samuelsen viser stolt fram sin japanske Spisshund. Han kaller den Bjørn, selv om rasen ikke blir høyere enn 36 cm. Bjørn er sju måneder gammel og nesten fullt utviklet. Før bildet ble knipset, hoppet han opp og bet Hermod til blods over venstrehånda. Men Hermod har digre sterke hender og klapper kjærlig over dyret.

– Æ har vært fisker i alle år. Det har vært mange storma og nu har æ berre han Bjørn igjen.

Men Hermod bor sammen med sin andre kvinne i Gryllefjord. Bjørn spiser sammen med dem fordi han ikke liker hundemat på boks. Spesialiteten til Bjørn er lever i frikassésaus varmet i mikrobølgeovnen.

Jenter på bar i Gryllefjord Tettstedet Gryllefjord; ytterst i Gryllefjorden hadde kombinert MIX-kiosk, gatekjøkken, kafé og bar med alle rettigheter. En travel lørdag ettermiddag måtte alle kluter settes til for å yte god kundebehandling. Fra bestilling av hamburgere med pommes frites ble tatt opp, hadde Utropias utsendte fire servitriser til hjelp under oppholdet på kaféen. I ledige stunder, når ikke mer øl, bestikk eller nye askebegre (vi fikk ett hver) skulle hentes, tok betjeningen en pause og en drink vann og isbiter i baren. Utropias merkbare undring over betjeningens unge utseende ble møtt med verdensvant overbærenhet.

Student-rabatt

Rabatten gis ved visning av gyldig studentbevis og betalt semesteravgift.

Rabatten gjelder varer til ordinær pris.

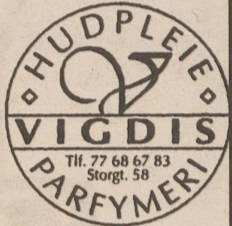
free record shop

Jekta Handelssted
tlf 77 67 37 20

AVIS BILUTLEIE

Arctic Bilutleie as

Vestregt. 16, tlf 77 61 58 50
Flyplassen, tlf 77 67 98 40

MADRASS Huset AS

Stakkevollvn. 51
(i Bjørn-bygget)
tlf. 77 65 84 00

AEROBIC STUDIO 7
TRIM OG SOL

Søndre Tollbugt. 7
tlf 77 68 82 88

18 97
Chr. Hansens
FOTOGRAFISK ATELIER
Fr. Langesgt. 22 tlf 77 68 56 56

Café
DOMUS

Domusgården tlf 77 66 67 70

BRØDRENE
JOHANNESSEN AS
HERRE- OG UNGDOMSKLÆR
v/ brua tlf. 77 68 35 41

I.AUSTAD AS
Austadbygget, sjøgata 13
tlf. 77 68 45 51

INTEROPTIK
Brillehuset AS
Storgt. 88 tlf 77 68 21 43

SKOMAKERIET
SKO - SKINN - SLIPVERKSTED
Markedspllassen tlf 776 55208

LESERINNLEGG

Vi er alle søsken av jorda

Det var studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes som først tiltalte oss alle som brødre og søstre under sin appell på byens torg under vår første, store demonstrasjon. Hovedtanken min til alle dere student-søstre og studentbrødre ved landets eneste antirasistiske universitet er denne: Vi er alle søsken på jorda!

Derfor vil jeg si til dere, etter at studentsøskenflokkene vår nå har gjennomført to omfattende aksjoner til støtte for våre egne interesser; aksjoner som for øvrig begge var fullt nødvendige. (Noe den store oppslutningen også beviste – og som vi håper vil føre til enda bedre resultater.) Noe som da må medføre at eventuelt bevilgede ekstramidler fra regjeringshold ikke skal gå til universitetets administrasjon og byråkrati, men til undervisningsfordypningstiltak og studentvelferdsbygg: Vil dere så, studentsøsken, også stille solidarisk opp i en tredje aksjon, som ikke er ego-sentrert på noe som helst punkt, men som ikke mindre handler om brutte løfter fra vår regjeringsside, enn de to første gjorde?

Under begge våre nå gjennomførte aksjoner stod nemlig noen mennesker i en kirkeport få meter fra oss, og så på oss, der vi samlet oss i hundretall på byens torg. Vår regjering har brutt enda livsviktigere løfter overfor dem enn den har overfor oss. For dem har den nåværende regjeringens brutte løfter angående liberaliseringsreformer i flyktning- og asylpolitikken medført at de fortsatt bare har rett til å søke om asyl, men ikke har rett til å få det. Selv om deres liv ved en eventuell tvangsmessig gjennomført retur til hjemlandet beviselig er i reell fare. Både vår og andre vestlige lands regjeringer avfeier protester med å si at de har ikke fått melding om at noen hjemsendte flyktninger har mistet livet. Døde sender

imidlertid sjelden noen som helst beskjeder noe som helst sted... Det finnes ikke noen statistikk på hvor mange hjemsendte flyktninger som har mistet livet. Men det finnes dokumentasjon på at en del hjemsendte igjen har havnet i fengsler, har blitt torturert, har måttet bo på åpen gate og har prøvd å ta sitt eget liv når de forstod at hjemsendelsen til hjemlandet var et ufravikelig faktum.

Vi som er engasjert i arbeidet for å få utviklet rettssikkerhet også for de livstruede flyktningene har lært to ting

1: Flyktninger har ikke i noe land i verden noen reell rettssikkerhet.

2) Stol aldri på noen politiker!

Derfor synes jeg vi skal aksjonere, ikke for kirkeasylanter spesielt, men med krav om at livstruede flyktningsrettigheter må realiseres generelt! Slik disse er nedfelt i flyktningkonvensjonen. Aksjonen bør komme den 10. desember, på den Internasjonale menneskerettsdagen.

For tiden har jeg gleden av å korrespondere med en tyrkisk intellektuell som soner en 10 måneders fengselsstraff for "opinion crimes", fordi han skrev en avisartikkel på bakgrunn av et intervju han gjorde med PKK-lederen i Tyrkia.

Skal vi så ikke, som verdensborgere, stå på disses side – som ikke er like heldige som oss, og støtte dem i deres krav? Mannen jeg skriver om, som soner en straff for "opinion crimes", skriver selv om sin "forbrytelse": "I do not believe that someone can commit a crime by writing. There is only two exceptions to this last rule. We don't have to propagate violence and racism."

Dette er ord som om jeg skulle ha sagt dem selv! For jeg må tilstå at i et Norge hvor politifolk av og til har beskyt-

tet nazigrupper møter, men forhindret demonstranter i å vise sine berettigede avsky mot "ny"-nazisme, har jeg kommet til å tenke på at vi som er menneskerettsaktivister kanskje ikke bare har et ansvar for å skape bevisstgjoring omkring hva menneskerettighetene er, men kanskje også om hva de ikke er?

Å propagandere for vold og rasisme er så avgjort ikke en menneskerett! Tvert imot. Noe dommen mot Kjuus angående hans rasistiske parti-program heldigvis er med på å overbevise selv dem om, som så totalt misforstår liberalismen at de i utgangspunktet var i tvil i den saken.

I denne sammenheng var også Graeme Atkinson, ekspert på nynazismens fremvekst i Europa, helt klar på Internasjonalt seminar tidligere i år. Han sa at han tidligere var av den oppfatning at absolutt alle ideer må få komme til orde, ellers vil det til slutt falle tilbake på oss selv. Men stilt overfor nynazismen var han kommet til et totalt endret standpunkt. Og var kommet til at enhver som fremmer ideer, i hvis kjerne hovedbudskapet er vold, rasisme og/eller antisemittisme – og som dessuten fremmes av mennesker som slett ikke er interessert i å delta i en åpen og like verdig diskusjon, faktisk ikke i noen som helst diskusjon, men som blindt propaganderer sitt eget syn i form av voldsanvendelse – de kommer ikke inn under ytringsfrihetens beskyttelse. Det de propaganderer er nemlig i seg selv, og helt igjennom, forbrytersk. Og det synes jeg selv et barn må kunne se!

Og jeg konstaterte med tilfredshet at avisa Nordlys i høst på lederplass tilkjennegav at pedofiles internettutvekslede opplysninger til hverandre om hvor de kan få tak i filmer om, bilder av; og også rent fysisk komme i kontakt

med barn de kan misbruke seksuelt, virkelig ikke på noen som helst måte kommer inn under ytringsfriheten!

Studentsøsken, stadig flere av oss kommer gledelig nok nå fra alle verdens land hit til Tromsø universitet. Kanskje det er den utviklingen som skal til for å gjøre oss virkelig antirasistiske? De fleste, selv blant oss nordmenn, har nok nå forstått at de vestlige kolonimaktens tidligere retorikk ut fra deres betegnelse av dem de brukte som handelsvarer i sin slavehandel som "The Beasts of Burden" var like vanvittig som inkvisisjonens retorikk ut fra dens begreper "heks" og "kjetter" om folk de torturerte og mishandlet til de fikk de tilståelser de ville ha, for så å brenne dem på bål. Men vi står internasjonalt overfor spørsmål som knytter seg til ytringsfrihet, solidaritet, økonomisk rettferdighet og egen vurderingsfrihet som det gjelder å finne en best, bredest og dypest mulig forståelse av. Derfor arbeider jeg for å få opprettet et menneskerettsrealiserende senter her ved universitetet vårt, som skal arbeide med fordypning, kompetanseheving og fagrelatert undervisning innen relevante fagmiljø om spørsmål knyttet til menneskerettigheter. Ikke minst angående håndteringen av grove brudd på dem. En liste med 27 medstudenters underskrifter til støtte for dette kravet er nå oversendt rektor Tove Bull. (Den listen skulle helst hatt mangehundre og 27 signaturer, men jeg er glad for de 27 som står der, og alle av dere har heller ikke blitt spurt om dere vil signere.) Men her ved gjøres dere kjent med initiativet!

Mona Strøm, Amnesty-medlem og medlem av Studentstyret

(Red.anm.: Innlegget er kraftig forkortet.)

Svar på "The End"-leserinnelegget

Jeg må bare få beklage på det sterkeste hvis det kunne virke som om jeg i artikkelen min (The End, Utropia 30. september 1998) på noen som helst slags måte har misbrukt Bibelen og bibelske sitater.

Ikke forkynnelse av Baha'i

Det jeg imidlertid ikke forstår helt er hvorfor leserinnlegget i så sterk grad ser ut til å fokusere på Baha'u'llaha og Baha'i-troen. Jeg har da overhode ikke nevnt verken Baha'i eller Baha'u'llaha en eneste gang. Den eneste sammenhengen som kan trekkes med hensyn til Baha'i-troen er tallet 1844. Dette tallet syntes jeg var relevant å ta med i og med at det

fantas en svært interessant link i forhold til dette med endetiden. Tallet blir selvsagt ikke særlig interessant hvis man går ut fra at enden bare utelukkende innebærer fysiske omveltninger. Her er det selvsagt rom for tolkninger, og det er det hele artikkelen dreier seg om. Jeg sier ikke at Bibelen må tolkes slik jeg ser det eller at der finnes en rett eller en gal fortolkning.

Fokus på konfliktfylt tema

Det eneste jeg prøver på, er å sette fokus på et svært tidsaktuelt tema. Når man i dette leserinnlegget mener at den islamske kalender ligger innenfor et helt annet trosparadigme, så må jeg

jo bare få presisere at innenfor islam er ikke kristendommen en del av et annet trosparadigme.

Ikke klare svar

Og hvis man mener alle tolkninger av tallet 1260 er klare fakta og ugjenkallelig løste gåter, hva blir det da med sitatene som sier at bøkene vil være forseglede inntil endetiden? På hvilken måte er de da forseglede? Og hvis de ikke skulle være forseglede, da må man jo gå ut ifra at endetiden allerede er her. Artikkelen min gjør det ganske klart at her ikke finnes noen klare svar. Jeg ser en morsom og slående sammenheng og spør leseren om her kanskje finnes en sammenheng. På denne

måten utfordrer jeg leseren selv til å bruke sine egne øyne og ører, til å søke eventuelle svar selv. Når man i leserinnlegget sier at boken "Thief in the Night" er tendensiøs, så er vel ikke dette noe hinder for at boken skal kunne brukes, og at der skulle kunne finnes en rekke svært gode poenger. Når man i samme innlegg begir seg ut på et forsøk på å framstille hele Baha'i-troen (som består av titusenvis av sider) som kjetteri så er vel heller ikke dette så helt lite tendensiøst om du spør meg.

Den som har ører, hør!

Hadi Lile, artikkelforfatter av "The End"

· kultursider

**Arkitektur · Konserter · Nina Karin Monsen · Verden i Tromsø
Bandmaraton · Temaartikkel · Boknakaran**

KULTUR
KOMMENTAR

"The most fascinating kind of art is business", sa Andy Warhol. Er studenter business?

På et universitetet er det vi som skaper produktet. Vi er ikke et produkt.

Problemet med å distansere seg, objektivere universitetet, er at studentene taper identitet. Det samme gjelder de ansatte (muligens en fellesbetegnelse på oss alle her oppe, bortsett fra at studentene ikke får direkte lønn for sitt arbeid på lik linje med det lønnsarbeide som for eksempel et professorat innebærer; studentene får gjeld.)

Poenget er ikke at vi har for lite penger. Poenget er at vi er offer for konstruerte behov. Man har positive og negative rettigheter. Er retten til å kunne kjøre bil eller fly det samme som retten til rent vann? Er retten til å kunne være i fysisk aktivitet adekvat med retten til et bygg hvor denne aktiviteten plasseres? Mål om folkedannelse og folkehelse er gammelt nytt.

Og hva er så retten til kompetanse? Kompetanse kommer av det latinske ordet *competentia* og henviser til sammenheng eller skikkethet. I juridisk forstand betegner kompetanse det område hvor blant annet et forvaltningsorgan har myndighet til å treffe avgjørelser. Dette avgjøres dels ut fra stedlig kompetanse og saklig kompetanse (sakens art).

Selvsagt er dette noe snevert framstilt. Det kunne jo dreie seg om ønsket om større juridisk spillerom fra universitetets side. I hverdagen viser kompetanse til en persons fortreffelige evne eller kvalifikasjon til det å uttale seg eller treffe en beslutning.

Dermed står vi ansatte i faren for å nøre oppunder en sedvane i det å fokusere på resultater og empiri. Og for all del. Innenfor vitenskap og kunst er man tjent med å distansere seg til, samt objektivere studiet for å kunne felle dom. Hva når du er studiet? Muligens står vi da i faren for å være selvfølgelig, endimensjonale tjomser. Nettopp være. Ikke handlende.

Under aksjonen to uker tilbake var det flere som ytret seg om at det ikke var selve parolene man støttet opp om, men engasjementet, kreativiteten og aktiviteten: Det meningsfylte i å inngå i en sammenslutning.

På NTNU har man sponset samtlige studenter med hjemreise samt to hundre kroner for å promotere for studiene man der tilbyr. Dette burde de "ansatte" også kunne gjøre uten å "ta" betalt for det.

Sideblikk:

Fjern daukjøttet!

Lat oss tørke støvet av den norske målstriden. Eg, det er altså meg. Med andre ord må eg vere vestlending, totalfråhaldsmann, puritanar, Venstre-veljar, aktiv i lekmannsrørsla og dessutan sterkt målpolitisk overtydd om at Ivar Aasen si rettskriving er meininga med livet...

Folk i Nord-Noreg skriv stort sett på bokmål, sjølv om fles-teparten av dialektane i denne landsdelen så definitivt ligg nærmare nynorsk. Kvifor er det slik? Kvifor er det slik at også det nordnorske folk hatar nynorsken? Og korleis i all verda kan det ha seg at nordlendingane, som vanlegvis blir rekna for å vera både folkelege og kulturelt oppegående, faktisk her har gått i allianse med riks-

målsfiffen på Oslos beste vestkant?

Nynorsken sine talsmenn bør i høgste grad også ta innover seg litt sjølvkritikk. Nynorsk anno 1998 har utvilsamt eit "imageproblem". At det nynorske skriftspråk er suverent mest ordrikt og grammatisk fullkomment er ein ting. Vi som skriv nynorsk har alltid visst det. Ein annan ting er kva som folk flest

sine oppfatningar om nynorsken. Folk flest ser nemleg på nynorsk som eit skriftspråk kun for heilt spesielt interesserte. Særleg slike vestlands-puritanarar som meg.

Målrørsla har vel seg sjølv og takke for at oppslutnaden om nynorsken har stagnert i det siste. Noregs Mållag brukar altfor mykje tid og energi på interne filologiske diskusjonar. Dermed kan ein lett få det inntrykk at Ivar Aasen si rettskriving er målrørsla utad. Målrørsla har rett og slett eit betydeleg legitimitetsproblem. Avstanden mellom Mållagsaktivistar og vanlege nynorskbrukarar er så stor at målpolitisk stagnasjon blir uungåeleg.

Sant nok har nynorsken vunne aksept innanfor alle samfunns-lag og i heile tatt over alt. Det blir til og med poengtert at nynorsken har stor påverknad overfor bokmålet si språklege utvikling. Bokmålet innfører altså stadig fleire nynorskord. Men nynorskprosenten rykk nedover i divisjonane, sakte men sikkert.

Dersom målrørsla har tenkt å vinne meir innpass i Nord-Noreg, så lyt ein altså heve seg over desse gørrkjedelege filologiske diskusjonane, og soleis fjerne ein god del målpolitisk daukjøtt.

Av Hallgeir Løland Torpe

Når velferden taper ansikt

Filosof og forfatter Nina Karin Monsen har til dels kontroversielle meninger om alt fra individets utvikling og tankens muligheter til velferdsstaten. Neste torsdag kommer hun til Tromsø.

Marianne Søndmør
Jan M. Lillebø (foto)

Monsen skal på Akademisk Kvarter forelese utfra sin siste bokutgivelse "Velferd uten ansikt: En filosofisk analyse av velferdsstaten". Hun har blitt karakterisert som en utålmodig, liberalkonservativ nymoralist.

Kritikk av religionsfrihet

Monsen er en velbrukt "rikssynser" og har både opptrådt i debattprogram med Odd Nerdrum til å kritisere vestlige demokratier sin tro på religionsfrihet. Monsen mener det er en vesentlig forskjell på religiøs tilhørighet og handlinger som begås i religionens navn. Monsen frykter at en spesiell form for menneskeverd tilskrives ulike folkegrupper. Hun mener at ved å avstå fra kritikk saneres en nødvendig informasjonsflyt. Denne informasjonen er viktig blant annet for å belyse mangfoldet som eksisterer hos ulike religiøse folkegrupper. Monsen har trukket frem islam som eksempel på et mangfold av trostolkninger. I Koranen finner man motstridende grunnlag på hvorvidt kvinnen er underordnet mannen eller ikke. Monsen trekker inn eksempel på den behandlingen den kvinnelige forfatteren Maryam Rajavi har fått av sine landsmenn samt fatwaen over Salman Rushdie.

Der ønsker og lyster forveksles

I "Velferd uten ansikt" argumenterer Monsen for at vi forveksler virkelige behov og mangler med lyster og selvishet. Hun tror vi som samfunnsborgere risikerer å ende opp som moralske tiggere hvis vi opprettholder en avhengighet til velferdsstaten. Vi vil få problemer med å være selvstendige og utvikle noe personlig i et slikt samfunn. Hun trekker opp et skille mellom de statlige idealer og løfter på den ene siden som står i kontrast til de forventninger og lengsler som dannes i opinionen. Monsen skriver i "Velferd uten ansikt": Skulle vi defi-

Nina Karin Monsen mener vi lever under en språklig manipulering. Velferdsstaten er et annet ord for fattigkasse og nødhjelp.

nere mennesket slik det har utviklet seg i velferdsstaten, ville det nærmeste og beste begrepet være "livsnyter".

Monsen etterlyser en ekte dialog. Monsen bygger mye av arbeidet i sin siste bok på de tema som drøftes i boka "Det kjempende menneske, Maktens etik".

Frigjøring av enkeltindividet

Monsen mener verdier oppstår når mennesket forholder seg til noe de tror på, ikke noe de tvinges til (her rettigheter). Hun forkaster

den tingliggjøring mennesket utsettes for ved å "massiveres". Monsen har liten tro på at vi får et bedre liv av å spytte inn mer statlig kapital. I "Det kjempende menneske" skriver hun: "Det gjelder å ta makten over sitt eget liv. Kampen mot det onde i oss selv, i våre medmennesker og i samfunnsutviklingen er en nødvendig kamp om en ønsker å bli et helt, sunt og godt menneske" skriver Monsen. Boka var mye lest og om-diskutert – det blir derfor spennende å høre hva hun vil legge frem kommende torsdag.

Tromsø i arkitektonisk identitetskrise

Tromsø vokser. Byen er ikke lenger en idyllisk småby, men forsøker febrilsk å bli stor og tøff. En by som alle andre metropoler. Om noen år kan byprofilen være radikalt forandret. Det er allerede lansert flere planer om høyhus midt i sentrum.

Mette Strengehagen
(tekst og foto)

Tromsøs estetiske framtid ligger i hendene på byplanleggere og kommunepolitikere. Hvilke hensyn de tar, vil være avgjørende for din opplevelse av byrommet i framtida. De fleste er enige om at byen trenger flere boliger, en viss mengde næringsbygg og styrking av kulturinstitusjonene. For tida er tendensen i Tromsø at de kapitalsterke næringsinteressene er de som har størst påvirkningskraft.

De store investorenes epoke

– I dag opplever vi de store investorenes epoke i samfunnsbyggingen, mener byantikvar i Tromsø, Johanne Sognnæs. Det blir utarbeidet stadig færre reguleringsplaner i offentlig regi, og mange prosjekter overlates dermed til private aktører med kapitalinteresser. Resultatet er at Tromsø sentrum framstår som et lappeteppes av enkeltprosjekter, der det blir tatt lite hensyn til bygningsstrukturen i området rundt nybygget.

Mange av enkeltplanene for sentrum som foreligger i dag, er utarbeidet i samarbeid mellom kommuneadministrasjonen og private utbyggere. Med forskjellige aktører involvert i de ulike prosjektene blir det vanskelig å skape et helhetlig bybilde. Byantikvaren tror imidlertid ikke at det er nødvendig for kommunen å stå med lua i hånda ovenfor

Hva innebærer det at arkitekturen i Tromsø er behovsstyrt?

sterke investorer. Byen er så viktig at folk vil investere her uansett.

Kommunen er nødt til å velge hvorvidt den vil løpe etter de med alle pengene, eller selv beholde styringen og ansvaret for linjene i utviklingen av bybildet.

Udemokratisk planlegging

Ved presentasjonen av flere høyhus-planer den siste tida har mange uttrykt misnøye over saksgangen. På eget initiativ har kommuneadministrasjonen gått i dialog med utbyggere, uten å informere de ansvarlige politikerne. Ved å foregripe begivenhetenes gang på denne måten kan politikerne miste mye av den reelle makten. Situasjonen kan fort bli at "bordet fanger". Når planene ligger der, proppfulle av penge- og tidsinvesteringer blir det nødvendigvis vanskelig for politikerne å eventuelt forkaste dem. Det er også vanske-

lig for andre berørte parter å komme med innspill og krav først sent i saksgangen. Leder i teknisk likevel ikke for lokaldemokratiet.

– Den politiske styringsretten er ikke tatt fra oss, sier han.

– Utbyggerne gjør alt på egen risiko, de folkevalgte står fritt til å forkaste forslag, eller gå inn og forandre på planene. Videre fremholder han at administrasjonen handler ut fra de signalene politikerne gir, når de tar kontakt med private aktører.

Et helhetlig bybilde

Om utviklinga av Tromsø skal bli vellykka, må saksgangen fungere skikkelig. Byen har vært i gjennom to epoker som har preget bybildet hver på sin måte. Den har både gammel trebebyggelse og betongklosser fra 70-tallet. Hvordan den neste epoken blir, er ikke lett å si. For øyeblikket bærer by-

en preg av store enkeltprosjekter, hvor hensynet til områdene rundt og byens profil ikke ivaretas. Tromsø trenger en helhetlig reguleringsplan som både trekker de store linjene og samtidig er detaljert.

Byen har ingen lange urbane tradisjoner. Likevel er det viktig å ta vare på byens historiske gatestruktur og passe på at landemerker fremdeles er synlige. I dag stikker kirkespirene seg fram og danner fellesskapsymboler som store næringsbygg ikke kan erstatte. Den samme funksjonen har Kongsbakken videregående skole der den troner i solskinet over byen. Når sola står lavt og ikke når fram i trange gater, kan man likevel fornemme strålene fra de solvarme veggene.

Havnelinja med buktene er et annet viktig element i Tromsøs struktur. I sentrum markeres bukta av linja fra Skansen, via brygga og torget til en avslutning i Ishavshotellet. Dette er et godt eksempel på at nybygg kan være med på å understreke byens hovedlinjer. Dessverre kommer slike hensyn som oftest til kort i utbyggingssaker. Alt for ofte opplever vi at linjene og enhetlige områder blir brutt.

Tromsø trenger stell og omtanke

–Tromsø er en herpa by, sier byantikvaren medfølsende. –Den trenger ikke de store prestisjeprosjektene nå, snarere litt stell og omtanke. Hun påpeker at arkitekturen i dag nok dessverre er altfor opptatt av produksjon framfor refleksjon. Byplanleggerne bør forsøke å beholde bykjernen slik den framtrer i dag, men med en kvalitativ oppgradering der dette er påkrevet. Med litt velvilje er det mulig å skape ny og spennende arkitektur i samspill med de bevaringsverdige husene. Blir slike prosjekter vellykket, husenes

estetikk og stemningen som skapes i rommet mellom husene styrkes gjensidig. Et godt eksempel på dette, er det blå, samiske huset i Grønnegata; alene et smykke, men som også føyer seg velvillig inn i gatebildet.

Det er viktig å tenke og jobbe på to fronter samtidig når Tromsø skal fornyes. Vi må både gi rom til vår egen tids tendenser, samtidig som vi må ta hensyn til bevaringsverdige objekter og inntrykk som eksisterer i byen fra før. Selvfølgelig skal det være lov å eksperimentere i Tromsø også, men det bør gjøres i områder som er så store at man kan få følelsen av å gå inn i stilrene rom. Blir det for trangt, slik det er lett for i sentrum, vil opplevelseskvaliteten forringes av stilbrudd og visse byggs dominans. I Berlin velger man bevisst å skille mellom områder med gammel arkitektur og områder med nyskaping når man bygger opp den nye store hovedstaden. Tromsø er intet Berlin, men grunnfilosofien kan være nyttig å ha med seg også her.

Kvalitet og egenart

Planene som er blitt presentert den siste tida, kan fort gi inntrykk av stormannsgalskap. Lille Tromsø forsøker å bli kontinental ved å adoptere høyhus-trenden fra andre europeiske byer. Dette er ikke nødvendigvis den beste løsningen. Å hente ideer fra andre byer er lett, men kan fort skape flere problemer enn fordeler. Riktignok vil stilarter alltid flyte fritt, uavhengig av landegrensener, men det er viktig å tilpasse dem den stedets egne forutsetninger. I Tromsø må klimaet i særdeleshet tas hensyn til. Å bygge høyt blir fort kaldt. Både vindforhold og solens nedslagsfelt vil kunne påvirkes. Det er kanskje her den største utfordringa ligger; å sørge for at sola fortsatt vil varme Tromsøs innbyggere i framtida.

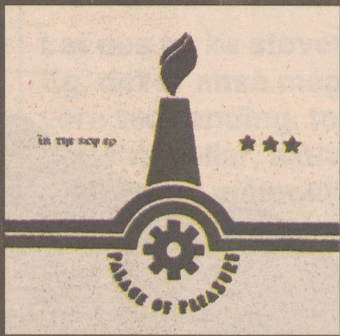
Tromsø trenger en helhetlig reguleringsplan.

Palace of pleasure: "In the sky"

EP
dbut records

Enten du er "fanatisk tilhenger" av Nord-Europas heiteste psykedeliadub-orkester (POP skriver dette selv) eller ei; dette er langt fra kjedelig. POP har gitt ut to Cd'er. *In the sky* er en 7-spors ep bestående av tre nye kutt ved siden av fire remikser. For å bidra med forvirring er det nok å nevne at fem av sporene heter nettopp *in the sky*. Palace of Pleasure mener selv de spiller instrumental hip-hop, lystig afro-pop, truende techno, fæl funk, testosteronfylte gitarsoloer, og generelt skeive rytmer.

Dette er mye mulig. *In the sky* er en jevn og behagelig dings. Noe annerledes enn (det nå utsolgte) debutalbumet "Release the Pleasure" som har blitt beskrevet som en indre reise fra scrotum til cortex. Festlig er det at de fikk forespørsel fra Beatservice Records om bidrag til den arktiske samleren "Arctic Circles" (Beatservice 1997). I tillegg finner du de på samleutgivelsen "Det Norske Hus" som er å anbefale. POP er et travelt orkester som har vakt interesse både via Quart-fes-

tivalen, Roskile og utenfor landet. *Rainy day* er en tunglastet hip-hop låt med kastraktig vokal, fløyter i det fjerne og en myk bass. *In the sky* består av varierende keyboards, dryge breakbeats og drøssevis av ekkomaskiner. Her er også remikser av Sternklang, Sketch og Perculator. Dub og ambient. På mange måter oppleves POP som en tjukk flyt av okkult og sonisk elektronikk. Det slår alfakrøll på seg når man vugges inn i en flyt av trancelignende synthlyder. POP er på mange måter et mentalt eksperiment. Norsk laid-back rap med injeksjoner av svevende lyder.

MS

Jaga Jazzist: "Jaga Jazzist Magazine ep"

dbut records

I 1996 kom Jaga Jazzist ut med sitt første album, "Jævla Jazzist Grete Stitz" som fikk god omtale både i *Natt & Dag* og *Tønsbergs Blad*. Året etter bidrar jazzorkesteret med en remix til plateselskapet dbut Records samleplate "Det Norske Hus". De blir omtalt som drum & bass-mestere og Arne Norheim kaller musikken "raffinerte klanger". På websidene står det: "Ryktet om elleve musikere som blant annet trakterer hammondorgel, blåsere, vibrafon og Gretschtrommer fra 50-tallet har saumfart det ganske land." På "Jaga Jazzist Magazine ep" står blant annet "Deathprod" (Motorpsycho) for miksen på kuttet "Plym", en annen bidragsyter her er trompetist/mikser Sjur Miljeteig som også bidrar i *Folk&Røvere*.

"Seems to me" er en fin og var ballade med gitar og trompet. En Smashing Pumpkin-lignende sak som på ingen måter får spenningen til å for-

svinne. Martin Horntvedt har en behagelig og god vokal (må høres live som Derrick-rapper!). Låta gjør seg blant de andre. Martin og hans yngre bror Lars er for øvrig to av de sentrale låtskribentene (fem av de elleve skriver låtene). Siste lydkuttet, "Serafin jungel" (lydkuttet fra "Det Norske Hus") med Buddhistaktige lydimpromisasjoner funker som f og wow for en overgang, til tross for hippe, dubbe rytmer. "Jaga ist zu hausse" er et akkustisk drum'n bass jazzkutt. Jaga Jazzist er dyktige på å koble klassiske jazzlåter opp mot amerikansk-inspirert frijazz (à la George Russel) til de urbane drum & bass partiene. For undertegnede som har opplevd bandet live en del ganger må det nevnes at det å høre på cd'n gir en mer intim opplevelse av musikken. Spenningen forsvinner muligens i beskjedne grad, i stedet fremstår Jaga som solide og formsikre. "Swedish takeaway" viser oss hvor potensialet ligger hos medlemmene; imponerende. Gitaren er kanskje litt forstyrrende? Det er ofte på slutten av kutta at Jaga røsker til med noen ramsalte bassriff eller at Martin dæljer på trommene ("Plym")- hærilig! Når kommer de nordover med sitt 150 kilos hammondorgel?

MS

Verden i Tromsø: Oversett festival

For tredje år på rad gikk "Verden i Tromsø" av stabelen. Seks flerkulturelle dager i regi av Kulturhuset, der blant annet internasjonalt mat-torg, konserter og filmer stod på menyen.

Irene Foss
Cecilie Knoph Berg (foto)

I 1995 bestemte Kulturhuset seg for å videreføre en del av festivalarven fra tidligere år. De innledet et samarbeid med Rikskonsertene, Norsk Flerkulturelt Musikkenter og festivalen "Verden i Norden" som Norsk

Flerkulturelt Musikkenter arrangerer. I tillegg tok de kontakt og samarbeidet med lokale organisasjoner og enkeltpersoner. Disse hadde erfaring fra andre internasjonale kulturmønstre som tidligere har vært arrangert i Tromsø.

Med flerkulturell forbokstav

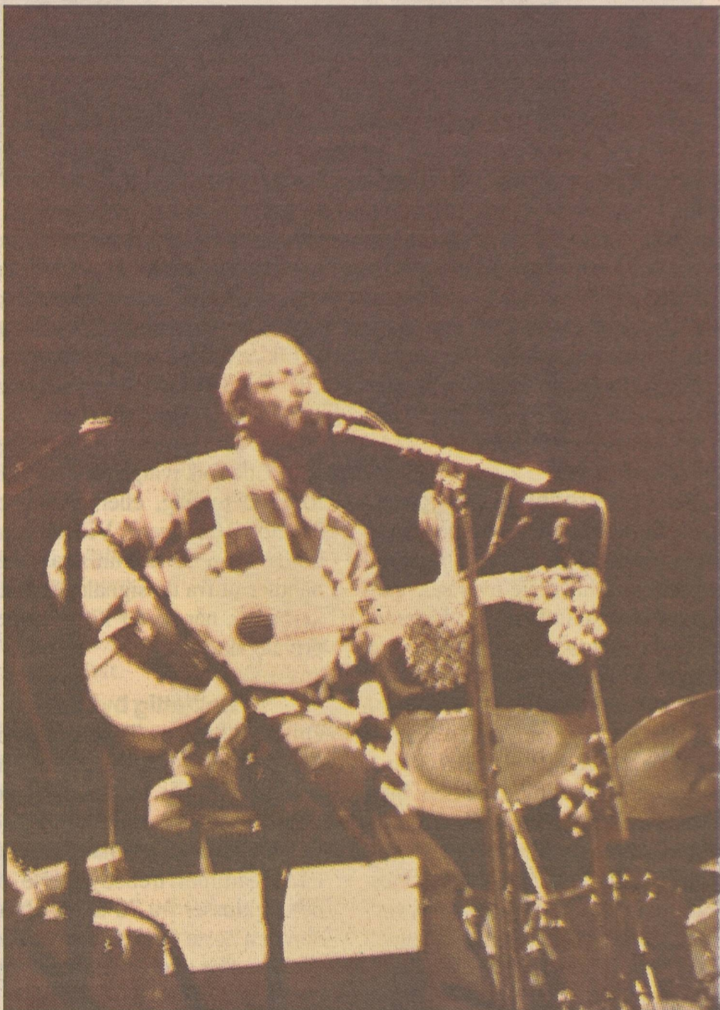
"Verden i Tromsø" har servert Tromsø seks dager med tilbud fra ulike kulturer. Hele festivalen var preget av at deltakerne har samarbeidet med å utveksle sine kulturelle særtrekk. Samspillet resulterte i et uttrykk for enkelt deltakernes tilhørighet og en sammenslåing av stilarter. Et eksempel på dette er Shuttle 99. Shuttle er et pro-

sjekt der sørafrikanske og nordiske musikere har gått sammen og presenterer en sammenmelting av afrikansk groove og nordisk sound.

1999 og dårlig markedsføring

Det er synd markedsføringen forut for festivalen var av mer beskjeden karakter. Arrangørene gikk glipp av mange potensielt interesserte, samt at mange potensielt interesserte gikk glipp av små glimt inn i andre kulturer.

Det er bare å være oppmerksom på "Verden i Tromsø" til neste år. Da kommer de tilbake med full kraft. Forhåpentlig med litt mer effektiv markedsføring enn det vi opplevde i år.

Shuttle 99, med blant andre Bendik Hofseth, spilte i Kulturhuset sist lørdag.

Etter Shuttle 99-konserten:

Vin, kreolsk sang og dans

Etter Shuttle 99 var gått av stabelen inviterte Kulturhuset til fest. Matretter fra flere kulturer ble solgt utenfor storsalen. To etasjer lenger ned spilte Simbi for et fullt dansegulv.

Irene Foss
Cecilie Knoph Berg (foto)

Kulturhuset arrangerte fest for alle lørdag kveld, der bare de som hadde vært på konserten fikk arrangementet inkludert i billetten. Men det hindret ikke mange i å komme. Foaheen var

fylt da festen begynte. Folk satt ved bordene og drakk en god vin. Eller kanskje øl, muligens mineralvann. Simbi spiller. Publikum drikker, prater og hører på musikken. Noen få har også kommet seg bort på dansegulvet og danser, men kvelden er ennå ung.

Kreolsk sang

Simbi er et svensk band med en forkjærlighet for Haiti. De spiller Haiti voodoo beat med tunge rytmer og kreolsk sang, blandet i rock og ballader. Musikken de spiller opp til dans med er hektisk. Dansegulvet fylles, hver danser etter eget hode. Det er ingen lett rytme, verken å finne eller holde fast ved. Ban-

det tar pause og mengden beverger seg tilbake til bordene. Det er tid for å sette seg ned. Drikke en god vin. Eller kanskje en øl, muligens mineralvann. De drikker, prater og hører på musikken i bakgrunnen.

Mer kreolsk sang

Pausen er over og Simbi spiller igjen. Mengden reagerer, det er tid for å danse! De beveger seg mot dansegulvet og fyller det. Slik går kvelden. Mot slutten sitter folk ved bordene sine. Drikker en god vin. Eller kanskje øl, muligens mineralvann. De drikker, prater og hører på musikken i bakgrunnen. Det er på tide å reise seg. Finne jakken sin og begi seg ut i mørket.

Kunstutstilling:

Magasinets hemmeligheter

Andreas Knutsen

Tromsø Kunstforening stiller nå ut over hundre eksemplarer av kunsthåndverk og billedkunst. Utstillingen tematiserer utviklingen av norsk billedkunst og dens tilknytning til utlandet. Det er dessuten lagt vekt på å framstille regional kunst. "Magasinet" er selv instans for kunstutvikling i det verker kjøpes inn og tilbyr økonomiske inntekter for kunstnere i Nord-Norge.

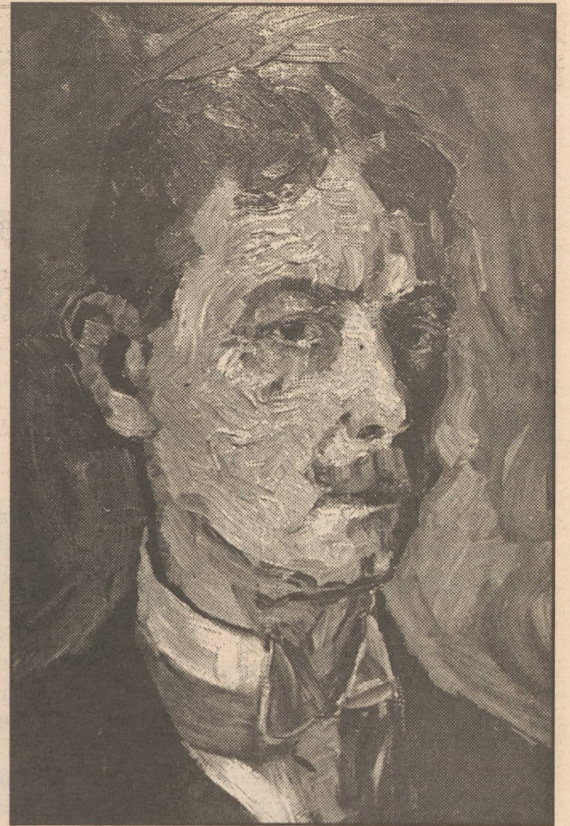
"Men sjela mi får du aldri" er tittelen på en tredelt bildeserie av Per Kleiva som kanskje er mest fascinerende i innværende utstilling. Mørke motiver i storformat som tolker en jordhakke, en trestige og en jernspade med skaft. De tradisjonelle bruksgjenstandene fremstilles under en

kveldsmørk uværshimmel. Verdt å merke seg er også Robert A. Robinsons sort/hvitt fotografier fra nordnorsk hverdagsliv. Motivene er virkelighetsnære og slett ikke tilgjorte, uten snev av sentimental eller nostalgisk tolkning. Robinson er amerikaner og ironisk nok blant de første som stiller ut ny generasjon sosialrealistiske fotografier fra vår region.

Thoralf Holmboe presenteres med selvportrett og nålsnittet "Skarvene på Røst". Sara Fabricius, bedre kjent under forfatterpseudonymet Cora Sandell, er representert med stilleben med motiv hollandsk mugge og frukt. I rom 2 er det framstilt lysere kunstverk og mer dagligdagse motiver. Rom 3 er preget av kontrastrike og fargesterke motiver med serie av stemningsbilder i

blånyanser fra Svalbard, malt av Arvid Sveen, som framtrede verker. Idar Ingebrigtsen fra Tromsø presenterer tresnitt med regionale motiver, bl.a. framstilling av same under tvangsflytting av tyske soldater og mann med soldater. Ingebrigtsen kjennes kanskje best for verkene hans i fast utstilling på kulturhuset. "Funn" fra 1964 av Rita Nybostad er eneste statue i "Magasinets hemmeligheter". Det nordligste rommet i utstillingen i 3. etasje på kunstforeningen preges av Kaare Espolin Johnsons eventyrlige motiver med flaggermus og gotiskromantiske drømmelandskap. "Lysrekken" med gjengangere som våker over fiskere i hardt vær, vil jeg betegne som et spesielt fengslende kunstverk.

Tromsø Kunstforening stiller nå ut kunsthåndverk og billedkunst.

"Verden i Tromsø" presenterer Shuttle 99:

Musikalsk afro-nordisk forlovelse

Lørdag kveld spilte Shuttle 99 sin nordenspremiere på Kulturhuset. En god blanding av afrikanske og nordiske toner skapte hurtige rytmer i en rolig og melankolsk ramme.

Irene Foss
Cecilie Knoph Berg (foto)

Shuttle er et samarbeidsprosjekt mellom nordiske og sørafrikanske musikere, der både Bendik Hofseth, Stian Carstensen og Gito Baloi er representert. Etter at festivalen er over og konserten har gått av stabelen, skal de på turne i Norden, med konserter i de ulike hovedstedene. Til neste år skal de videreføre prosjektet, og da gjester de Sør-Afrika.

Intens åpning
Afrikanske rytmer, en hektisk

engasjerende innledning med etniske trommer. Hurtige, korte toner, som ikke forstyrres av sang. Et forrykende tempo av instrumentelle innslag. Vekslede soloer om hverandre, saksofon – trekkspill – gitarer. Blir roligere. Mørkt på scenen. Sang og saksofon. Lange, melankolske toner. Mye Afrika og lite Norden.

Hurtige rytmer i rolig ramme.

Saksofonen spiller sammen med sangeren. Av og til alene. Bandet øker takten, men sangen holder fast på de lange, dype tonene. Musikkerne veksler mellom korte, hektiske noter med mye lyd og rolig melankoli. Bygger seg opp; musikken omhyller deg. Slår mot deg. Tvinger seg på deg. Den er ikke lenger behagelig, den sliter på deg.

Tid for siste sang
Hofseth presenterer alle; musikerne og lydmann. Saksen åpner med en melodi som minner

umiskjennelig om Per Spelmann. Han spiller alene, et kort vers. Plutselig avbrytes han, de andre begynner brått å spille. Melodien minner ikke lenger om Per Spelmann. Gitarene overtar. Gitaristen synger og spiller, hurtige grepskiift og en sang preget av lange toner. Rolig hensetter de deg til å slappe av, lene deg tilbake og lukke øynene. Det perfekte samspill. Sammen og om hverandre. Trommene holder takten oppe. Gitarene kommer inn. Elgitareren spiller. Klatrer høyere og høyere opp på skalaen, holder det gående. Saksen kommer inn, men drukner blant gitarer og trommer. Intensiteten øker mer og mer; stopper plutselig, klippes brått av. De skal ikke spille mer i kveld. Går av scenen, men klappes inn igjen. Fremfører en siste sang til rytmisk applaus fra en altfor halvfull sal. Svært synd at flere ikke besøker storsalen når Tromsø får besøk av et så bra prosjekt som Shuttle. En behagelig, annerledes kveld.

Bertine i blått!

Scenen ble badet i blått lys, Bertine Zetlitz startet konserten med et lyrisk innslag. Hviskende leste hun dikt før hun startet å syng akustisk. Modig begynnelse og definitivt annerledes. Bertine Zetlitz representerer noe ubestemmelig; musikken er nyskapende.

Hilde Holmefjord
Karsten Raddatz(foto)

Sist torsdag spilte Bertine Zetlitz for første gang i Tromsø. Hun var på Nord-Norge turne med sin første Cd "Morbid Lamentation Show". Siden den første singelen hennes kom i februar 97, har Bertine Zetlitz oppnådd stor popularitet, hun ble i fjor kåret til "Årets Artist" i flere radiostasjoner. Det knyttet seg derfor forventninger til hennes debut opptreden i Tromsø.

Bertine gjør seg "live". Hun begynte forsiktig som for å se an sitt publikum, med rolige sanger. Så fikk hennes medhjelper Dj Abstract mikse i

Bertine Zetlitz gjestet Tromsø for første gang.

vei, Sergio Gonzales fikk slå seg løs på perkusjon og rytmerne ble heftigere. Stemningen blant publikum steg idet de gjenkjente låtene som har ført Bertine Zetlitz til norsktoppen og anerkjennelse utenlands, kom på løpende bånd. Da hun sang kjente og kjære radiohits som "Snow On A Hot Day", "Apples and diamonds" og "Abigail" sang publikum med. Bertine fikk vise at hun kan syng, og at "popmusikken" hennes absolutt gjør seg live.

Skulle gjerne hørt mer. Hun fikk vist at hun har utstråling og holdt med folk fast med sine irgrønne øyne og spesielle bevegelser. Folk helt foran ved scenen så ut til å være trollbundet. De sang med og levde seg inn i musikken. Folk litt lenger bak var mer avventende med på bare-litt-til-så-danser-vibein.

De siste to låtene var nye, og lovet svært bra. De viste det kritikerne har uttalt, Bertine har virkelig potensiale til å nå langt.

Da hun avsluttet med "You can have me for a week" var det nok flere med meg som skulle ønske at hun hadde holdt på lenger.

Fanget i Bugge Wesseltofts sterke grep

Bugge Wesseltofts jazzbygg har uendelig mange rom. I løpet av noen tidlige nattetimer 21.oktober ble dørene åpnet og hemmelighetene avslørt for Tromsø Jazzklubbs publikum.

Mette Strengehagen

Et fullt Sub Sirkus ventet tålmodig. Det tok litt tid, men etter

hvert som musikerne ble varme og instrumentene mer lekne fanget musikken publikum sin hule hånd.

Det virket ikke som potensialet ble utnyttet maksimalt i starten. Noen ganger ble det vel lenge å vente på den store forlørninga. Men da den kom, forsvant tida. Alt begynte å dreie seg om lyd. Vi lot oss velvillig føre med i strømmen av toner og rytmer. Her var tradisjonell melodisk jazz, som uventet ble farget og brutt opp av nye lyder og instrumenter, og myke vokaltone som

overrasket stadig. Det var umulig å ikke bli dratt inn i Bugge Wesseltofts verden. Å konsentrere seg om kun en liten del av den, som for eksempel trompeten, nyttet ikke. Helheten trengte alltid gjennom, utfyllende og spennende. Intensiteten og pulsen førte en videre inn i nye verdener. Og det fortsatte; mot slutten ble høydepunktene så mange at de fløt over i hverandre. Hver gang avslutninga nærmet seg, fortsatte de likevel å spille. God musikk skal være slik; du ønsker at den skal fortsette i det uendelige – og så gjør

den det.

Med New Conception of Jazz klarer Bugge Wesseltoft å forene gode musikere og spennende teknikker til en nydelig form for techno-jazz. I et forsøk der andre ville oppleve å falle mellom to stoler, svever dette prosjektet over alle stolene. For to år siden fikk Bugge Wesseltoft Spellemannsprisen for beste jazzalbum. I forbindelse med høstens turne kommer New Conception of Jazz' andre CD, "Sharing". Den kan bli en god fortsettelse på en konsert som skulle vært evigvarende.

Utdrag fra

Prolog:

Ærede mennesker, skjønneste akademikere la meg lokke til et innblikk i eders virksomhet. En enkel setting, en prosedyre der konsept og form forenes. På formens egne premisser – dramaets vilkårighet er det en glede å kunne presentere en tema-artikkel utenom det vanlige...

Ine Camilla Olsen

Vi befinner oss på kontoret til **SENSOR**, hvor **ELEVEN** har kommet på besøk. De diskuterer **ELEVENS** ferske oppgave, som handler om teater og økologi. Diskusjonen har pågått en stund når scenen åpner. Oppgaven ligger på **SENSORS** pult, og vi kan lese tittelen: «Økofilosofi og kulturarbeid. Kan teater ha en positiv rolle å spille i forbindelse med økokrisa?»

SENSOR: Hva er det egentlig du legger i begrepet «økokrisa»?

ELEVEN: Det faktum at naturen og hele livsmiljøet blir mer og mer ødelagt på grunn av at menneskene driver rovdrift på ressursene - det kaller jeg en økologisk krise. Forurensninga på grunn av menneskelig aktivitet

har kommet så langt at hele økosystemer blir ødelagte, kanskje til og med det globale økosystemet, og nå blir også mennesker rammet. Vi blir sykere, fordi luften og vannet og jorda og det meste av maten vi spiser inneholder giftstoffer. For at denne utviklinga skal snus mener jeg at hele samfunnet vårt må legges drastisk om. Selve grunnprinsippet det bygger på må forandres.

SENSOR: Hva er det slags samfunn du vil ha i stedet for, da?

ELEVEN: Det jeg ønsker meg, er et samfunn som utviser grunnleggende respekt for naturen, hvor vi ikke legger kvantitative og økonomiske hensyn til grunn for å drive rovdrift på den. Vårt matrielle velferdssamfunn har en indre logikk som driver forbrukskarusellen rundt selv om hverken behovet for varene eller ressursgrunnlaget for å lage dem er tilstede. Vi må lære å identifisere oss med naturen og den organiske helheten, og gå tilbake til å

leve som en del av den.

Eleven nøler, og smiler unnskyldende.

ELEVEN: Jeg har følelsen av at jeg formulerer meg som en pompøs løpeseddel... Jeg prøver ikke å si at jeg vil tilbake til steinalderen, selv om vi må tilpasse forbruksmønsteret vårt til naturens bæreevne.

SENSOR: Det spiller ingen rolle. Spørsmålet la kanskje litt opp til det. La oss nå snakke mer om teateret. Ganske tidlig i oppgaven sier du temmelig skråsikkert at institusjonsteatrene og den såkalt konvensjonelle teatertradisjonen ikke kan berøre oss dypt nok til at vi forandrer samfunnet. Dette synes jeg er en ganske kjapp slutning å trekke, men la oss ikke gå så nøye inn på det her. Fortell heller hvordan det teateret du mener kan spille en rolle, er!

ELEVEN: Det aktiviserer, inspirerer til nærhet mellom mennesker, gir kunnskap om komplekse sammenhenger og kan brukes til å spre et budskap på en snedigere måte enn alle andre medier!

SENSOR: (Litt matt i stemmen). La meg få noen konkrete eksempler, er du snill.

ELEVEN: Dario Fo er jo en kjent teaterskikkelse, spesielt etter at han i fjor fikk Nobels litteraturpris. Den teatertradisjonen han forholder seg til når han skriver sine politiske farsar og komedier, er gjøgler- og karnevalstradisjonen, som på en måte har stått i opposisjon til den offisielle teatertradisjonen vi nettopp snakket om. Gjøglerne kommuniserte på folks premisser, og hadde en mer direkte samfunns-kommenterende og politisk funksjon. De viste skamløst fram idiotien i maktøvernes og byråkraternes virkelighetsfjerne verdensbilde. Med overdrev-

ne virkemidler ble øvrigheta karikert og gjort til latter, og slik ble maktapparatet ufarliggjort, og folk kunne føle seg mindre underlegne.

SENSOR: Du prøver rett og slett å si at man kan nå fram til folk ved hjelp av humor.

ELEVEN: Ja, men man tenker ikke så ofte på humor som en våpen i miljøkampen. Det jeg mener, er at man må bruke alle virkemidler for virkelig å nå inn til folk med miljøbudskapet - og da kan humor for eksempel være et.

SENSOR: Videre! Du nevner flere teaterformer.

ELEVEN: Jada. Keith Johnstone er pappaen til en moderne improvisasjonsteaterform som jeg har stor sans for. Det som er Johnstones prosjekt, er selv om han nok ikke ville sagt det akkurat sånn, å gjøre menneskene mer spontane og ivrigere til å gripe inn i omgivelsene. Han går løs på å bearbeide selve refleksene våre, og å rive av oss de mekanistiske skylappene som gjør at vi ikke sanser verden.

SENSOR: Jaha...

ELEVEN: Johnstone ser på menneskene i vårt samfunn som angstpasienter, som må behandles for sin frykt for å ta del i omverdenen. Han vil fremelske barnlig spontanitet i stedet for innlært, mekanisk kunnskap.

SENSOR: Jeg har et sitat her, som sier om spontanitet at den er «evnen til å la ulike sanser og sanseinntrykk slippe til umiddelbart, uten bevisst overstyring, og til å reagere fritt, det vil si ikke-mekanisk på sanseinntrykkene».

ELEVEN: Takk. Dette er bra, fordi det gjør oss til mer hele mennesker. Ved å involvere hele sanseapparatet, opplever vi verden helere, og får en mer praktisk, faktisk forståelse av den. Vi inspireres også til å finne oppfinnsomme løsninger og innfallsvinkler. En filosof som heter Schiller sier det sånn at «Mennesket leker bare når det i ordets fulle forstand er menneske, og det er bare et helt menneske når det leker».

Eleven skotter nølende på Sensor.

ELEVEN: Og vi sa jo nettopp at et av de første og viktigste punktene på programmet mot en ny naturbevissthet hos mennesket, er å få folk til å sanse igjen, til å se rundt seg og skjelne rett fra galt, og føle seg som

del av en helhet - i samfunnet, verden og naturen...

SENSOR: Jada, jeg skjønner godt hva du mener. Så lenge samfunnet er titteskapt og vi sjøl ikke er involverte, så kan vi umulig delta i å løse problemene, ikke sant?

Eleven nikker lettet.

SENSOR: Keith Johnstone kommer også med en knusende kritikk av skolevesenet?

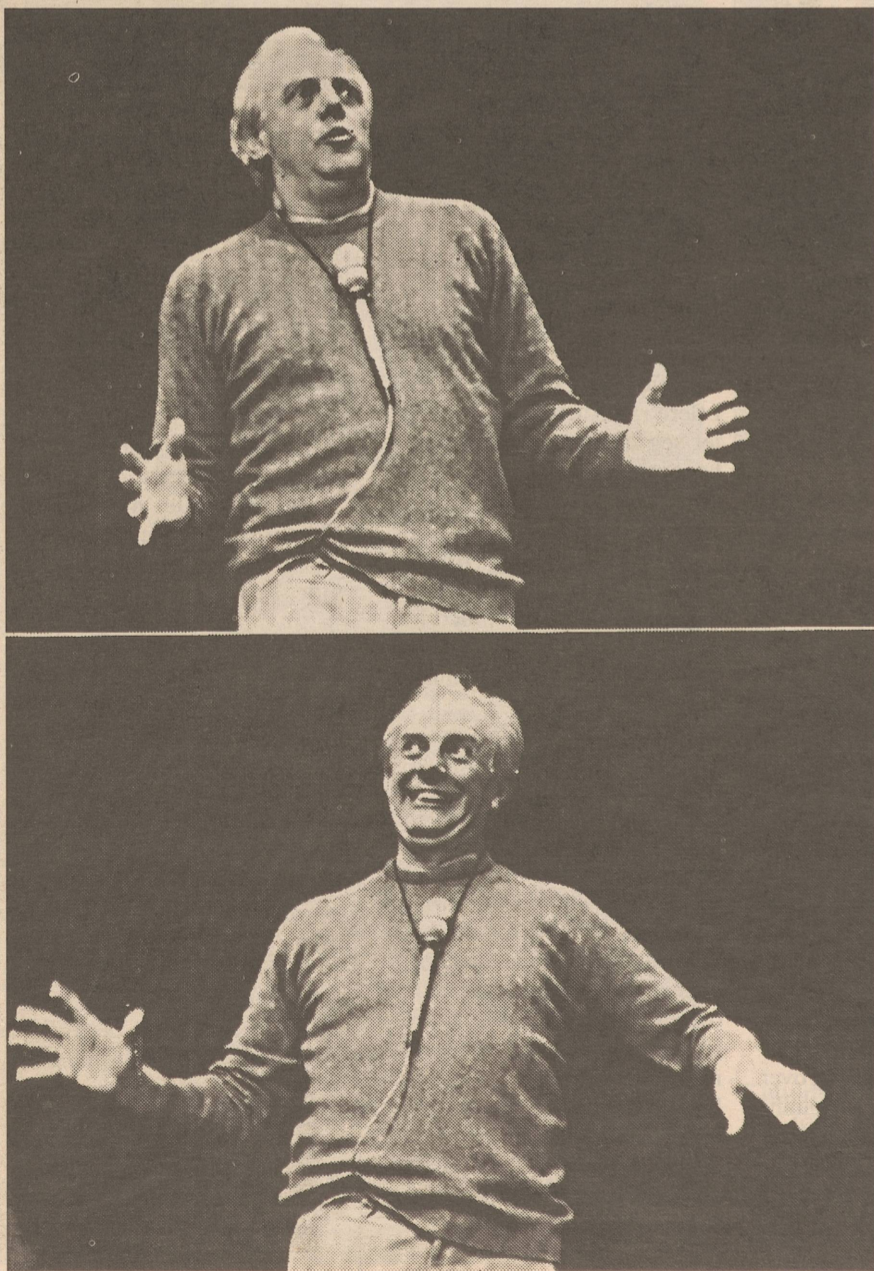
ELEVEN: Ja - han anklager den for å drepe kreativiteten, og for at den gjør elevene passive. Skolen lærer elevene å være mindre

involverte og subjektive. Skrekken for å mislykkes og å ta feil hemmer etterhvert elevene i en slik grad at de til slutt ikke kan foreta seg noe som helst. Resultatet er total passivering.

ELEVEN og SENSOR blir sittende å diskutere lavmælt, og sitater fra diverse filosofer flyr gjennom lufta. Temaet er kroppen som en del av naturen, og Grotowsky..

ELEVEN: Det mekanistiske verdensbildet har gjort kroppen til noe vi mennesker ikke trenger å forholde oss faktisk til. Kroppen brukes ikke, men betraktes bare utenfra. Vi vil liksom ikke vedkjenne oss at kroppen er et stykke organisk natur, som sanser og spiser og rotner. Ved å få kontakt med kroppen vår igjen, vil vi kanskje innse at vi er en del av den organiske naturen.

SENSOR: Og dette bidrar Grotowsky

t lesedrama

til...?

ELEVEN: Grotowsky lærer grovt sagt at skuespilleren gjennom et system av fysiske øvelser, skal opparbeide en nær kjennskap til egen kropp, og lære å bruke kroppens uttrykk. Men det jeg også synes er helt unikt med dette teateret, er at det jobber svært konkret med å oppøve forståelsen for noe som ligner svært på Gestaltontologien til Næss...

SEN-

SOR: Det må du være så snill å prøve og forklare.

ELEVEN: Sånn som jeg forstår det Næss sier, handler Gestaltontologien om at det i rommet mellom flere punkter, vil tre fram egne, komplekse helheter som kan sanses og oppfattes som en enhet.

SENSOR: Du kan vel si det sånn.

ELEVEN: Det man forsøker å skape i dette teateret, er nettopp en slik helhet. Man stiller seg bevisst i øvingssituasjoner hvor man ikke har forutsagt hva som kommer til å skje, men hvor bevegelsene i rommet, teksten, kostymet og møtene med de andre skuespillerne til sammen kan skape assosiasjoner og helhetlige, sammensatte uttrykk. (*ELEVEN trekker pusten dypt, og konsentrerer seg tydeligvis hardt om å forfølge sine egne resonnement*). Poenget er ihvertfall at dette teateret er bra i den sammenhengen vi snakker om, fordi den oppøver en type forståelse for større, komplekse enheter som bare kan erfares. Denne forståelsen er en klar parallell til forståelsen av det holistiske, organiske naturbegrepet.

SENSOR: Men denne innsikten er etter hva jeg forstår forbeholdt dem som spiller teateret, og smitter ikke i stor grad over på publikum.

ELEVEN: Hovedsakelig. Dette må jeg få tenke litt mer på. Hovedpoenget er ihvertfall at dette er en innsikt som bygger på praktisk erfaring.

SENSOR: Greit. Nå syner jeg at det er på tide og trekke dette litt ned på jorda igjen. I vår sammenheng, er vi jo interesserte i teateret som et praktisk verktøy til å endre folks bevissthet om økologiske sammenhenger og miljøproblemer. Du nevner i denne sammenhengen en fyr ved navn Boal, og tre forskjellige slike teaterformer. Fortell kort om innholdet og nytten av disse tre.

ELEVEN: Det første, og kanskje mest praktisk vinklede, er Forumteateret. I et slikt rollespill får deltakerne i oppgave å gjenskape et problem de står overfor i den «virkelige» verden i teatersituasjonen, for så å finne løsninger på det. Teatret blir et visuelt diskusjonsforum, hvor

tilskuerne etter visse regler kan gå inn i handlinga for å forandre utfallet av stykket. Så har vi Bildeteateret, som rett og slett lager visuelle stillbilder med mennesker i rollene. Bildene symboliserer en konflikt eller viser et forhold, og slik kan kjernen i saken klargjøres og forstås lettere. Den tredje formen er det usynlige teatret. Dette er en teaterform man diskuterer, fordi den på en måte går til angrep på et uvitende publikum. Noen mener at dette er direkte umoralsk.

SENSOR: Fortell!

ELEVEN: Deltakerne i det usynlige teateret forbereder et spill som baserer seg på en eller annen konflikt. Det er viktig å gjøre replikkene og spillet så realistisk som mulig, for dette spillet skal spilles ute i samfunnet, på gata eller på trikken eller et annet sted hvor mennesker ferdes. Poenget er at de konstruerte situasjonene skal møte publikum på hjemmebane, på en måte overrumple dem, og dermed føre til at de involverer seg i konflikten og tar parti.

SENSOR: Så Boal går med andre ord til frontalangrep på passiviteten, i likhet med Keith Johnstone?

ELEVEN: I aller høyeste grad. Dessuten her vi her en slags teatertradisjon å bygge på når det vi vil er å bevisstgjøre tilskuerne politisk.

SENSOR: Jeg vil at du skal forsøke å trekke en konklusjon ut av alt dette. Hvorfor mener du at teater har en plass i formidlingen av et økologisk budskap?

ELEVEN: For det første kan teatret formidle holdninger på en mer effektiv og menneskelig måte enn andre medier. Teatret kan visualisere en konflikten, og på den måten ikke bare tale til folks fornuft, men også til følelsene og intuisjonen. I tillegg er teateret nyttig for skuespillerne, som blir bevisste de helhetlige størrelsene, og sin egen sosiale verdi.

Eleven tenker seg om.

ELEVEN: Mennesket lærer gjennom utveksling av kunnskap i samspill med andre i et sosialt fellesskap. Derfor er det nyttig å ta en svært aktiv del i utforminga av det sosiale rom, og å bruke sin påvirkningskraft her. Det er nettopp i denne sfæren teateret befinner seg. Teatret kan ha en helt spesiell plass i

holdningsskapende arbeid, fordi det kan appellere til de menneskelige og intuitive reaksjonene, og må ikke alltid filteres gjennom det rasjonelle filteret. Dermed har budskapet større sjanse til å nå inn.

SENSOR: Så konklusjonen din blir at teater kan redde verden fra miljøkrisa.

ELEVEN: Jeg kan vel ikke si at teater kommer til å redde verden, men ja, teateret kan spille en positiv rolle i forbindelse med økokrisa. Det som gjelder, er at folk som lager teater bør bli bevisste på at det de gjør kan passe inn i en større helhet - slik vi har snakket om i dag. Samtidig bør folk som driver miljøvern tørre å vurdere å bruke teatrene virkemidler i kampen, og å bruke den krafta og det formidlingspotensialet som ligger i å visualisere

re konfliktene, og å gå ut og møte folk.

Pause. Sensor ser tankefull ut.

SENSOR: Åkei. Vi får si at det... holder.

Sensor rabler ned ett eller annet på et ark. Eleven reiser seg, og blir stående rådvill midt på gulvet.

ELEVEN: Øhm... Hadet?

Men Sensor er sunket for dypt inn i videre filosofiske betraktninger til å høre henne. Han tenner pipa på nytt, og blir sittende å humre, mens han skriver små setninger på diverse lapper som ligger rundt på skrivebordet. Eleven lister seg ut.

LA COMUNE

DARIO FO

MISTERO BUFFO
GIULLARATA POPOLARE

nuova edizione
aggiornata nei testi
e nelle note

bertani
editore

Onkel Max og plommetreet

E. Ernst:
«Onkel Max
og plomme-
treet»

Tiden Norsk
forlag

BOK

Endelig er den her; barneboka for deg som begynner å bli voksen. Dansken E. Ernst har skrevet den selvbiografiske *Onkel Max og plommetreet*, en punktroman som er like fragmentarisk som hukommelsen av barndommen vår er. Med det samme du får boka i hånda, er følelsen av barnebok langt unna, selv om tittelen er naiv nok. Det kjølig-grå, strenge utseendet som Tidens Norsk Forlag har pakket Ernsens erindringer inn i, ligner ingens andre barnebøker du har lest.

I springende rekkefølge tar Ernst deg med til mors kjolekledde sønn Ernst Ernst, møtene med gartnerens datter Lotte, de to privatlærerinnene Hanna og Birgitte og onkel Max. Far er en perifer skikkelse som bare unntaksvis gjester hjemmet mellom utenlandsreisene sine.

I retrospektiv skildrer Ernst sin modning som mann og menneske. Hans opphold på hotell i Wien sammen med mor skildres som følger:

"På hoteller oppdager man som regel noe nytt (...) Man er ikke helt seg selv, kanskje nærmere en annen, og litt borte, et annet sted."

Gjennom sitt voksne språk filtrerer han barnets filosofi, og gir leseren en rik innføring i sin språklek:

"Det var ikke sikkert de andre navnene jeg hadde lært var riktige, selv om andre brukte dem, og sjelden lot til å tvile på hva de sa. Ta et ord som "plomme". Alle sa "plomme" når de mente plomme, men kunne jeg vite at ordet virkelig var «plomme» – og ikke "pomme", eller "plome", eller kanskje "lomme"? Det var tross alt bare å trekke fra eller legge til en

bokstav."

På samme måte leker han matematisk med ordenes orden:

"Da jeg var mindre, satt jeg ofte i plommetreet og byttet navn på ting. "Hunden går på veien," tenkte jeg, og så hvordan en vei gikk over en hund. Snart viste det seg at alle ting kunne bytte navn, og omvendt, men disse systemene ble svært kompliserte og til slutt raste de sammen. Det kilte når navnet løste seg fra tingen eller en ting beveget seg mot et navn."

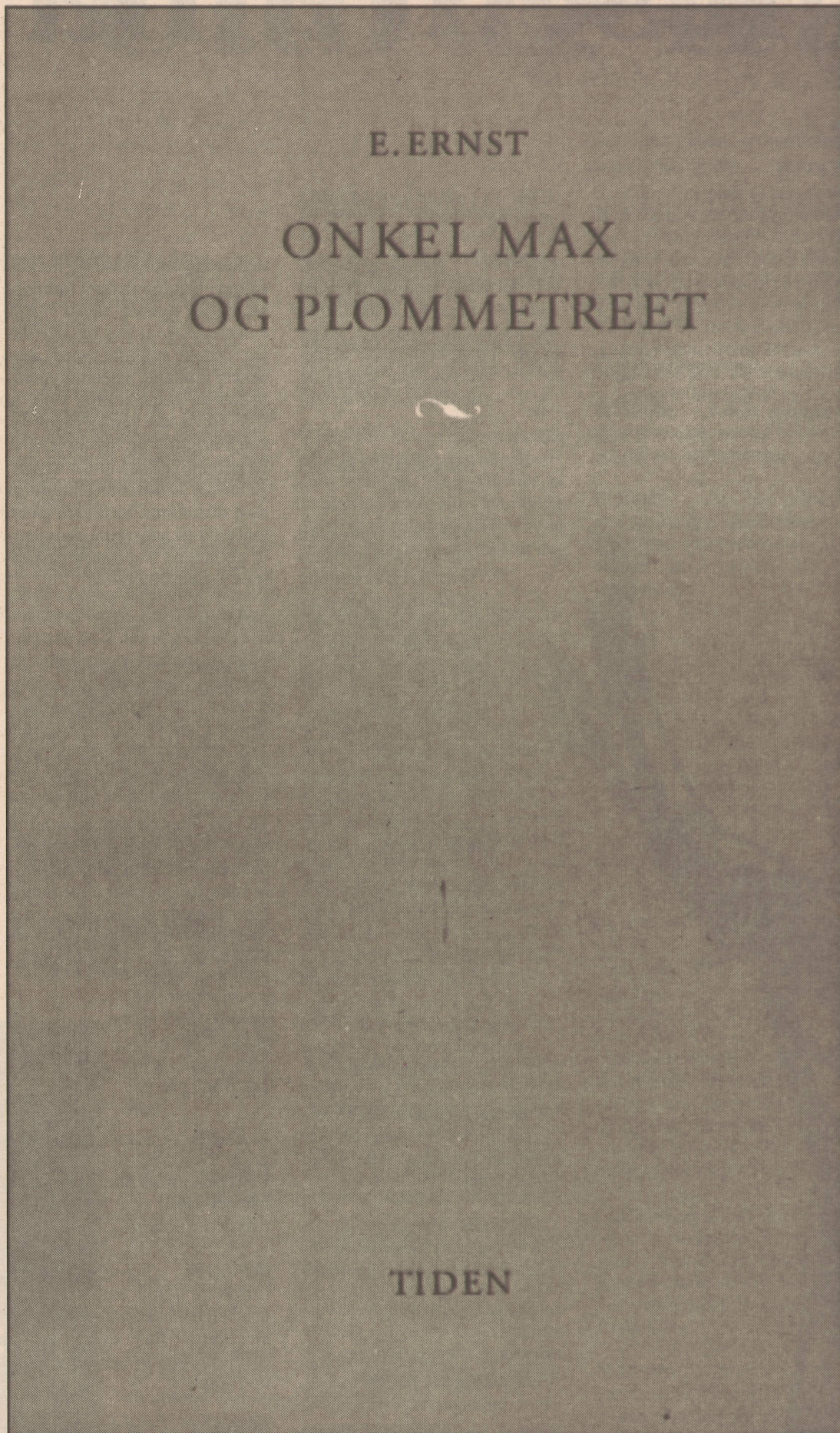
De velbereiste i filosofihistorien vil gjenkjenne Heidegger og Wittgenstein, det er også mye å hente for den som er opptatt av barn og språk i *Onkel Max og plommetreet*. Ernst er flerspråklig, og opplever at han ikke behersker hjemlandets danske språk til fulle. Hans eneste større verk foruten denne boka er et resultat av dette, for, som han selv uttrykker det:

"Da jeg ble voksen, skrev jeg en avhandling. Jeg skrev på tysk, siden dansken min var så dårlig: *Das Ding im Raum*. Det klinger fint, synes jeg."

At avhandlingen har nettopp dette navnet verken forundrer eller overrasker. E. Ernst tilhører både filosofi og barnelitteratur, og innlemmer barnet i filosofenes sfære. Les *Onkel Max og plommetreet* og bli kjent med barnet i deg. Forhåpentligvis vil også du, som Ernst, finne ut at du vet mer enn du kan gi uttrykk for.

Ingrid Hedlund

E. Ernst har skrevet en barnebok for de som begynner å bli litt voksne.

Moja på Tvoja

fiskere møter pormorer

Vokalgruppa Rosonka fra Republikken Karelia kommer til Troms for å opptre med Boknakaran.

Stikkordet er samspill. I flere måneder har de to grupperne forberedt seg ve hjelp av noter, kassetter og e-post.

Tre forskjellige stilarter skal utfordre hverandre.

Spennende blanding

Rosonka er satt sammen av seks kvinner som synger a cappella, sanger fra karelsk tradisjon. De har tidligere vunnet "landskappleiken" i Karelia, og har lang erfaring bak seg med festivalopptredener

både i inn- og utland. Vokalgruppa benytter seg av improvisert flerstemmighet noe som gir de en særdeles spesiell "sound". Dette musikalske uttrykket skal settes sammen med Boknakaran sine viser samt Ánde Sombys joik. I tillegg skal de tre partene opptre fram for seg og fremføre sine sanger.

Ánde Somby er fra Sirma men bor i Tromsø(sjekk ut

websidene hans!). Med en originalitet som blant annet viser seg i kombinasjonen joik og sekkepipe har vi her en musiker som stadig åpner for nye eksperimenter.

Utenom det vanlige

Det hele startet under de norske dagene, våren 1997 i Petrozavodsk, Karelias hovedstad. Både Boknakaran og Ánde Somby var tilstede for å

opptre da de fikk høre Rosonka synge. Ønsket om et samarbeide var unngåelig. Det hadde naturligvis ikke gått uten økonomisk støtte, noe Barentssekretariatet og Troms Fylkeskommune har stått for. Enda kan ingen av musikerne fortelle hvordan resultatet vil bli. Men de lover en konsert utenom det vanlige.

Tre ting på en gang

Dette er jo umulig sier du, men som et resultat av et unikt samarbeid mellom Studentsamfunnet i Tromsø, Internasjonalt Seminar (IS) og tromsøjazzisten Øystein Blix får du dette gratis hver torsdag frem mot jul.

André Kvernhaug
(tekst og foto)

Hele høsten frem til 26. november vil det bli arrangert slike kvelder der menyen består av debatter og foredrag gjennom Internasjonalt Seminar, jamkvelder gjennom Øystein Blix og hans jazzvenner fra hele landet og kvelder der vi kan nyte av studentbandene i Tromsøs smakfulle frukter.

– Målet er å dra i gang et aktivt jammiljø i Tromsø som studenter og andre musikkinteresserte kan benytte seg av, både som publikum og utøvere, sier Øystein Blix. Han er

mannen som har vært arkitekten bak dette unike kulturprosjektet.

Det hele er basert på at dette skal være et gratis tilbud til alle. Enten man er ute for å lytte til god musikk, delta i eller høre på en interessant debatt eller bare er ute for å treffe mennesker er dette tilbud som skulle passe de aller fleste.

Torsdag 29. oktober

Allerede denne torsdagen kan man få med seg aktører av høy klasse på Mack-kjelleren, som er fast sted for disse arrangementene. Da er det duket for debatt mellom Erik Solheim, stortingsrepresentant for SV, og Per-Kristian Foss, stortingsrepresentant for Høyre. Deres tema skal være Europas fremtid. Debattene er ofte

slik lagt opp at det er mye opp til publikum om det skal bli vellykket eller ikke.

Etter at Internasjonalt Seminar er ferdig med sin del av programmet er det duket for Bror Dahl og hans sekstett.

– Disse vil spille en times tid før det er åpent for enhver som vil prøve seg på scenen, sier Blix.

– Alle som vil kan være med å spille. Dette er en fin mulighet til å vise seg fram på enten man er student, lokal musiker eller bare er musikkinteressert. Det profesjonelle bandet vil være disponible som såkalt grunnband hvor da hvem som helst kan bli med i samspillet på scenen. Og alle stilarter er lov, avslutter en entusiastisk Blix.

Gratis tilbud til alle

– Idéen er å bruke de gode erfaringene vi har fra Internasjonalt Seminar, jamkvelder og rene studentbandkvelder her på Mack-kjelleren til å skape et fast, gratis

tilbud til studentene og den øvrige befolkningen i Tromsø, sier Johanne Skoe Jakobsen, leder i Studentsamfunnet i

Tromsø.

På spørsmål om hvorfor dette er et så viktig prosjekt sier hun videre at slike tilbud er viktig for studentene i og med at de ikke har noe eget studenthus de kan samle sine aktiviteter rundt. Samtidig er det viktig å vise at det vi driver med ikke bare kommer studentene til gode, men at dette også er et godt tilbud til hele Tromsøs befolkning.

Plass til flere

– Hver torsdag har vi hatt fulle hus med Internasjonalt Seminar, sier Lars Buseth som er informasjonsansvarlig i IS.

– Dette betyr selvfølgelig ikke at det ikke er plass til flere under våre arrangementer. Enten man er her som deltaker i debatter eller jammer eller som vanlig publikummer er det alltid rom for flere, sier Skoe Jakobsen.

Alt på en kveld

Paraplyen i dette prosjektet er Studentsamfunnet i Tromsø der

Internasjonalt Seminar står for debatt- og foredragsdelen og Øystein Blix for den musikalske delen. I tillegg er det lagt opp til tre kvelder i løpet av høsten der ulike studentbandene får anledning til å presentere sine repertoar for Tromsøs befolkning.

– Dette koster deg ikke mer enn din tilstedeværelse, avslutter Johanne Skoe Jakobsen.

Jam session

Opprinnelig en betegnelse på en privat, uformell sammenkomst hvor jazzmusikere spiller sammen for sin egen fornøyelse.

Har siden midten av 40-årene blitt brukt av konsertband av løs, improvisert karakter.

Studentsamfunnet i Tromsø

Studentene i Tromsøs eget velferdsorgan. Arrangerer alt fra konserter til lyrikkvelder. I tillegg står de for driften av egen café på universitetet samt andre velferdstilbud på universitetsområdet og i byen.

Internasjonalt Seminar

Et tverrfaglig forum knyttet opp mot Universitetet i Tromsø hvor målet er å oppnå debatt og nytenkning rundt internasjonale spørsmål, solidaritet, etikk, minoritets-spørsmål, antirasisme og miljøvern.

HEI, ALLE STUDENTER!

Har du lyst til å engasjere deg? I løpet av de neste ukene skal Studentstyret velge sine representanter til en rekke råd, utvalg og styrer rundt om i universitetsdemokratiet. Det eneste kravet for å stille til vervene på lista under er at du er registrert student ved UiTø.

23. november: Styret i Studentsamskipnaden: 1 representant og 1 vararepresentant
Universitetsstyret: 2 faste representanter og 2 vararepresentanter
Studentstyrets Kontrollkomité: 3 representanter

3. desember: Rådet ved Universitetet: 5 faste representanter og 5 vararepresentanter
Forskningsutvalget: 2 faste representanter og 2 vararepresentanter (hovedfagsstudenter)
Utstyrsutvalget: 2 faste representanter og 2 vararepresentanter (hovedfagsstudenter, både fra eksperimentelle og ikke-eksperimentelle fag)
Amundsensenterets styre: 1 representant og en vararepresentant
Semuts styre: 1 studentrepresentant (hovedfagsstudent)
Kvinnforsks styre: 1 studentrepresentant på hovedfagsnivå
Studentprestens råd: 2 representanter og 2 vararepresentanter
Plan- og byggkomiteen (SiTø): 1 vararepresentant
Klagenemnda: 1 representant og 1 vararepresentant
Arbeidsmiljøutvalget: 1 observatør og 1 vararepresentant
Universitetsbibliotekets styre: 1 representant og 1 vararepresentant
Likestillingsutvalget: 1 representant og 1 vararepresentant (for 1999-2000)
Helsefondutvalget: 1 representant og 1 vararepresentant
Opptaksutvalget for SiTø's barnehager: 1 representant og 1 vararepresentant
IT-rådet: 2 faste representanter og 2 vararepresentanter (både fra eksperimentelle og ikke-eksperimentelle fag)

Informasjon om de forskjellige vervene får du ved å henvende deg til org.sek. på Studentstyrekontoret.

Telefon: 776 44 202, eller mail: orgsek@sst.org.uit.no.

Studentrabatt

Rabatten gis ved visning av gyldig studentbevis og betalt semesteravgift. Rabatten gjelder varer til ordinær pris.

expert
elektromarked
midt i sentrum!
J.M. HANSEN
Storgt. 56 tlf 77 66 55 00

Stortorget 2
tlf 77 61 11 66
Peppes PIZZA

Urmester Noralf Andersen
Stortorget 3
(vis a vis Domus)
tlf. 77 68 26 55

WINTER SPORT
SPORTSHUSET A/S

Bowling & Squash
Stakkevollvn 49
tlf 776 19770
Åpent 10:00-24:00
alle dager

VANDRER'N
Storgt. 40 (v/ Le Mirage)
tlf 77 68 12 64

KAFFE · TE · KRYDDER
Taras
DUFTER OG GAVEARTIKLER
Markedsplassen tlf 776 82254

Nordix Data AS
Stakkevollvn 15 tlf 77 61 01 06

Britt's
BOUTIQUE
Storgt. 89 og Jekta
tlf 77 60 19 80

SKINNMESTEREN
VEITASENTERET - TLF 77 61 25 01

Jensens Sko
EURO SKO
Torgsentret - Storgt. 79 tlf
77 68 15 63

TSI
er ansvarlig for studentrabatten.

deLillos

6. november
Aud.Max. Hovedgården

CIRKUS AKTIVIS

13. november

Vi i Student-samfunnet i Tromsø har gleden av å invitere deg til fest i Aud. Max.

Program bestående av b.l.a. underholdning fra studentband, studentkor og Ompagniet

ER DU MEDLEM ER DET GREIT, ER DU IKKE KAN DU BLI

Billettinfo: 77645599

Internasjonalt Seminar

Europas fremtid

Innlegg fra Erik Solheim & Per-Kristian Foss

Tors 29.10 kl. 18.00 Mack-kjelleren

Etter seminarets slutt:

konsert med Bror Dahl Sekstett med påfølgende jam

Vil det være mat nok til alle?

Innlegg fra Stein Bie, leder av Internasjonale landbruksforsknings instituttet i Haag.

Tors 05.11 kl. 20.00 Mack-kjelleren

BRAATHENS

Matspalten: Middag til 20 kroner!

Falafel er en slags vegetarisk burger fra midtøsten. Det selges på lik linje med kebab i tigerstaden og andre steder. Det er billig og smaker fortreffelig.

Karsten Raddatz

Det du trenger er olje, som man kjøper rimeligst på Internasjonalt matsenter i enden av Storgata mot vinmonopolet. Falafelmiks kjøper du hos Norsk helsekost. Bak på pakken står det hvordan man lager falaflene, og forskjellige sauser som passer godt til. De smaker og

så godt med ketchup. Ved siden av har man brød. Hamburgerbrød kan også brukes til å lage en vegetarisk burger. Først blander du falafelmiksen med med kaldt vann og la det stå i 15 minutter. Så lager du kuler av falafelmiksen. Stek kulene i oljen. Middagen er servert.

Boksider på www.dagbladet.no

Dagbladet har opprettet et nytt tilbud til alle bokelskere; Dagbladet: litteratur! Her vil du finne over 100 forfattersider, 60 nye intervjuer samt tekstutdrag fra høstens bøker og ferske anmeldelser. Etter

hvert skal det bygges opp en database for utenlandske forfattere. De som trenger opplysninger til sær oppgaver trenger kun å sende e-post til tekstarkivet. I tillegg er det mulig å diskutere litteratur

med to kulturjournalister. Ved hjelp av et samarbeid med Hagen Bok i Volda kan du bestille bøker over nettet. Dette gjelder for å møte konkurransen fra Schibsteds nettbokhandel og amerikanske Amazon.

Fosnes Hansen ute med ny bok

Erik Fosnes Hansen er, som de aller fleste sikkert har fått med seg, ute på markedet med ny bok. *Beretninger om beskyttelse* har skapt skyhøye forventninger også i utlandet. I Dagbladet står det å lese at da Fosnes Hansen deltok med *Falketårnet* under Bokmessa i Frankfurt i 1987 oppdaget man eksemplarer av boka som var revet i filler. De tyske forleg-

gerne skal ha trodd vår langhårede krimhippie, Ingvar Ambjørnsen sto bak det hele, det var det altså ikke. En norsk litterat forklarte sitt raseri over Falketårnet med at Dag Solstad - Norges største forfatter - ikke var oversatt til verken tysk eller noe annet verdensspråk. Han mente Fosnes Hansen kom med skjønnånd og erobret Tyskland med det flere oppfat-

tet som en gammelmodig og tradisjonell roman. Dag Solstad har lenge rangert høy innenlands likevel er han ikke oversatt til flere enn seks språk. Fosnes Hansen er imidlertid oversatt til 24 språk. De store norske debatten om "romanens sammenbrudd" ser ut til å avgå med døden. Vi ønsker oss uansett den dramatiske fortellingen.

! Bruk refleksi!

Studenttilpasset førerkortopplæring (Bil kl. B)

Teorikurs holdes på Universitetsområdet på dagtid!

Kursstart

tirsdag 10. november. Påmelding pr. telefon.

.....

Pioner trafikkskole

Øvre Solligården 4 Tlf. 77 63 86 80/
9020 Tromsdalen 94 74 00 63

nettPreik

Søkemotorer som Yahoo, Altavista og Infoseek er blant nettets best besøkte og mest nyttige steder. **Search Engine Watch** på www.searchengine.com forteller deg litt mer om søkemotorene; hvordan de virker og hvilke søkemotorer er best til ditt bruk. Her er også litt historikk omkring de forskjellige stedene.

The Big List of Movie Mistakes, www.redcourt.demon.co.uk er nettopp det tittelen antyder, en svar liste med mange blundere og feil som er begått på sølvlerettet. Alt fra logiske brister i plottet (Terminator I+II) til feil som skyldes at filmnegativene har blitt speilvendt slik at høyrehendte i neste scene har blitt venstrehendte (Star Wars) samt mye, mye mer er dekket her. Spørsmålet som etter hvert tvinger seg fram er; har ikke disse menneskene noe bedre å ta seg til. Har ikke JEG noe bedre å ta meg til?

Herbert Patrick Lovecraft er en av de store navnene innen skrekksjangeren, og denne siden; www.thepassword.com/Magazines/arts/biography/hpl/ er en utrolig informativ side om denne litterære størrelsen. Her er en linker til en rekke seriøse artikler som dekker det meste av det du trenger å vite om Lovecraft.

Liker du lett øl, synes du lamme koteletter er godt til middag? Da bør du snarest se å besøke **AMO – Astronomer mot Orddeling** på www.uio.no/~tfredvik/amo/ Denne foreningen har sett seg grundig lei av ord deling og forsøker å gjøre noe med det. Her blir en rekke bedrifter og foreninger hengt ut, hva med musikkforretningen som solgte strenge instrumenter. Du trenger ikke være astronom for å melde deg inn, ikke astronomer oppfordres særlig til å søke medlemskap.

Spiller du i et band og sliter med å finne på et navn. Da kan en av statens mer fornuftige tiltak være av stor interesse. **Statens Bandnavn Sentral** på www.ektoplasma.no/sbs/ er opprettet nettopp for å hjelpe deg. En av mine personlige favoritter finner du under kategorien Alt.rock; The +[pluralis av tilfeldig valgt engelsk substantiv], genialt!

Send tips til:
DeThomaso@c2i.net

Vi noterer at...

- ... Clinton nok en gang forsøker å henlede oppmerksomheten vekk fra sine edlere deler, denne gangen ved å skape fred i Midtøsten.
- ... Bondevik også har et eller annet å skjule, men i motsetning til Clintons fredstaktikk sender han heller bombefly til Kosovo.
- ... studentpolitikere ikke har noe å skjule – de har ikke en gang noe å kjøre valgkamp på.
- ... nitti prosent av Tromsø-studentene har så dårlig råd at de ikke engang kunne kjøpe billett til demonstrasjonstoget for bedre studiefinansiering!
- ... situasjonen i Russland har stabilisert seg. Kanskje Steinfeldt omsider kan få pølsa si?
- ... sauehoder bare koster ti kroner. Noen som trenger billig påfyll før eksamen?
- ... vi noterer at-redaksjonen åpenbart ikke har opparbeida seg tilstrekkelig

English summary

"Invisible" election campaign

The recent election to the Students' Parliament was attended only by one out of ten students. Students blame the candidate politicians for the low degree of vote.

A system of free congress was used until 1994, but was abolished in order to ensure stability. Student politicians claim their campaigns were reduced as to lack of time for preparations.

Victory for socialists

The Socialist Students' Party (SSL) peaked the score at the Students' election recently. The list got half of the political representatives in the Students' Parliament, and won second year on a row. Last year the rate was 46,3, increasing to 49,0 now. Ketil Stei-

gen, reaching fifth on the party's list, goes for the leader seat from SSL.

Next biggest was ASL – list of "responsible students", which got two political representatives in parliament. Top nominee Markus Lie goes for leader, too. A tendency in student democracy in Tromsø is good results for new political lists.

Students' Peace Prize

The International Student Festival in Trondheim wants to focus on students' peace activity by nominating students for a special peace prize. The project is meant to be a supplement to the Nobel's peace prize – not a competitor. Bosnian Vedad Hadziavdic is Tromsø's representative in the Peace Price Committee.

Struggle for justice in Guatemala

Luz Mendez from URNG – a former guerrilla movement in Guatemala, has visited Tromsø to promote the peace work in

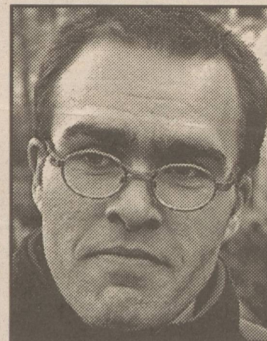
her home country. The University of Tromsø has an exchange agreement with San Carlos University, which was paralyzed by the more than 30 years long civil war in Guatemala. An historical peace agreement, to be signed in the near future, will change the situation fundamentally.

Demonstration

The government's official state budget didn't keep its promises to the students. The planned construction of two new buildings connected to the university is temporarily blocked, and the official scholarship is frozen at a dissatisfactory level. Last Wednesday more than 500 students gathered in the center of Tromsø showing banners and shouting demands to the government. Leader of the students' parliament, Torgeir Fylkesnes, got on line with the minister of education and tried to confront him with the students' allegedly precarious situation.

Fire på rad

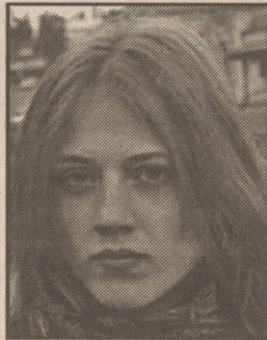
Jon Lilletun sier at den dagen vi er ferdig utdanna vil vi være glade for at han fikk renta til å gå ned. Tror du dette har noen innvirkning på din studietilværelse?

Tommy Andreassen, fysikk
– Nei. For det første tror jeg ikke at studierenta kommer til å gå ned, slik at generelt sett vil jeg få dårligere råd. Selv om budsjettet strammes inn er det bare tull at studierenta vil gå ned.

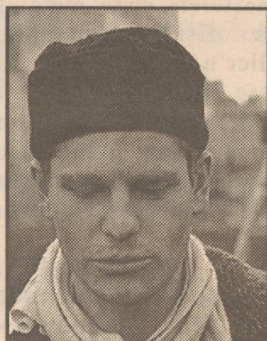

Solveig Jacobsen, filosofi
– Det som Lilletun sier viser at makt korrupperer. I likhet med Fylkesnes' kritikk av Lilletuns utspill om reell økonomi, viser utspillet at studenter ikke skal ha noe å klage over. Med andre ord: Vi vet ikke hva vi snakker om, sier Lilletun, med 7 års folkeskole på baken.

Silja Skoglund, kunsthistorie

– Selv har jeg bare et år med studier igjen. Jeg føler at det absolutt er behov for å få ei lavere studierente.

Karl-Øystein Gjelland, biologi

– Staten må ta stilling til om den skal subsidiere studierenta eller ikke. Norge er konjunkturavhengig og det er uansett ikke staten som per i dag avgjør renta.

Studenter annonserer gratis på:

Tlf: 77 64 42 83. Faks 77 64 51 99
E-post: utropia@stud-org.uit.no

Tavla

Bøyen Beng

Jeg gir 200 kroner til den som har Bøyen Beng-plata «Fanteri», og kan låne meg den i en dag eller to, slik at jeg får tatt en kopi. Den er nemlig helt umulig å få tak i.
Ring Grete, tlf. 776 57175

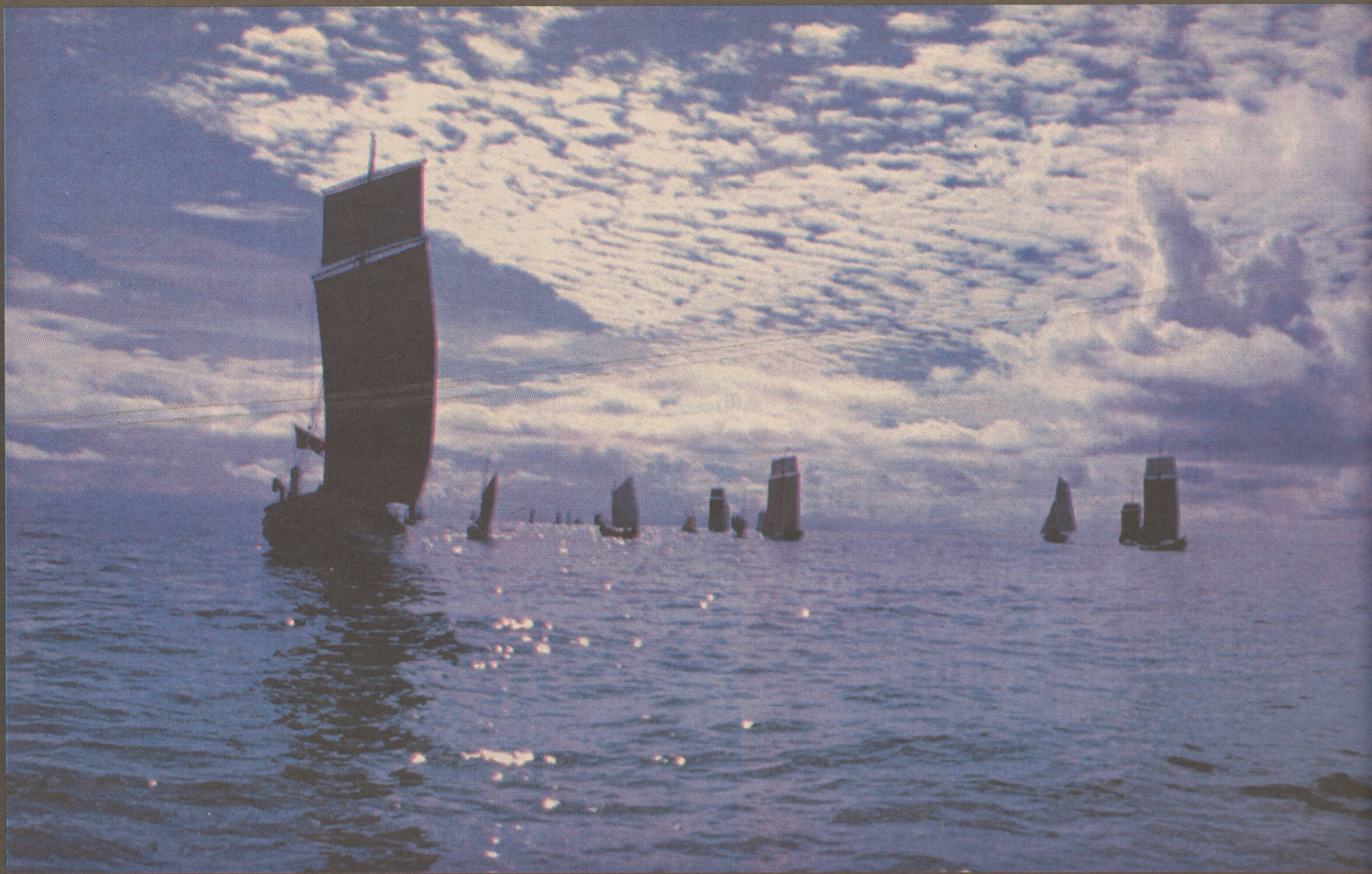

FOTO: METTE STRENGEHAGEN

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen...*

Verden mørkner, eksamen nærmer seg og du angrer iblant på at du ble født. Uhyggestemningen brer seg på lesesalen og når nordlyset flagrer over himmelen plystrer du for harde livet for å komme deg bort herfra. Du innser at det meste er overtro. Det er da Utopia er beredt til å tre støttende til og opplyse at Nord-Norge-banen også er overtro.

Onsdag 28. oktober

I dag har Litterære Drypp semesterets siste møte: Litterær diskusjon på Mack-kjeller'n kl.18.00 om Percy Bysses Shelley.

Har du bred erfaring med scenekunst og pyroteknikker kan du delta på scenekampkurs på Rådstua fra klokka 10-16.

Torsdag 29. oktober

Einar Mår Gudmundsson, islandsk forfatter med Nor-

disk Råds Litteraturpris 1995, befinner seg på Litteraten, Teaterkafeen, kl. 20.00. Dessuten åpner utstillinga "Hekser i Nord" på UB kl. 14.00.

Erik Solheim og Per-Kristian Foss befinner seg på Mack-kjeller'n fra kl. 18.00 for å diskutere **Europas fremtid**. Som om det var noen framtid! **Nina Karin Monsen** er på Akadomisk Kvarter fra 1200-1400 for å snakke om boka **Velferd uten ansikt**.

Fredag 30. oktober

En ypperlig anledning til å være kreativ og finne på noe selv. Det ryktes om folk som leser pensum... [pensum – den del av et lærestoff som skal gjennomgås i en bestemt tid eller legges opp til eksamen] (Aschehoug & Gyldendahls Store Norske Leksikon).

På Cafè Bodega er det fredagskafé med filmvisning.

Lørdag 31. oktober

Den som ennå ikke har fått med seg at det er **oktoberfest** på universitetet kan sjekke ut infosidene på <http://come.to/oktoberfest>. Det er nemlig allehelgensnatt i natt og alle mørke og onde krefter skal lokkes frem i form av for eksempel et stilig kosty-

me! Byen skal blø!

Filmklubben har islandsk helg og viser den islandske roadmovien "Reisen tilbake" kl. 13.30 og "Kinodager" kl. 15.30 på Verdensteatret. Førstnevnte fikk for øvrig i alt 23 priser over hele verden og ble regissørens internasjonale gjennombrudd. Einar Mår Gudmundsson har skrevet manus og vil holde innledning til filmene og der er lagt opp til diskusjon av filmene i etterkant.

Hvis du studerer nordisk, kunsthistorie og/eller litteraturvitenskap ville det kanskje vært lurt å møte opp på felles eksamensseminar.

Søndag 1. november

Filmklubben viser "Djeveløya" på Verdensteatret kl. 15.00. Dette er dessuten dagen for å slappe av, gå en tur eller skrive en roman.

Mandag 2. november

Hvis du vil gjøre noe i dag, må du finne på det selv. Lesesalene kaller.....

Tirsdag 3. november

Blårock viser i dag **The Usual Suspects** kl. 21.30. På Bodegaen er det friluftskafé for menneskers og rosemalings eller kalligrafi.

Onsdag 4. november

I kveld er det konsert på Teaterkafeen med **Rosonka** en vokalgruppe fra Karelen som synger á capella seksstemt i samarbeid med Ånde Somby og Boknakaran. Eller du kan dra på Blårock og bevege deg til **drum'n bass**.

Torsdag 5. november

Det er ikke Litterære Drypp i dag. Derimot blir spørsmålet "Vil det være mat nok til alle" stilt på Mack-kjeller'n kl. 20.00. Vis litt samfunnsengasjement og møt opp.

Fredag 6. november

Aud.Max. åpner kl.20.00 for en av norsk poprocks største nestorer, **De Lillos**. Ellers kan du vel lage deg en god middag for de to kronene du har igjen av studielånet.

Lørdag 7. november

Kl. 22.00 spiller **Steinar Kjeldsen Kvartett jazz** på Teaterkafeen, mens Filmklubben arrangerer europeisk minifestival på Blå Rock. Arbeidshelg i Utopia, der du kan sitte å se på en dataskjerm hele dagen(eller ser skjermen på deg?).

Søndag 8. november

Filmklubben arrangerer europeisk minifestival på Blå

Rock. Og selvsagt er det fritt fram for å sette seg ned og meditere over meningen med livet.

Mandag 9. november

I dag må du klare deg selv! Bare husk, ikke gjør som mora di sier, ikke gjør som mora di sier!

Tirsdag 10. november

Blårock viser Coen brødrenes mesterverk **Fargo** kl.21.30. Gyldig fravær kun hvis du har underskrift fra både mamma og pappa og alle tantene dine! På Bodegaen er det friluftskafé.

Onsdag 11. november

Utopia kommer med nytt nummer. Eksamen nærmer seg med stormskritt (skummel musikk i bakgrunnen...)

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom glassburet på SVF.